

A. lat. b.

202

h

A. Cat. C. 202 h

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

<36617671050012

S

<36617671050012

Bayer. Staatsbibliothek

Althochdeutsche,

dem Anfange des 11ten Jahrhunderts angehörige,

Übersetzung und Erläuterung

der

von Mart. Capella verfassten 2 Bücher

DE NUPTIIS MERCURII ET PHILOLOGIAE.

Zum ersten Male herausgegeben

von

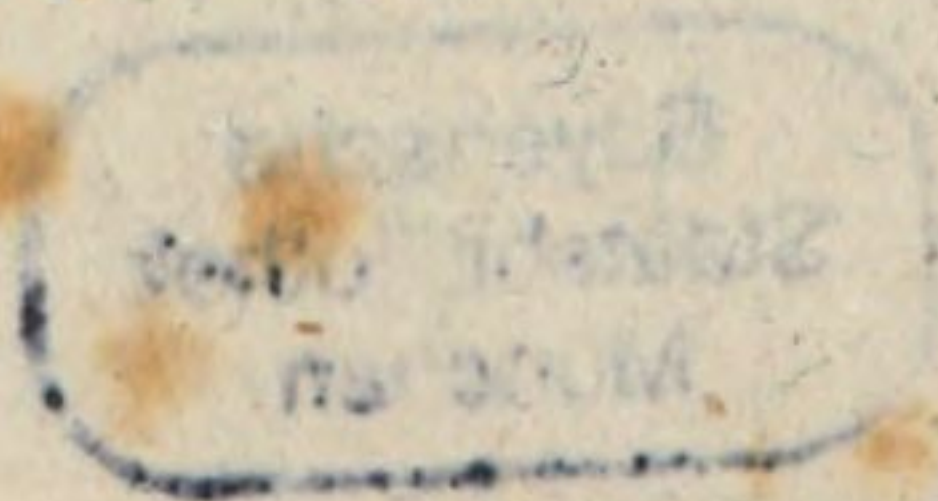
E. G. GRAFF.

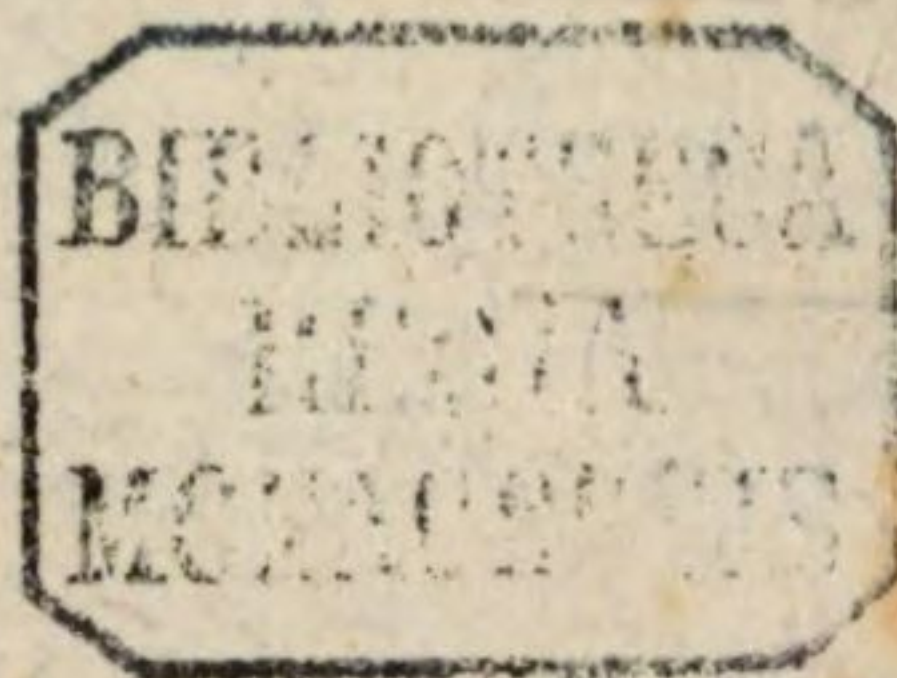
Berlin.

In der Nicolaischen Buchhandlung.

1837.

58. D.

Dem rettenden Schützer
des
althochdeutschen Sprachschatzes,
dem Kronprinzen von Preussen,
Friedrich Wilhelm,

sei auch
dieses Denkmal unsrer alten Sprache
in
tiefster Verehrung und Dankbarkeit
geweiht.

V o r w o r t.

Uⁿter Hinweisung auf meine Vorreden zur althochdeutschen Übersetzung des Boethius de consolatione philosophiae und der aristotelischen Abhandlungen: *κατηγορίαι* und *περὶ ἑρμηνείας*, füge ich dieser Ausgabe der althochdeutschen Übersetzung des Mart. Capella de nuptiis mercurii et philologiae folgende kurze Bemerkungen bei.

Der von J. Grimm im 92sten Stück der göttin-
gischen Anzeigen von 1835 mitgetheilte Brief des zu
St. Gallen im Jahr 1022 verstorbenen gelehrten Be-
nediktiners Notker Laber (an den Bischof von Sitten),
in welchem folgende Stelle vorkommt: „ad quos
(ecclesiasticos libros) dum accessum habere nostros
uellem scolasticos ausus sum facere rem paene inusi-
tatam, ut latine scripta in nostram conatus sim uertere
et syllogistice aut figurate aut suasorie dicta per ari-
stotilem uel ciceronem uel alium artigraphum elucidare.
Quod dum agerem in duobus libris boetii, qui est de
consolatione philosophiae, et in aliquantis et de (?) san-
cta trinitate rogatus (sum?) et metricae quaedam scripta
in hanc eandem linguam traducere, catonem scilicet
et bucolica uirgilii et andriam terentii, mox et prosam

et artes tentare me uoluerunt et transtuli nuptias philologiae et cathedrias aristotelis et pergermenias et principia arithmeticae. Hinc reuersus ad diuina totum psalterium et interpretando et secundum augustinum exponendo consummaui, iob quoque incepti, licet uix tertiam partem exegerim. Nec solum haec, sed et nouam rhetoricam et computum nouum et alia quaedam opuscula latine conscripsi," scheint zu der Annahme zu berechtigen, dass die in der Stiftsbibliothek zu St. Gallen aufbewahrten althochdeutschen Übersetzungen, sowohl der Psalmen als der oben genannten Werke eine Arbeit des Notker Laber sind. (Auch das von v. d. Hagen herausgegebene Bruchstück de musica gehört wohl zu Notkers Arbeiten.)

Die vorliegende Übersetzung und Erläuterung der nupt. merc. et philol. ist im cod. s. gall. nr. 872 (cod. rescript. einer grammatischen Abhandlung) enthalten. Auf S. 84 des Codex und von S. 93 bis zu Ende zeigt sich eine andere Hand als auf den übrigen Blättern.

Der lateinische Text ist zum Theil nach der Handschrift, zum Theil nach den Ausgaben von Kopp (1836) und Götz (1794) abgedruckt.

Die eingeklammerten Stellen sind die Erläuterungen des Übersetzers.

MARTIANI MINEI FELICIS CAPELLAE AFRICI
CARTAGINENSIS LIBER PRIMUS INCIPIT DE².
NUPTIIS PHILOLOGIAE ET MERCURII.

Remigius lêret unsih tisen auctorem in álenámen
uuésen gebéizenen martianum. únde mineum úmbe sína
fáreuua. felicem úmbe héilesôd. capellam úmbe sínen uuás-
sen sín. uuánda capra apud grecos dorcas a uidendo ge-
héizen íst. Áber díse fier námen óugent úns táz er roma-
nus uuás dignitate. dóh er búrtíg uuáre fóne cartagine díu
in africa íst. Sô mánige námen ne mûoson ándere háben.
áne romani ciues. Romani ciues hîezen béide. íóh sélben
die búrgliute dar gesézzene. íóh tie ánderes uuár gesézzene.
mít íro geédele. álde mít íro túgede. álde mít íro scázze
úmbe sie gefréhtoton. táz sie in íro dignitatem gâben.
únde sie romani ciues hîezen. Pedíu chád lisias in actibus
apostolorum. Ego hanc ciuitatem multa summa consecutus
sum. Tía dignitatem mág keéiscôn dér suetonium lîset. de
uita caesaris augusti.

ⁱ
Táz er mercurium ságet kehîen ze philologia. mít
tíu lêret er únsih. dáz ío uuízze súlen sín mít kesprâchi.
únde réda ne tóug. tár uuízze ne sint. Ze déro ságûn bí-
tet er hélfó. únde héilesodes himeneum. dén álte líute
hábeton fúre | hîgot. únde fúre máchare állero natúrlichero³.
míteuuist. Tén grûozet er nú ze êrist án demo prohemio.
sámo so sín fru^{*)} den quëdam satira fúre ín spréche.

Áber satiram súln uuîr fêrnemen (*sic*) día deam. díu dien
poetis ingeblîes satirica carmina. Nú fernémen uuáz sí chéde.

^{*)} Hier ist das Pergament abgerissen.

SATIRA IN HONOREM HIMENEI HOS PRAECINIT UERSUS.

Himenee [chît tiu satira] dú bíst tér. dén diu chînt
tero góto ságent síngenten. [dáz chît quónen ze síngene]
in dien brûte chémanaton (*sic*). únde dén síe chédent sín
dero sáng cúttenno sún.

[uuánda dû sólih sángere bíst. Tû bíst ter
dén uirgilius héizet amorem filium ueneris. Fóne
démó ér chît omnia uincit amor. Tû tùost uuó-
nên díngolih ze ándermo.]

Tie ríngenten sámen. [dáz chît quatuor elementa.] duín-
gest tû mít tóugénên bánden. Únde dû státist íro únge-
lichen nústâ. mít cótelichemo gehîleiche.

[Dáz chît tû státist íro gehîleih mít úngeli-
chemo bánden.]

Hérton gestíllest tû diu uuéter. [íh méino gehéi. únde |
4. . . . gene.] únde mít tíu gebérhaftôst tu dia uuérlt.

[Ûbe diu hértâ *) ne uuâre. sô ne bâre
diu érda.]

Tû gíbest tien lîchamon lîbhafti. Mít lîbsamero gezúmfte.
mít téro des cómenes únde dero brûte natura gesíppôt uuírt.

*) Das e in diesem Worte ist aus a corrigirt.

MARTIANI MINEI FELICIS CAPELLAE AFRI CARTAGINENSIS DE NUPTIIS PHILOLOGIAE ET MERCURII.

LIB. 1.

Tu, quem psallentem thalamis, quem matre camena
Progenitum perhibent copula sacra deum;
Semina qui arcanis stringens pignantia uinclis
Complexuque sacro dissona nexa foues;
Namque elementa ligas uicibus mundumque maritas,
Atque auram mentis corporibus socias,
Foedere complacito, sub quo natura iugatur,

Ín únde síá gemínne tuônde. únde tríuua mît minnôn stérchende.

Uuólge nû uuólge dû zîmigo hîmachare. tû dînero muoter zéizesto bíst. [in papho ciuitate cypri sízzentero. Dáz skînet tir ána. uuánda] dánnan bíst tu sô únder oûgon brínnende nîet. [Fóne dír chád sî. Nate mee uires — thalamos.] Tíh ságent sie géno síngen diu brûte sâng.

[Apollinis lóbe sâng héizent choreę. quia ipse prae est choris. Ér méinet áber hîer epithalamia. dáz chît nuptialia carmina. déro íu síto uuás.] Táz íst tir gesláht. Sô iz tánnan sî. dáz ter uuîngot tîn fáter íst. [Uuánda uuîn máchot kelúste.]

Alde fóne dînero mûoter sláhet tíh ána. daz hûs ze blûomonne mît | lénziskên blûomon. [díe óuh kelúste 5. récchent.] álde dîn mûoma gáb tir drî géba.

[díe ze mínnesami zíhent. íh méino scôni.

gebarda

únde stímma. únde geuuúrftîgi.]

Sélbiu diu sângcúten *) díu dero góto gehîleih scáfôt. tíu lóbet tíh ze demo héilesode des sanges.

MEDITATIONEM PATRIS FILIUS SCRUTATUR.

Tô íh tíchost [álsó míh tíu satyra lêrta] díse uersa sâng fóne himeneo. ne uuéiz [s. uuánda íh peripatheticus pín.] uuáz únchundes fórderônde. únde úngéhándelotes.

*) Vor dem t steht noch ein 2tes verkratztes t.

Sexus concilians et sub amore fidem:

O himenee decens, cypridis qui maxima cura es!

Hinc tibi nam flagrans ore cupido micat,

Seu tibi quod bacchus pater est, placuisse choreas,

Cantare ad thalamos seu genetricis habes,

Comere uernificis florentia limina sertis,

Seu consanguineo gratia trina dedit;

Conubium diuum componens calliopea

Carminis auspicio te probat annuere.

Dum crebrius istos hymenaei uersiculos, nescio quid inopinum intactumque moliens, cano, respersum capillis

[1*]

[Dáz cbít er. uuánda peripathetici ne uuéllen niehtes quia sîn.] Mîn sún ándonde daz mîn gráuua hóubet únde fóne áltère zítigez ze dero curia. kermenon. chándisliche inuuiht- héit. pechám er mîr sús chédende. Uuáz sángo íst táz fáter mîn. táz tú sô ferhóleno síngest? [Tú ne ságest uuáz iz sí. dóh tu iz síngest.] Únde dáz tú síngest êr dû ze túron chómêst. nâh témo síte des uuácheren bíscófes. |
6. Nû ne hîl iz. núbe ságe uuáz tú líudoest. únde uuára daz sáng hêlle.

FATETUR SE NUPTIAS DEORUM PATER MEDITARI.

Ne uuéist tu iz tánne na. chád íh? únde síd tu uuéist taz mára uuérh egeriminon. i. resurrectionum. sólt tu is tánne zuíuelôn?

[Táz íst éin buòh apud grecos kescríbenez fóne dero apothesia. dáz cbít fóne dero deifica- tione. uuánda iz ságet. uuío ménnisken ze gólen uuérdên.]

Unde ne bechénnest tu dáz íh fóne nuptiis uuíle ságen. himeneo díu sáng fóre síngentemo. díu dára zû benéimot sint? úbe dú áber gnôto fórsçôst úzer uuélero ídun síu ersprúngen sîn. Sô ságo íh tir daz spél. léngi ne benéme mîr iz. tánnan síu ersprúngen sint. dáz mîh lêrta díu sa- tyra. mîh inchúnnende sámo so díu tímberenten náhtlieht fóne dero uuínterlíchun dúruuachê.

albicantibus uerticem incrementisque lustralibus decuria- tum nugulas ineptias aggarrire non perferens martianus interuenit, dicens: quid istud mi pater, quod nondum vulgata materie cantare deproperas, et ritu nictantis anti- stitis, priusquam fores adytumque reseraris gumnologiseis. Quin potius edoce quid apportes, et quorsum praedicta sonuerint, revelato. Ne tu, inquam, desipis, admodumque perspicui operis, egeriminon noscens creperum sapis. Nec liquet himeneo praelibante disposita nuptias resultare? Si uero concepta cuius scaturiginis uena profluxerint pro- perus scrutator inquiris, fabellam tibi, quam olim sa- tura cominiscens, hiemali peruigilio marcescentes me- cum lucernas edocuit, ni prolixitas perculerit, explicabo.

EXEMPLIS CETERORUM DEORUM ET MATRIS INSTINCTU CILLENII VELLE UXOREM.]

Suspensio vocis. Tánne únder dien góten iû in állen⁷. sint tes hímelis uuúrtîn héilige geháliche. únde dánnan uuúrtîn édeliu chînt. ióh mínnesamero néfôn hímiliskiu mapigi.

Et hic. Únde sie síh ál ze sámine gehálset únde gezúmftet hábetîn. sô der hímil buôn hálsen gétân (*sic*) mág sîn.

Et hic. Únde die námohaftesten méist kesâligoti díu geháliehlîcha mêrunga.

Et hic. Únde dia géba dero uuérkte gelâzena. uuîto mârte. díu gezúngela ménnisghêit.

Et hic. Únde állero méist tie poetę nâh euagrio fáhende demo citharista. únde nâh témo sûozen gechôse des álden blînden meonii, mít lóbesamero. únde mít mísseliutigero pagina daz ságetîn.

Et hic. Únde tie ságetîn nieht lieberen uuésen ioui únder dien hímeluúnnon. dânnne dia uuíniun.

Et hic. Únde ín dés íahe. díu guíssagiôra fides. | Díu⁸. fône ópfer uuízegungo álte biscofa. dés ze úrchunde zôh. so uués iuppiter dero lútô fléhôn. ín ángisten únde ín zuíuelheiten mániges frískinges ne rûochender erzígen hábeti. fône dero fróuuun uuírde dáz geskéhen.

Quum inter deos fierent sacra coniugia, procreationes indeque numerosae, liberique praeclues, ac nepotum dulcium aetherea multitudo, et inter se quodam coelicolarum complexu ac foedere potirentur, presertimque potissimos conubialis bearet adiectio, et id debitum mundo loquax triuiatim dissultaret humanitas et poetae praecipue, euagrium citharistam sequuti, caecutientisque meonii suauiloquam senectutem epica vulgo lyricaque pagina consonarent: nec aliquid dulcius loui inter aethereas uoluptates una coniugi loquerentur, hisque accederet promptior fides, quae suadente aruspicio grandaeuos pontifices in testimonium conuocat, quum quid iupiter hominum uotis trepida curarum ampage suspensis multa implacabilis hostia denegaret, exorata eius matrona pro-

Et hic. Unde so uuáz er fréisiges kespróchen hábeti ze tuônne. dero brîeuaron scrîfte dáz kehálténtero (*sic*). fône dero chénun hálsenne. ín dés eruuánten uuésen. únde daz ferbîeten.

Et hic. Únde nieht éin chád si. dén hímel chúning uuínegernen. núbe daz óuh ín mûote sîn demo héllegóte. únde demo méregóte. núbe óuh ten uuígcot chélen nâh nerine filia nereî.

Et hic. Sámilîh uuíllo chád si íst óuh ána demo árzatgóte.

Et hic. Únde chád si íoh ten ált cót [saturnum] trú-regen. [s. fône des súnes áhtungo.] án den sélben rât pe-chêret uuésen. sînero gemálung berecínthia gelúhtero. tíu óuh ops. únde cubele héizet. |

9. *Et hic.* Únde so si chád íanus ter zuíhóubito. sáh ío án argíonam. déro ín lángeta.

Et hic. Isidem ságeta si échert chélen nâh osiride íro ferlórnén chárle sô hártó. dáz sî nâh ímo feruuuôftiu. síh nîomer ne getrôste ín fúnden háben.

[Tóh si ín fône sînemo brûoder típhone er-slágenen fúnde ín memphítica palude. sî ne uuólta síh tóh tés trôsten. dáz sî ín fúnden hábeti.]

Depositio. Fône démo mâre. únde fône sólén uuíne-skéfen dero góto. óuh cillenius nîeteg uuórtener. uuánda er iû gnuôgen hélfendo íoh sélbo sáh íro állero mín-

uenire, et quicquid ille ex prompta sententia parcarum pugillo asseruant dictauerit, delinitum suadae coniugis amplexibus iussuque remouere. Nec solum superum regem attestabatur uxorium, idque etiam diti propositum, idque portuno certumque esse gradium nerienis nerinae coniugis amore torrerî; aesculapio quoque non dispar affectio, similique persuasione transduci ope coniuga cybeleque permulsa moestitissimum seniore deorum; ianusque angionam utraque miratur effigie. Nam reginam tantum marito dependisse memphiticam, ut obsita luctu perpetuo nunquam eum contenta sit inuenire. Hac igitur fama, hisque deorum alternis amoribus motus concitusque cyllenius, simulque quod cunctorum affectiones et thalamos,

neglîchen gehîléicha. Kéinota óuh er síh ze gehîenne. Án dén uuîllen bráhta ín sín mûoter [maia] dô sí ín chatta. án der iâr úmbe uérte des zodiaci. únder dien ánderen pliadibus. dero sí éiniu íst. [Táz téta sí in maio mense. sô iô mercurius mít tero súnnûn dara | chúmet.] ángestendiu. 10. [daz er âne chînt uuás.] Târumbe méist. táz sín lîchamo án demo rîngenne. únde án dien émizelóuftén geuôpter. mít chníurigen ármin. áfter déro púrlîchi. iúnclichero stárchí in gomelîchero fólle lídi skéin. Únde ín síne bártenten hîefelin ne lîezen âne mîchelen huôh ueneris. sâmo dáhtén gân. únde ánderes uuâr náchetén. échert tie áhsela mít temo mántelline bédecchen (*sic*). [álsó die palestrite gîengén.] Fóne díu uuás rédolih táz er gehîien uuólta.

DUBITARE EUM QUAM PRE CETERIS SIBI ELIGAT.

Tô dâhta er ín állen sínt lángo tráhdonde. álsó is lúrst uuás. uuélicha er némen máhti. nâh téro geríste sínero bíderbi. Háto géno uuólti er sophiam. [dáz chît sapientiam.] uuánda sí uuízzig únde héilig | íst. únde un-11. geuuártôsta íst. ioh skônista íst. únder állen mágedén. [dáz chît állen uirtutibus.] Uuánda sí áber gesôuga uuás íro suéster [minerue. dáz chît tero immortalis.] únde sí

dum paret pluribus, conspicatur, uxorem ducere instituit. In quam sententiam mater illum anxia cum annua peragratiōe zodiaci in pliadam numero salutaret, impulerat, presertimque, quod palaestra crebrisque discursibus exercitum corpus, lacertosis in iuuenilis roboris excellentiam toris, uirili quadam amplitudine renidebat. Ac iam pubescentes genae seminudum eum incedere, clamideque indutum parua inuelatumque caetera humerorum cacumen obnubere sine magno risu cypridis non sinebant. Rationabili igitur proposito constituit pellere caelibatum. Itaque pro industriae dignitate, quam conueniret accipere, cuncta merito longae deliberationis alternat. Sophia ipse miro quidem cupiebat ardore quod prudens sanctaque sit intemeratiorque cunctis pulcriorque uirginibus; sed quod sororis eius collactanea et indiscreto

iro lieba uuás in ungeskêidenero mínno. ióh sie sámint sólton mágede sín. pediu ne uuólta er sia mít íro unge-mûote némen.

Sámoliu scôni. únde sámó liebsam frôlutti getéta in óuh ze mantice húgen. [dáz chît ze diuinatione.] Íro geédele uuánda sí diu áltesta tóhter íst prouidentie. únde der fúredâhtigo sín iro únbetrogenun fruôti geliebta ímo sia. Sí uuás áber dô iû. íh uuâno fóre míchelero uuíne-gerni íro dânces zû fâhendo. ze demo iúngen apollíne gehiet. [Uuánda diuinatio íst iô diuini.]

Sô uuólta er dóh to géro [psichen] dia tóhter solis únde endelichie. [dáz chît absolute perfectionis.] uuánda sí unmez scône uuás. únde gezógen mít míchelên ruôchon dero góto.]

12. DE VIRTUTIBUS ANIMAE. QUAM ADAMAUIT.

Álso dâr ána skêin. dáz íro dia góta. in íro sélbero gebúrte táge. [íh méinô án demo sí gebórn uuárd.] ze góumo geládete. míchela gíba gâben.

Jouis gáb íro úfen íro hôubet táz diadema. dáz er sí-nero geêretostûn tóhter ęternitati ába nám.

[Uuánda fóne ęterna dei sapientia. íst anime sempiternitas kelâzen.]

amica foedere uideretur perindeque ad innubas ipsa quoque transisse, eam in palladis iniuriam non placuit coaptari. Non dispar illum formae desiderabilis grataque luculentas in manticeu quoque succenderat. Nam et nobilitas generis illam, quippe pronoea maior est filiarum, et praeuidum perspicacis prudentiae commendabat. Sed ipsis diebus forte immensi amoris impatientia ultro iuuenem consecuta apollini fuerat copulata.

Uoluit saltem endilichiae ac solis filiam postulare, quod speciosa quam maxime magna deorum sit educata cura. Nam ipsi psichae natali die dii ad conuiuium corrogati multa contulerant. Iupiter quippe diadema, quod aeternitati, filiae honoratiori, detraxerat, capiti eius appo-

Sîn uuîrten gâb îro. îro uâhs uuîttun. ân dero diu
ida gleîz lûtteres cöldes.

[Ratio animę. dâz îst tíu uuítta mît téro
crines uirtutum zesámine gechnûpfet uuérdent.]

Jóh minerua diu máged. cáreta daz mágeti mît îro smoc-
chen. ábagenómenero spénelun. únde mît îro púrpurînen
gúrtele. fiure gelîchemo. únde mît témo béndele îro uuîhun.
únde îro fruôtun brúste.

[Sô gezímit animę. dâz sî íntima sî sapien-
tię. únde mît caritate sî gegúrtet. mît temperantia
beduúngen.] |

Apollo zéigota îro óuh mît sînero uuîziglichûn gértó. díá 13.
er îô lôrboumîna tréget. álle fógelrárta. álle blígscúzza. íóh
sêlben die hímelférte. únde dero stérnôn. fône díen er diu
uuîzegtûom nímet.

[Der lôrboum hábet tía natura. úbe sîn ást
ûfen sláfenten mán geléget uuirt. táz ímo uuâr
tróumet. Pedíu îst er appollini geéichot. tér ál-
tero líuto uuîzego uuás.]

Áber anię [dâz chît recognitio] gâb îro uuílligo dén spîe-
gel. dén óuh îro ze gíbo gâb sapientia. únde ín îro gíbo
hûs kestálta. dâz sî dâr ínne síh pechénrende. [íh méino
dés. táz sî cęlestis îst.] uuídere gesínnen chúnne ze îro
ánagenne.

Uulcanus ter smíd zúnselota îro fiur dâz nío er-

suit. Iuno quoque ex purgatoris auri splendente uena
addiderat crinibus sociale uinculum. Tritona etiam interula
resoluto ricinio, strophioque instar flammaram e cocco at-
que ipso sacri pectoris ac prudentis amiculo uirginem uirgo
contextit. Delius quoque, ut ramale laureum gestitat, di-
uinatrice eadem coniecturalique uirga uolucres illi ac ful-
gurum iactus ac ipsius meatus caeli siderumque monstra-
bat. Uraniae autem praenitens speculum, quod inter
donaria eius adytis sophia defixerat, quo se recognoscens
etiam originem uellet exquirere, clementi benignitate lar-
gita est. Lemnius quoque faber insopibilis illi perennitatis

lósken ne mág. dáz sia in dero náht fínsteri bechlépfet
ne uuúrte.

[Uuánda dero sêlo liehtet naturale ingenium.
dáz nû hîer lemnius bezéichenet.]

DE ILLECEBRIS EIUSDEM.

14. fínf sinnen. | Sî lêrta sia mît sálbe bestríchena. únde mît
plûomon gezierta. in stángsûozi gehéfenot. únde gemám-
mentsámot uuérden. Únde sûozta sî íro mît hónange.
Únde rîet si íro gûen ze gólde. únde ze állen uuîbziêrdon.
únde mît tien ál úmbe nûsket uuérden. únde in gíredo
uuésen hóhero êron. Únde in résti lígentemo mágetine
téta si prúnnôda. únde chlíngelôda. dännân sî inslíhéfe
(sic). Nôh tánne. nîo si nehéinest ne dârbeti lúcchedon.
únde lústsami. crûozta sî sia chúzélondo án dero níderun
stéte. ze nîetegi.

Áber sêlber íro suôcho. gáb íro rêituuágen. mît tráten
réderen. úfen démo sî spuôtigo fáren máhti.

[Uuánda íro uuíllo uuírt spuôtigo gezúcchet.

êina uuíla ad celestia. ánder uuíla ad terrestria.]

Día snélli gáb er íro. dóh sia dea memoria mît cúldinen
drúhen héftendo suárti.

[uuánda daz anima in mûot kenímet. táz
kebíndet. únde gestátet memoria. fílo tiûrlichó.]

igniculos, ne caligantibus tenebris nocteque caeca oppri-
meretur, incendit. Omnes uero illecebras circa sensus
cunctos apposuit aphrodite. Nam et unguentis oblitam,
floribusque redimitam, halatu pasci fouerique docuerat, et
melle permulserat, et auro atque monilibus inhiare, mem-
braque uinciri honorationis celsae affectatione persuase-
rat. Tunc crepitacula tinnitusque, quis infanti somnium
duceret, adhibebat quiescenti. Preterea, ne ullum tem-
pus sine illecebris oblectamentisque decurreret, pruritui
subscalpentem circa ima corporis apposuerat uolupta-
tem. Sed uehiculum ei atque uolatiles rotas, quis mira
posset uelocitate discurrere, tradiderat ipse cyllenius; licet
cam auri compedibus illigatam memoria praeagrauauerit.

HUIUS QUOQUE AMORIBUS ILLUM FRUSTRARI.]

Sús keûfota diernun. únde sús rícha. únde gezierta 15.
mít himeliskén gébon geuúnne géno cillenius. tô er énero
nehéina geuvinnen ne muôsa.

Áber uirtus tíu ódeuâno mít ímo dô uuás. sá-
geta ímo sámó so uuéinondu. sía fóné íro geskéidena
únde gezúhta. íóh keéllendota in des skîezenten. únde
flîegenten gótes keuuált cupidinis. fásto uuésen fóné ímo
gebúndena.

[Uuánda álsó sélbêr martianus ín sínéro re-
thorica chît. facundia ne mág sín mít libidine.
únde mít intemperantia coitus.]

Sô er dô sínés cnôto geáhtoten lôzes. án demo gehîleiche
sús petrógen uuárd. nóh ín díe zârta álle ne ferfiengen.
nóh ímo dára nâh nehéiniu ne bechám díu ioui ze snórun
gerísti. dô scúnta ín uirtus. nóh tô darúmbe gnôtor ze
áhtonne. Únde âne des | brûoder rât chád sí ín dáz ne 16.
súln áhton. nóh nehéina muôza sín síh fóné ímo bore
férro ze skéidenne. síd er ín hérebergónten sámint ímo an
demo zodiaco. ze êinemo mânode fúreréison ne lâze.

[Uuánda stella mercurii ne gât nehéinest pór-
férro nóh porlángó fóre dero súnnun.]

His igitur psichen optimam superis ditemque muneribus, at-
que multa caelestium collatione decoratam, in connubium
arcas superiorum cassus optabat. Sed eam uirtus, ut adhae-
rebat forte cyllenio, paene lacrimans nunciauit, in potentiam
pharetrati uolitantisque superi de sua societate correptam
captiuamque adamantinis nexibus detineri. Super his igi-
tur uirginum thalamis, dum eum deliberatae sortis blandi-
menta frustrantur, nec facile quaequam praeterea, quae
congrua parilitate tonantis nurus deligeretur, occurrit,
amplius deliberandum suggerit uirtus. Neque eum sine
appollinis consilio quicquam debere decernere, aut fas ab
eius congressibus aberrare; quum zodiaca eum hospitia
praemetantem nunquam abesse menstrua praecursione per-

Tô uuárd kespróchen so *) uuár er uuerlte uuáre. dáz man dára ze ímo fuôre.

PITHEUS A FRATRE PER DIUERSA REQUIRITUR.

Únde dô gáb er uirtuti áfter sínemo site sína flúge gérta. [íh méino caduceum.] dáz si ímo gefólgen mábti. únde ében spùotigo eruuállon die tóugenen. únde die gesuásen stéte. des hímelis únde dero uuérhte. únde sín sélbes fúozen téta er ána síne gefídernten súftelara.

[Petasum héizent greci singulariter alatum calciamentum mercurii úmbe dia spùot sínes stérnen. Áber sín uirga héizet latine caduceus. uuánda si getúot lites cadere. Táz íst tíu ríhti des kechóses. mít téro der strít ferzórñ uuírt.] |

17. Tô suôhton sie ín gnôto. ín állen sínen chîlechon. dár er chrúmbiu ántuuúrte gáb. álde dár frískungen irslágenen. tie ín hérderen uuízegoton mít natúrlichen ságon. únde dár er guón uuas. uuílon fermíden díu uuízegtuom. uuílon óuh ántuuurte gében.

Áber dien chîlichon ióh tien hólen ôde stânden. ne uuárd sín nóh tes sínes tár mer fúnden. áne dúrriu lôrbleter. únde die errózetten uuitta. díe nâh sibilla ín íro hóle ze cumis, míleuua únde uuórmmeło frézen hábeton.

*) so ist radirt.

mitteret. Igitur constitutum, ubicunque locorum frater esset, adiretur. Ac tunc uolatilem uirgam, uti secum mundi penita permeare aethereosque recessus irrumpere parili uelocitate posset, uirtuti de more permittit; ipse pedibus talaria nectit aurea, et nunc in fanis, quibus aut uaticinia obliquis fundebantur ambagibus, aut denunciata pecudum caede fissiculatis extorum prosiciis uiscera loquebantur, quibusque sortitus excedere, uel logia personare, sagaci eum inuestigatione disquirunt. Sed his adytorum fastigiis specubusque uiduatis, absque lauri arentis paucis admodum foliis uittisque semiuulsis, quas in cumano antro post sibyllam tinearum morsus cariesque carpebant, nihil eius potuit in-

Jóh áfter dero uuítun lúfte sùohton sie in ingeméitun. dâr er ána geuuón uuás ze sképfenne. [dáz chît ze skéidenne.] die férte dero fógelo. [uuáz tin bezéichenen.] únde dero síngenton rártá. únde díe héilesoda dero in ríhte fúre síh flíegenton. | [Fóne díu ne fúnden sie in dâr.] uuánda 18. er íu fórn urdruzze uuórtener dero frískingo bluôtes héizen ne geuuérdeta pithius ter augur.

[Uuánda pitho chît grece interrogo. bedíu híez er pithius. Ín frágeton sie alle sámō so prophetam.]

Sie sùohton óuh in elicone [monte archadię.] únde in delo insula sùohton in. únde in licio. [sínero chîlechun. díu dâr ze delo uuás..]

Áber in sùmelichen díen stéten fúnden sie. álte lôrbouma. únde dúrriu ébeuue. in sùmelichen fúnden sie sínen uuórmazigen dísg. únde fóre álti fermúlite ástericha. [álde sō sùmeliche chédent kerúmfene scúha.] únde fertíligota gehúht tero uuízigtuommo.

Tóh tô ságeta ín fama. dáz er ze parnaso uuâre. dóh in ándere ságetin dánnan gefáren uuésen ze éinemo ándermo sínemo gesuâsen bérge in india. [dér nisa héizet.] únde ío mît uuólchene bedáhtemo. Tóh chá|men sie ze 19. díen gesuâsen stéten. únde ze díen gespráchen lúcheren círre.

[Cirra íst éin búrg epiri. in focidis campis.

ueniri. Per aereos etiam tractus, quibus formare solitus et uolucrum diuersos meatus, et oscinum linguas, et praepetis omina pennae, frustra incassumque disquiritur. Iam pridem quippe offensus contamine monendorum, dedignabatur augur pythius nuncupari. Item eum in helicon, delon, liciumque sectantur. Sed alibi lauros primores arentesque hederas, alibi cariantem tripodem crepidasque situ murcidas praesagiorumque interlitam memoriam reppererunt. Tandem fama nunciante cognoscunt, quod phoebo gaudet parnasia rupes; licet inde quoque ad indici montis secretum obumbratumque scopulum nube perpetua posterius migrasse perhibebant, tamen cirrheos tunc recessus, et sacrati specus loquacia antra conueniunt.

dáz chît in dien gefilden. dâr focenses kesézene
sînt. Alde er neîmet parnasum montem. der zuô
ékka hábet cyrram únde nisam.]

IN ANTRO APOLLINIS OMNIUM MORTALIUM FOR-
TUNAS ASSISTERE ET NEMUS EIUS CAELESTEM
ARMONIAM RESONARE.

Târ stuônt úmberînget ál dáz îo zîto uuárd. álde uuír-
det. únde die uuîlsalda állero búrgô. állero dîetô. állero
chúningo. állero líutô. Súmêliche irlítenero îro férte uuâ-
run íu in flúhte. Súmêliche stuônden nôh tô ze gágen-
uuérti. So slúngen zû ándere. Súmêlichên ingîeng tíu ín
benómena lángseimi. sámó so iz éin rúclih tóum uuâre.

[Álso die in rúcches uuîs zegânt. tie sâr er-
stérbent sô sie gebórn uuérden.]

20. Únder dísen séltsaninôn. únde sús ketanen férten | dero
uuîlsaldon. óuh temo uuínde dízentemo. bóumen uuágon-
ten. scál dâr lûtreiste sâng. fône gehéllemo á Anastôze des
uuíndes.

[Tes uuíndes á Anastôz kemétemêta den dôz.
ze sùozemo sänge.]

Uuánda die oberôsten uuípfela dero hôhestôn bóumo. fér-
rôst keráhte. die súngen chlêinost. Táz áber in níderen
ésten dero érdo síh náhta. dáz lûtta geróbo. Áber die

Illic autem circumstabat in ordinem quicquid imminet
saeculorum, fortune urbium nationumque omnium, regum
ac totius populi uidebantur. Aliae transacti cursus emenso
fugientes consistebant. Aliae sub conspectu, adueniebant-
que quam plures, atque ita nonnullis eminus uanescebat
disperata prolixitas, ut uelut fumidae caligationis incredi-
bilis haberetur aura. Inter haec mira spectacula fortu-
narumque cursus, motus nemorum etiam susurrantibus
flabris, canora modulatio melico quodam crepitabat appulsu.
Nam eminentiora prolixarum arborum culmina perindeque
distenta acuto sonitu resultabant. Quicquid uero terrae
confine ac propinquum ramis acclinibus fuerat, grauitas

míttinâ dero bóumo. die gehúllen an íro fûoginon áfter dísen guíssen gerétedon. íh méino in zuíualtên lûton. ûnde des hálben íoh tes trítten déiles úbersláhentên lûton. sámó uuóla óuh in úberáhtoden gerétedon. doh semítonia dar úndere lûttin.

Sô geskáh. táz ter uuáld álla gehélli únde sélbez taz hímelsáng. án sînero níumon keféllogi geanteroti. |

Cillenio daz állez récchentemo. géiscota uirtus. óuh ²¹. hímeliske spêras ze sámelichero uuís. in éin hélien. álde únéinên gehélien.

[Díe éinlútig sint. táz chít unisonę. álso ueneris stella íst. únde mercurii. die tuônt concentum. díe éinlútig ne sînt núbe dispares. álso díe ándere sînt. íh méino. lunę. solis. martis. iouis et saturni. stellę die tuônt succentum. Dáz lêret macrobius in somnio scipionis.]

Únde nehéin uuúnder. uuésen [ságeta er íro.] dáz apollinis uuáld ze sô geuuísse ro rárto geuuérbet uuâre. sîd er óuh án dero súnnun die hímel spêras kerérte. Únde er bedíu dâr genámôt sî níuuer. híer góldfáhser.

[Uuánda an hímele chúmet tágeliches tiu súnna níuui. áber demo uuálde gíbet íro skímo góldfáreuua.]

Mít réhte hábet sol dén námen. uuánda sîn scôna hóubet.

rauca quatiebat. At media ratis per annexa succentibus duplis, ac sesquialteris, nec non etiam sesquiterciis, octauis etiam sine discretione iuncturis; licet interuenirent limmata, concinebant. Ita fiebat, ut nemus illud armoniam totam superumque carmen modulationum congruentia personaret. Quod quidem exponente cyllenio uirtus edidicit, etiam in coelo orbes parili ratione aut concentus edere, aut succentibus conuenire.

Nec mirum, quod apollinis sylua ita rata modificatione congrueret, quum coeli quoque orbes idem delius moduletur in sole; hincque est, quod ille phoebus, et hic uocitetur auricomus. Nam solis augustum caput radiis

fóllez ióh úmberíngtez fiurínero skímon síh kelíchez má-
chot kúldinemo fáhse. in rôtero skéiteliun.

Hínnan héizet er scúzzo. únde uuúntmachîg. uuánda
22. er | ána geskíneniu dîng. mít tien skímon dúrh kân mág.

SEPTEM PLANETAS PROPTER LUBRICUM MEATUM AMNES UOCAT.

Âne daz óugta er íro. fône hímele rínnente áhâ. tíe
sie sólton úber fáren sô er chád. dáz sie ze démo góte
châmin. dén sie suôhton. Áber fílo úngelíchiu uuâren díu
uuázer déro sélbon áhôn.

Tiu êrista áha. díu uuítsten únde léngesten úmbe-
suêift téta. díu uuás in íro rúnso pláuui. únde nébulgiu.
únde lázota. cháltiu in íro trágun fért.

[Tíu fárt íst saturni.]

Ínnôr rán éin ánderiu. míliche únde uuízemo uuétere
gelíchiu. álemámmendo. únde álegemáhsamo fárendiu. díu
fuôrta sámó so sílberíne úndâ.

[Dáz íst circulus iouis.] |

23. Áber díu drítta uuás fílo rôtt. únde in sô hírlíchemo
scúze uuâren íro fért. dáz sí fóre gáhî pláchesonde. in
únbírmígero spûote síh suébelgiu drâta.

[Dáz

perfusum circumactumque flammantibus uelut auratam
caesariem rutili uerticis imitatur. Hinc quoque sagittarius,
hinc quoque uulnificus, quod possit radiorum iaculis icta
penetrare. Demonstrabat praeterea cyllenius uirtuti amnes
quosdam caelitus defluentes, quos transeundos esse perhi-
bebat, ut ad eum ipsum, quem reperire curae est, perue-
nirent. Uerum eosdem amnes diuersicolor fluentorum
discrepantium unda raptabat. Quippe primus diffusioris
ac prolixi ambitus gurgis liuentis aquae uolumine nebu-
loso, atque algidis admodum pigrisque cursibus hesitabat.
Interius lactis instar alius candidaeque lucis mitis per omnia
quietusque motu undas uoluebat argenteas. Tertius uero
minio rubeoque igne rutilantes, festinataque rapiditate prae-
cipites, fragososque cursus anhela sulphureus celeritate tor-
quebat.

[Dáz íst circulus martis.]

Tíu dára nâh rán. díu uuás cöldfáro. únde skimbare. únde in blícfareuemo fiure rútemhafte. Áber díen ánderen áhôn úmbe síh rínnenten. getéta sí mît íro gîezôn únder síe gemístên. día métemscraft tíu dára zû gelámf.

[Uuánda díu súnna gât únder mîllen díen planetis. únde gescáfot ín íro fárt. Fône íro chréfte uuérden sie retrogade. anumale. stationarię.]

Áber innôr rán. díu lûterora uuás tánne electrum.

[Táz íst circulus ueneris. Sô góld únde sílber zesámme gerennet uuírt. táz íst electrum. dáz héizet in uuálescun smaldum. óuh uuírt in érdo fúnden sô man ságet natûrlîh electrum.]

Tés uuázeres kérota díu mánigi dero uuîlosáldon. díu ín demo hóle stuônt. Súme|liche lûsta íro stánches. sûmeliche 24. dero mámmendun úndo sánges. únde gnuôge getrúchin géno sô suôzes uuázeres. Únde uuâren díe síh uuólton géno mîte gebáhet. únde gebádot uuérden. únde dar ín scrícchen.

[Táz uuás ál fône díu. dáz sie síh uuândon fône stella ueneris háben uoluptatē. álso sie óuh uuândon díe sêla síh háben fône dero súnun. únde den lîchamon fône demo mânē. únde blûot fône marte. gespráchi fône mercurio. héili fône ioue. lâzi fône saturno.]

quebat. Qui hunc sequebatur auratus ac fulgidus, et flammis coruscantibus rutilans, sed diuersitate fluminum utrinque coniunctus, quibusdam riuulis intermixtis quantum pensabat, moderatione temperabat. Uerum interior ille electro purior resplendebat amnis, quem praeter caeteros fortunarum ille consistens populus appetebat; quarum alias eius odor et halatus illexerat, alias lenis undae canori permulsero modulatus. Gustum autem haustumque quam plures ex eodem dulcissimo gurgite sitiebant. Nec deerant, qui eadem foueri abluique lymphâ ac se in illam iacere cupie-

Âne die rûnnen zuô innôr ûnlengerun in îro fêrte. in êngen biugon. ûnde in lûzzelmo ûmbesuéifte.

[Táz sînt tie circuli mercurii ûnde lune.]

Téro îo uuéderiu uuás kefareuuuet nâh tien ânderen. áfter îro îogelîchero náhi. ûnde hártô geuuêhselotiu fône îro mískelungo. hábeta sî lûzzel éigenes kesmágmen. Uuánda eíniu gâhota uuîlon. uuîlon gestúlta sî. uuîlon eruuánt si.

25. [Also nuír séhen in coelo die pla|netas inē-
quales. stationarias. retrogradas.]

Ânderiu fuôrta sâmo so ânagenne dero názi. ûnde in chrûm-
ben chêren scránchelondiu. féimda sî sâmen álles sóuues.

[Tes mânen tóu íst ânagenne ûnde sâmo.
sáphes ûnde márges]

IN HIS SEPTEM AMNIBUS FORTUNAS HOMINUM QUATI.

Sûs mîssefáreuue áhâ. ûmbegríffen ze êrist. mît
chréftigên biugôn. álle die uuîlsalda déro uuérhte. íoh
tero diêtô.

[Uuáz mág in uuérelte sîn. íz ne uuérde ûm-
befângen mît tien rîngen dero planetarum.]

Târa nâh kesuárô îogeliche [fortunas]. tíu mîsselicha. ûnde
díu chréftiga drâti dero sêlbon uuázero. ûnde fuôrta sie
ze tále. mît kâhen uuándôn.

bant. Praeterea duo restrictiores ac sinu ambituque
paruo raptabuntur interius; quorum uterque pro aliorum
uicinia et confinio coloratus, exiguum proprii saporis hau-
stum multa mutabilis ammixtione traxerat. Nam alter nimia
celeritate festinus, ac plerumque consistens relabensque
ferebatur. Alius uero quandam undarum originem gestans,
flexuosisque anfractibus errabundus spumabat cunctis se-
minibus fluentorum.

Hi igitur cursus discoloris amnes praedictas rerum
nationumque fortunas immensis primo sinibus ambiebant.
Tunc diuersa undarum uiolensque rapiditas fingulas quas-
que peruadens, improuisa ui per decliujs aluei praecipites
lapsus rapidis turbinibus pertrahebat, ita ut alius easdem

[fóne in uuirt tero ménniskon líb pestúrzet
sò mathematici uuânent.]

Sò dráto dáz sie ióh kebólôt uuúrtín úzer éinemo in daz
ánder. Únde díā éin áha | lánego múhendo ferchnístí. án. 26.
deriu úz uuúrfe. álde besóufti.

[Uuánda uuílon cruuêlet mán úzer sínere
nôte. uuílon líget er darínne.]

Tíu rôla [martis.] únde díu pláuua [saturni] ne genâmen
síe dóh nieht álle. Uuílon uuás taz tíu únda dero uuí-
zun [iouis] áhò. káhes túnses síe ána uuért frámbáro
fuôrta. Únde úf inóbenahlíga uuéllun erháuene. uuárf
sí sie in dia blùot fáreuun zéssa [martis.]. álde gáb
sie dero bláuun áhò [saturni]. ze ferslínende in hárze-
gemo slûche.

In súš hért uuíhselígero mískelungo dero áhòn. uuárd
keuuérfôt tíu mánigi dero zuífelsáldon. Noh tíu ne uuárd
fúnden. díu álles ánablastes fermíten uuâre. únde erlâzen
álles uuâges.

[Uuér íst sò sálig táz er in uuérhte áne ár-
beite sí?] |

Tánne áber éiniu uirtus cillenio fólgendiu páldo dar-27.
ána fuôre. dô ne máhton sie síā álle níder ferstôzen.

plerumque alteri transfunderet fluuio, et quam ille exer-
citam longa collisione uexauerat, alter aut ripae redderet,
aut amne mersaret. Non tamen fortunas omnes illi san-
guineos aut caeruleos inuolutas gurgites rapiebant. Plerum-
que illius lactei praenitens unda repente correptas eminen-
tis tractus uertice subuehebat. Aliquando etiam sublimatas
atque fluctu elatiore suspensas in illum cruentae similitu-
dinis reiiciebat aestum, aut in torrentem liuidum uorandas
hiatu picco dispuebat. Alterna igitur permixtione fluui-
orum ille fortunarum populus agebatur. Neque enim ulla
prorsus erat, quae ab omni immunis incursu cunctorum
esset gurgite feriata.

Denique uirtus sequuta cyllenium dum sola cun-
ctos interrite transmearet, licet eam magno fragore col-

tóh sie sia gnuôge mît mîchelmo bróchesôde âna stô-
zendo chnistîn.

[Táz íst fónè díu uuánda sapientes ne úber-
uuíndet nehêin aduersitas tóh sí sie múhe.]

**ULTRA FLUMINA INUENTUM APOLLINEM. ET
EUM VICISSIM URNAS QUATUOR TEMPORUM
APERIRE.**

Tóh tô chám cillenius mît uirtute úber díu uuázer.
díu síe áber ze ánderen apollinis spîegulen léiton. Únde
dâr sâhen sie latonę filium púrlichó in hóhemo chúnig-
stuôle sízzenten. únde fóre ímo bedáhtiu fier éimberiu.
únde díu hértôn indûon. únde éinzen darín sêhen.

[Uuér betûot tie zîte. únde uuér indûot sie
âne díu súnna?]

Tíu uuâren mísselîches píldes. únde mísselîches kezíuges. |
28. Éinez uuás sô man iz uuízen máhta ísenin. ánderiz
sílberin. daz trítta plîn. daz fierda daz ímo náhesta uuás.
kelîh temo gláseuáreuuen mére. Sâmen únde máchunga
állero dingo uuâren dar ínne.

[Uuánnan châmîn álle sácha. úbe díu únge-
lîchi dero zîto sie ne ráhti?]

Úzer demo íseninen éimberine [daz ten súmer bezéichenet.]
slùog taz héiza fiur. kehóletez úzer díen zínselòden sélbero
dero scádeli.

liserint, tamen opprimere non quiverunt. Tandem trans
fluvios, qui ad quoddam phoebi spectaculum ferebantur, cum
virtute mercurius constiterunt. Ac tunc latoium conspicati
edito considentem arduoque suggestu, atque in conspectu
quatuor urnulas adopertas uicissim atque alternis inspectio-
nibus enudare, quae diuersa specie metallisque formatae.
Nam una ex ferro, quantum coniici potuit, duriore; alia
ex argenti fulgentiore materie; tertia liuentis plumbi fusili
robore uidebatur; at uero propior deo perlucens uitri
salo renidebat. Singulae autem rerum quaedam semina
elementaque gestabant. Nam flamma flagrantior, et ab
ipsis kacaumenis exantlata (i. exhausta) fomitibus ex ferri
praedicta anhelabat urna, quae tamen uertex mulciferi di-

[Uuánda in súmer scádôt ófto díu hízza.]

Táz éimberi híez chráft uulcani.

[Ér íst mulciens ferrum. dáz chît er uuílchet taz ísen mît temo fiure.]

Táz sélberina [daz ten lénzen bezéichenet.] taz máchota skîmbâra héiteri. únde gléiz álso in lénziskemo uuétere.

Taz híezen sie iouis lábter.

[Uuánda demo íst taz uuéter gelîh in lenzen.]

Taz plîina éimberi. [daz ten uuínter bezéichenet.] táz uuás fól úngeuiteris. únde fróstes únde rîfon.

Táz híez zâla álde suîd saturni.

[Uuánda uuínter íst álles tínges suendi.]

Áber dáz temo mére gelîh uuás. [únde den hérbest²⁸ 29 bezéichenet.] únde ze apollinis zeséuuun (*sic*) stûont. táz uuás fól álles lúftliches sâmen.

Táz híezen sie iunonis tútten.

EX URNIS SALUTEM AUT PESTEM EMITTE.

Ûzer dien nám hértón apollo. sô filo is enûocta ze dien benéimden. díu er tûon uuólta. Uuánda sô ófto er hóldero uuérhte gáb. ze líbe zîhendiu uuéter. sô, hábeta er gnâda getémperot zû demo lúftsâmen dén er scángta. úzer demo sílberuáze. Sô er áber uuêliche súht scúldigen mén-

cebatur. Alia etiam, quae fuerat ex argenti materie, praeferibat serena fulgentia, et uernantis caeli temperie renidebat; hanc dicebant risum iouis. Illa uero metalli grauioris plena undosae hyemis atque algidi rigoris, nec non etiam pruinarum; haec saturni uocabatur exitium. At uero sali resplendentis, atque ad ipsius dei dexteram sita, aeris totius seminibus erat referta; hanc iunonis ubera memorabant.

Ex his igitur urnis deus alternatim, quantum dispositis sat erat, hauriebat. Nam quoties orbi complacito uitalis spiritus salubres ministrabat auras, ex illa argenti clementia aeris hausti permiscens semina temperabat. Quum uero pestem diram commeritis mortalibus minaba-

niskon drôlichô benéimda. sô miskelôta er héiz fiur. zû dero lúfte. [íh méino plígfiur.] álde ábelâges fróstes uuê-uun. únde frúmëta siu an dia scúldigun upérlt. |

30. Fône dero temperátun. únde dánnan méist kemánetiu. daz sî in sáh miskelon héilesama lúft. spráh uirtus tisen chriechisken uérs. tes plínden meonii. mercurio den ló-bentemo.

sol aurlcomus pestis nebulam resolvit,
Phoebos crisocomes limu nephelem aporiki.

Tánnan chád mercurius, síh óuh múgen súhte búozen. úbe ímo dar úmbe dígî chámîn. sie sól man ío dóh [chád er] íehen úndertâne uuésen apollini. mít séiton spílentemo. únde geziertemo mít láurînen hóubet pëndelen. únde mít hálemo íoh réidemo fáhse.

QUAM HONORIFICE SUSCEPTUS SIT MAIUGENA.

Sô sie sús chôsonte pithius férrenan gesáh chómen. únde er sâr bechnâta. [uuánda er uuîzëgo uuás.] uuáz íro fárt méinda. do stúnt (*sic*) er sélbo úf gágen in. únde hîez ín sîne musas fúrlóufendo begágenen. Únde dóh tie mercurio ze dîeneste gágene íltin. dóh líufen sie sámaso gemézenên stépfen.

[álsó óuh an íro níumôn guíssiú máza íst.] |

31. Únde demo brûoder zû ze ímo gesáztemo. únde sínes

tur, aeris similiter anhelos ignes, aut torpentis frigoris uenena miscebat, et in affligendum meare cogebat orbem. Tali dei temperamento uirtus admonita, magisque, quum eum salutaris auras miscere conspiceret, caeci poetae graium uersum mercurio comprobante commemorat: phoebos crisocomes limu nephelem aporiki. Ex quo pestem fugari posse mercurius, si uoces primae uestigiis eius accederent, admonebat. Subdendae tamen clario fidibus personanti, atque inter sarta laurigera infularum lubrico implexoque crine redimito. Talia conserentes ut procul pithius aduentare conspexit, causamque aduentus primis aspectibus recognouit, throno quo insidebat exurgens, musas iussit occurrere. Quae licet in maiugena officium prope fari uiderentur satis, tamen incessibus mouebantur. Ac

uuérches ze gehélfen genómenemo. [ih méino ûz kébendo. dáz in dien éimberínen uuás.] fúre fieng er súš mît ímo rédondo.

CUI EUM OPORTEAT NUBERE FRATER INSINUAT.

Ménniscon chúnne [chât apollo] daz tero uuârheite zuîfel getûot sórgen. ûnde dáz únguissiu gedíngi múhet. táz frágee únsíh cóta. dánnan sîn mùot uuánchôe. álde sîn lôz ze únychunde zîhe. in gnôten dîngen. ûnde únguissen. Úns íst áber kelâzen fóre uuízen diu dîng. Táze tie góta uuéllen. des ne íst nehéin tuála. So uuío dero fersnúortôn man ne dúife mùotôn. úbe er ánderes uuíle. dânnne so is nôt íst.

[Prouidentia dei ne lâzet ánder geskéhen.

âne dáz sî benêimet hábet.]

Nû uuíle dû háben mínen rát. uuánda dir nóh tîn uuílle ne bechám. Sô sólt tû nû. ûnde ío háben mína hélfa. Únde míne râta getûont tir | mùotrâuua. 32.

[Tíz íst der tóugeno ánafáng. tér in rhetorica héizet insinuatio. dér dáz ánterôt táz mán in den búosen slóufet.]

PRECONIA EIUS QUAM SUADET DUCERE.

Eín uuíse díerna íst. édelis kesláhtis. chúndiu dien

tunc germano in participatum operis cōsessusque suscepto prior orsus est phoebus:

Anxia cum trepidis nutat sententia rebus,
Fluctuat incertis aut sors ignota futuris,
Consultat mortale genus, quodque indaga ueri
Cura facit dubium, uel spes incerta fatigat.
At praescire deis uacuum est, cunctatio nulla est,
Quod superi uoluere, licet de pectore fixis
Praeoptare caret, si quod placet, atque necesse est.
Sed tibi quod nondum uenit mansura uoluntas,
Consilium uis ferre meum; sic semper ab omni
Uelle capis socium, faciunt atque addita mentem.
Est igitur prisci generis doctissima uirgo,

ze parnaso gesézenen [musis únde poetis]. Téro hímeliskiu dīng indān sīnt. Téro nehéiniu slóz ferstān ne mūgen díe héllelīchen tōugenina. nōh tie fīurīnen blíccha ferbérge ne mūgen iouis uuíllen. Pechénndiu uuíolih únder uuāzere sī. des méres sūn nereus. Tīu óuh tīne férte uuēiz [mercuri]. áfter dīnero brūodero rīchen. [martis únde apollinis. Sī bechénnet tīh únder dien planetis.] uuácheriu. Túr h crúndende tōugeniu dīng nāt mīchelen árbeiten.

[Uuáz ne hīnder stāt ratio. uuáz irdríuzet sia ze irríngenne?]

Tīu íoh hīna fūre chán uuīzen ál daz chūmftiga dīng. táz tien góten gelāzen íst. Jóh án úns cōten hábet sī geuuált. 33. únsīh tuuíngende | ze íro gebóte. Unde uuēiz sī sīh táz mūgen hīnderstān. iouis úndanches. dáz ánder geuuált tero góto ne heīner ne bestāt. [Uuáz mág táz sīn?] Dáz ter hímel stānde.

[Dóh er ío in suéibe sī. ratio bechénnet uuénne er ne suéibôt. Sī tūot fōne ímo sūs ketānen sillogismum. Omne quod mouetur instabile est. quod instabile est transit. caelum quoque quod mouetur transit. Mág ter hímel transire. sō mag er óuh stare.]

Iuuer ío uuedermo íst éra ze gelíchemo gehīen.

Conscia parnaso, cui fulgent fidera coetu,
Cui nec tartareos claustra occultare recessus,
Nec iouis arbitrium rutilantia fulmina possunt,
Fluctigena spectans qualis sub gurgite nereus;
Quaeque tuos norit fratrum per regna recursus,
Peruigil immodico penetrans arcana labore;
Quae possit docta totum praeuertere cura,
Quod superus praescire datum, quin crebrius in nos
Ius habet illa deos urgens in iussa coactos.
Et quod nulla queat superum tentare potestas,
Inuito scit posse ioue, ut stent ardua magno.
Alterutrum cumulat parilem meruisse iugalem.

QUOD EI NOMEN SIT PHILOLOGIA ET VIRTUS
EAM FATEATUR COGNATAM. ET IN CETERAS
VIRGINES MUNIFICAM.

Uirtus síh tô fréuentiu. dáz er ímo gerâten hábeti.
ze sô tuggedigero mágede án déro nieht ne brâste dero
êreron hêri. frâgeta sí íro námen. Sô sí dô gehôrta dáz
iz philologia uuás. tía er néimda. sô uuárd sí is sô frô.
dáz sí íóh éteunáz íro guónun hártûn intlâzeniu, den licha-
men erscúttá. [Taz láhter scúttá sia.] Jáh sia uuésan íro
gelégenun. | Únde mágezohun dero geêretun mantices. 34.
Jóh uuíder sélbun dia sapientiam állero gébon míchellichó
míltá. [Ratio díu íst administrans sapientiam.] Animam
chád sí íu úngereitenota únde uuíldlichó lébenda fóne íro
geslífena. sô dáz sí nieht scônis únde zîeris ána ne trûoge.
âne daz sí dero íro gáreuui. síh ána geléget hábeti. [Anima
ne chónđi nieht úbe íro iz ratio ne gábe.] Tíu íro sô
férro mínna geskéinet hábeti. daz sí sia immortalem getûon
uuólti. [Chád sí] nieht uuésen ze bîtenne. síđ oúh cillenius
sínero díngo unspûotig sín ne chónđi.

Áber infángenon ráten apollinis ántuuurta ímo der
brûoder.

His apollinis dictis laetabunda uirtus, quod tam ex-
cellentis uirginis suasum uidet esse coniugium, ut nihil
amissum ex supradictarum duceret dignitate, nomen tamen
eius inquit. Quod ubi cognouit philologiam esse, de qua
foedus instabat, tanta gratulatione alacritateque concutitur,
ut aliquanto de ingenito rigore discedens, etiam corpore
moueretur. Quippe propinquam esse commemorat, et lau-
datae illius mantices patronam, in ipsam quoque sophiam
supellectilis multae remuneratione largissimam. Nam psi-
chen incultam ac ferino more uersantem, apud hanc asserit,
expolitam: ita, ut si quid pulcritudinis ornatusque gestaret,
ex philologiae sibi cultibus arrogarit, quae ei tantum af-
fectionis impenderit, ut eam semper immortalem facere
laborarit. Nihil igitur immorandum, quippe quum impiger
gerendorum sciat esse cillenius, sed acceptis apollinis fa-
libus respondit ipse maiugena.

APOLLINIS ESSE OPTIMA CONSILIA ET APUD IOUEM FIRMANDA.

Nû ist quîs uuîzego. ûnde heht máchere des mânen.
ûnde ánderro stérnon. ûnser zuéio uuîllen.

[dáz chît ûnser zuéio sternén síh ío náhen.

Mercurius lóufet ío mît sóle (*sic*).]

Únde ío mîh éiscon ûnde frâgen dîna mir síppun gótheit.
35. Únde dáz kelouben so uuáz íh pefíndo fó|ne dír. [uuánda
dú uuîzego bíst.] Áber nîomer ne geskéidên uuír ûnseren
uuîllen. mêr dânné er ío ána íst. Ér sól ío úngeskêiden
sîn. Únde sól íh tânné gérnôr íomannes râtes fólghên dânné
apollinis? Tés uuírdo íh kemánot mît tîneró áhto. ûnde
mît tînemo chóste. táz íh ándermo sô uuóla ne getrúee.
Sólchen zuíuelon sô du bíst. táz íst méin. Únde úngéhien-
nes uuíllo dér íst mîr nâ íngángen. [Dú hábest mir ín ába
genómen.] Pedíu lósêt tír zímigor arcas. fóne dînemo éde-
len râte gescúnter ze gehíenne. Nû hílf mir échert. táz
íouís uuíllo dar ána sí. ûnde síne únste. Tú bíst quón sîn
múot ze besúochenne. ûnde ín sínes únuuîllen geuuáro ze

Certum est lauripotens, decusque diuum,
Nostrum ex contiguis uenire pectus:
Et quicquid socium ciere numen
Iunctus compererim probare rerum;
Sed nunquam mage uelle disparamus,
Et sit collibitum manere iussis,
Quam cum deliaco meare fatu
Cura atque arbitrio monemur isto (i. tuo).
Hunc quippe ambiguum nefas putamus;
Et quaecunque fuit perit uoluntas.
Quocirca officio decentiore
Paret praecluibus libens profatis
Arcas in thalamos uenire iussus.
Sed tu, delice, quo tonantis exstet
Compar propositum, uolensque nutus,
Instes, nam solitus ciere pectus,
Et praeuersa uigil monere sensa;

mánonne. Ín getúo fólghen dínên uuórten. únde er mír
úanne. dés íh pegínne.

UNUM SINE ALTERO ADIRE IOUEM NON OPOR-
TERE.

Sús chédentemo mercurio ántuuurta uirtus.

Pézera íst chád sí. dáz íuuer íouuéderer iouem chélte.]

Tín brúoder uuéiz sínen uuíllen. dû fernímest sín gebót. 36.
Sínes kebîetennes píst tú ímo gesuás. Êr uuéiz ten uuíllen.
tú ántfristóst in. Phoebó íst er guón sínen uuíllen ze
óffenonne. únde be dír ze inbîetenne. Tára zú légo íh táz.
táz ír íuuih skéiden ne súlent. Únde dóh mercurius ófto
fúrelóufen uuérde fóne déro súnnun. únde er dúrh síh
stânde dénche uuío er áber sía fúre lóufe. dóh kescíhet.
táz er íro síh ébenondo só fúre geíle. dáz er eruuíndendo
síh áber lâze fúre ilet uuérden.

[Mercurium fúre lófet tiu súnna, só er sta-
tionarius íst. tánne geskíhet táz er eruuégeter.
únde sía éteuuaz fúre loufender retrogradus uuírt.
únde áber sí fúre fahet.]

Chóment sáment fúre íuueren fátir chínt. Táiz íst quís. taz
iouis stella gehéngig uuérde dero súnnun skímen. [uuánda
sí getúot sía mít íro radiis stationariam.] únde | mít mer-37.

*Illum contribuas manere iussis,
Et coeptis sacra fulserit uoluntas.*

Haec dicente mercurio, quin potius, inquit uirtus,
uterque uestrum iouem uoce conciliet. Nam et hic eius
consiliorum conscius, et tu praeceptionis arcanus. Ille
mentem nouit, tu uerba componis. Phoebó sueuit instante
concedere, tibi sectus solitus aperire. Addo, quod uos
nunquam conuenit disparari. Et licet hic cursor apollinei
plerumque axis celeritate uincatur, ac remorata statione
consistens captat demum festinata praeuerrere: tamen dum
consequitur, ita libratus anteuenit, ut cessim plerumque
recursitans gaudeat occupari. Una igitur uestrum iouem
pia pignora conuenite. Certum quippe est, quod et phoe-
beo conuiuens splendori succumbat, et cum stilbonte in-

curio gángendiu [in êinemo zêichene sô mathematici sâgênt.] héilesod tûe demo gehêleiche.

ELEUANTUR MIGRATURI IN CAELUM MERCURIUS APOLLO CUM VIRTUTE.

Sâr déro uuórto uirtus eruuégetiu. fône des fóreleisen scúndedo mercurii. únde fône déro drâti dero flúge gértó. húob sî síh ze hímele. Tô uuàren gáro ze apollinis rêito sîne uuîzeg fógela. [rábena únde álbisze.] dén ze fuôrenne. sô uuér mite fáren uuólti. Uuánda mît tien uuîzegota er. sô er chûmftigiu scáffota.

Témo flúgescube íoh tien sústelaren gesuúngen. floûg fúre mercurius.

Áber sáment apolline síndota día geuuóna mánigi dero musarum. úfen síngenten álbizen.

ASCENDENTIBUS MUNDUS ADPLAUDIT.

Úbe dû dâr uuârist. sáment tû gesâhist álle uuérlt
38. méndina. | Ze érist ergléiz tiu érda fône blûomon únder
óugôn. uuánda sî mercurium sáh ze hímele fáren. dér gót
tes lénzen íst.

[únde deus sationum héizet.]

tára nâh ergléiz tiu lúft in íro héiterûn uuíti. sô si apol-
linem gesáh.

cedens, connubiorum copulis allubescat. His dictis, uirtus praecedentis officio (i. instincta) mercurialis uirgae perflatione concussa, in coelum itura sustollitur. Augurales uero alites anto currum delio constiterunt, uti quis uellet uectus ascenderet. Nam futura plerumque conformans his praesagire consueuerat. Petaso autem ac talaribus concitatis coepit praeire mercurius. Sed scandente phoebo, musarum pedissequus, adhaerensque comitatus candenti canoraque alite uehebatur. Tum uero conspiceres totius mundi gaudia conuenire. Nam et tellus floribus lumina, (i. per lumina) quippe ueris deum conspexerat subuolare mercurium, et apolline conspicato aëria temperies sudis tractibus renide-

Tíe himeliskén *) sperę unde íro síben rínga. sungen inéinhéllên lûton. suôzor dânné dû êr hôtist.

Síe uúrten guár die sángcútenna dar zû fáren. dié ûfen díen ríngen éinzen gesâzen. dâr íogelichiu íro rárla bechnâta.

Urania [díu celestis héizet. tíu] skéllit tíá óberostun himel sperann. díu drátost férit. mít chlêinero lûton.

Polymnia [dáz chît plurima memoria. díu] begrêif tén ríng saturni.

Ten iouis ríng pegrêif tíu delectatio uoluntátis héizet.

Erato chómentiu [dáz chît inueniens similem] geébe-nota síh martis ríngé.

Meditationem faciens kerárta síh ze demo míttén ríngé. án demo díu súnna dísa uuérlt kezíeret. |

Bene delectans sáng sament temo scônen ueneris stérnen. 39.

Sonoritas pechám cillenio.

Bona fama begrêif tén níderosten ríng. íh méino ûfen demo mánen gestáteta sí. Tér geróbe lûta. in héisa uuís ráhta.

Éiniu thalia [dáz ter chît ponens germina] díu uuárd ze lèibo in éinemo féldé scônemo. uuánda íro álbiz flôug

*) Es steht himeliskén.

bat. Superi autem globi orbisque septemplices suavis cuiusdam melodiae harmonicis tinnitibus concinebant, ac sono ultra sonitum dulciore, quippe musas aduentare praesenserant, quae quidem singillatim circulis quibusque metatis, ubi suae pulsum modulationis agnouerant, constiterunt. Nam urania stellantis mundi spaeram extimam concinit quae acuto raptabatur sonora tinnitu. Polymnia saturnium circulum tenuit. Euterpe iouialem. Erato ingressa martium modulatur. Melpomene medium ubi sol flammanti mundum lumine conuenustat. Terpsicore uenereo sociatur auro. Calliope orbem complexa cyllenium. Clio citimum circulum, hoc est, in luna collocavit hospitium, quae quidem graues pulsus modis raucioribus personabat. Sola uero, quod uector eius cignus impatiens oneris atque etiam subuolandi alumna stagna petierat,

ze sêuue. dô sî dia bûrdi. ióh ten hòh flúg erliden ne trûuueta.

[Dáz súlen uuîr poetice fernémen.]

UTERQUE IN SUUM SIDUS MUTATI.

Ínin diu uuás phoebus. ióh hína úber dia lúft. Tô uuárd ímo gáhes ter fáhs pendel. in skîmen beuuéndet. únde der láurino ást. tér an sînero hánt uuás. dér irskêin álso lampas. sô uuît sô diu uuérlt uuás. Únde die fógela die sîna rêita fûorton. uuúrten flúgeros. fnáhtentiu fóre dero hêizi sînes liehtes.

[dáz chît sînes liehtenten fiures. Tero rósso sînt fieriu. Eritreus. acteon. lampas. philogeus.

Táz chît rubeus. splendens. lucidus. terram amans.]

40. Únde sîne|mo láchene in rôti bechértemo. íoh temo hímel liehte indânemo. erskêin er gáhes héiteriu súnna.

Sîn bruôder uuárd óuh pechêret in sînen glánzen stêrnen.

Únde álso scône uuórtene fône úfuuértigero mûzungo. únde gesuásli cho ínfárende ze geminorum zéichene. mít tero brúodero báldi [castoris únde pollucis.] clízen si in hímele. Únde châmen sâr ze hóue.

IAM IN COELO IOUI ASSISTENTES PER IUNONEM OPTATA TEMPTANT.

Sô síe dara châmen. únde íro árende tuôn mùoson.

thalia derelicta in ipso florentis campi ubere residebat. Interea tractus aerios iam phoebus exierat, quum subito uitta crinalis immutatur in radios, laurusque, quam dextera retinebat, in lampadem mundani splendoris accenditur; fiuntque uolucres, qui currum delium subuehebant, anhelis flammis lucis alipedes. Atque idem pallio rutilante ac referato stellantis poli limine sol repente clarus emicuit. Cyllenius quoque in sidus uibrabile astrumque conuertitur. Atque ita metamorphosi supera pulciores per geminos proprietate quadam signi familiaris inuecti augusto refulsere coelo ac mox tonantis palatium petiuerunt. Qui postquam introgressi et coram data copia fandi, ut

unde apollo gesáh sînen fáter zo iunone síh kesuásenten.
 díá er bechenâta géno hélfen íoh fólchete uuésen gehî-
 leiches. frónuêr sâr sólches héilesodes. unde sia cheltende
 in déro râte er iz uuissa ál stân. trát er íro súš zû.

PER EXORDIUM RHETORICE. BENIUOLOS FACIT
 QUIBUS SUPPLICATURUS EST. |

Íh mãhti íoh chíndisker. unde mînes fátir uuort in 41.
 zûuiuelîgero (*sic*) unbáldi fúrhtender. mêr dânn ih nû fúrhte.
 álles éinen uuóla gruôzen úmbe sînes súnes kehîleih. úbe
 mir dero ánderro goto gehîleicha héilesod ne tâtin. unde
 mîh is [íh méino des héilesodes] íro mûozeglichen zesá-
 mene gehéfteda ne mãnetîn. Uuélih cót sólti nû âne iu-
 nonis uuízenthait kehîennes kéron? Síd sî diu hîreisâra
 íst. tíu is târa nâh álles hélfen sól? Liêba sîn uuírten.
 getûo dû ín is uuílligen. Únde scûnde ín. dâz er ûnstig
 sî únserro begúnste.

Únde nû bítu íh tíh is fáter unde fúrsten. [uuánda
 iz iuno géno râtet.] Tíh únsera séstunga bíto ih is. Dîne

uidet clarius consortio patrem iunonis haerentem, quam
 nouerat suffragari plurimum ac fauere conubiis, laetus
 primo omine ipsamque concilians, in cuius arbitrio positam
 mariti nouerat uoluntatem, ita mitis affatur:

Possem minore ambigens fiducia
 Solum tonantem pignoris pro foedere
 Pubeda uix dum uel paterna contremens
 Praecepta adire, ni iugata caelitem
 Omen pararent prosperum consortia
 Tabensque diuum nunc moneret nexio;
 Iunone thalamos quis rogare conscia
 Nolit deorum? quum futura pronuba
 Eadem profecto quaeque suffragabitur.
 Iugalis ergo blanda nutus praestruere
 Nostrisque suade quo allubescat nisibus.
 Te nunc parentem principemque maximum
 Fatumque nostrum, quippe parcarum chorus

brîeuâra scáfont léro mêniskon dîng. tû scáffôst tero góto
 dîng. Tîn uuillo gât fóre dero ánderro góto uuillen. Únde
 42. dû trégest ín dînemo mùote. dáz úns cóten chûmf|tîg íst.
 Tîn uuillo. dáz íst nôt. Táz tû benéimest. táz íst nôte
 chûmf|tîg. Tír íst kágenuuerte. sô uuáz tû uuile ioh spáto
 geskéhen. [Álso gescríben íst. deus fecit quę futura sunt.]
 Tih pító ih fône déro góte máhte. sô dû uuólauuillig píst.
 [álsó dînen stérnen mathematici zîhent.] Mánmendiú mé-
 temscaft tês hímeles. [s. uuánda er sô rôt ne íst sô der
 martís. nóh sô bleích sô der saturni] cuôtuuillig hóhi.
 [s. dáz áber mars ne íst. nóh saturnus.] Dù mit réhte
 fáter héizest tero góto. gelá dînemo sune. dáz er mánegi
 néfôn geuuínne. Tîe in hímele sínt. skínende stérnen [s.
 náls nóh síne. núbe dero ánderro góto.] Tîn sún únde
 maie. kerôt ze gehíenne ze dero gelêrtun diernun [philo-
 logie]. Úbe dû iz fáterlichó méinest. sô íst. réht. táz tû
 die góta zesámíne uuísêst. mít iunone geáhtonde sínen
 gehíleih. Táz tînes súnés héimleiti uuérde in hímelscun.
 únde dero góto rât féstenoe dia hírat.

IUNO.

Humana pensat, tuque sortem caelitum;
 Tuumque uelle est ante praescientias;
 Ac mente gestas, quicquid instabit deis:
 Cuiusque nutu gignitur necessitas,
 Futura cuius illigat (i. cogit) decretio;
 Instatque quicquid uelle uel serum potes.
 Te ne igitur illo quo benignus numine es,
 Deposco coeli blanda temperatio,
 Piumque culmen, iure qui diuum pater,
 Concede proli, quo nepotum prouehat
 Numerum, supernis astra quem uibrant polis.
 Maiae tuumque flagitat pignus sacrum,
 Thalamis iugetur uirginis doctissimae.
 Sed te si parentis cura stringit pia;
 Par est deorum conuoces coetum potens.
 Conubium ipsa sanciens cum coniuge,
 Quo prolis exstent lege supera nuptiae,
 Perpesque uinclum caelitum signet decor!

Hic

IUNONEM PROPERAS UELLE NUPTIAS. IOUEM
AUTEM EAS RETARDARE. |

Sô delius kedágeta. dára nâh frâgeta iouis sîna chénun. 43.
uuáz íro uuíllo dar ána uuâre.

Suspensio uocis. Áber in mániga uuís. sî genuílligôtiu.
ze êrist táz sia phoebus flêhota. dér íro guón uuás uuúnne-
sami ze tuônne.

[uuánda uuúnnesam uuírt tiu lúft. sô diu
súnna sia dúrhskînet.]

Et hic. Têr óuh íro tóhtera uuóla gelêrte. dára téta chó-
men ze gesíhte. demo fáter ióh tero mûoter.

[Íh méino musas. tíe iouis únde iunonis tóh-
terun gehéizen sînt. uuánda uox ío uuírdet fône
ethere únde aere. Tíe lêret apollo. uuánda er
gât mîtter dero planetarum. únde mélemêt íro
musicam.]

Et hic. Óuh taz sî nîo gehîleiches uuídere ne uuás.

Et hic. Mínnota sî óuh cyllenium. uuánda er fône íro
gesóugter. êuuigheit infángen hábeta.

Et hic. Légeta si óuh tára zû sînero mûoter mínna

[maie. Sîd alle iouis chébesa iuno házzeta.
zíu mínnota si dânnne maiam? Âne daz iuno íh
méino diu lúft. tânnne uuármên gestât. sô díu súnna
in taurum gât. târ maia inter pliadas lósket.]

Et hic. | Uuás sî is óuh téste uuílligora. dáz er sélbo sîa 44.
is fílo mínnesamo férgota.

Hic postquam delius conquieuit, conuersus ad coniu-
gem iupiter, quid eius uoluntas haberet inquit. Uerum
illa multa ratione permulsa, primo quod ei qui placidita-
tem afferre solitus phoebus orabat, quique etiam a se eius-
dem filias eruditas ad parentum quoque conspectum fecerat
subuolare, dehinc nuptiis iuno non solita refragari, tunc
etiam cyllenium diligebat, quod eius uberibus educatus
poculum immortalitatis exhauserat; perindeque et matris
gratiam conferebat. Accrescebat uotis, quod multa eam

Depositio. Tô chád sî is spûotigo uuésen ze hélfenne. nîo cyllenius fône ueneris spénsten áber ferlúhter. únde nîetig uuórtener. den gemáchen uuídellen bi íro ne ilti geuuínnen.

[Petrógen gechòse dáz uuârheite gelîh íst. táz ánterot ten uuídellen. uuánda er hábet uuîbes líde dóh er man sî. Tánnân héizet er uuídello. sámó so uuíbelló. dáz chît ter uuíblído. Sò man uuállichó chósot. táz man lóterlichó méinet. sò chíndot mercurius pe uenere. únde sò geuuínnét er be íro ermafroditum.]

Iouem lázta dáz éin lúzzel. [dáz chît er sòrgeta.] nîo cyllenius in sínero chénun bármé fône slâfergi ze trági gefienge. únde er sámó so hîmûoziger. sîn árende sò er gebúte trîben ne málti.

Íh uuárd íu fórn guár chád er. in nâh philologie chélen. Únde úmbe íro mínna ze díeneste gechóufet háben. 45. né uuéiz uuîo mánige disciplinas. | Únde íro ze liebe geuuúnnen háben. zû dero zîerdo dero édelon uuórtó. hártó êrsam gespráche. Únde méisterlichó síngen. án hárfun. íoh án lýrun. Tára zû uuéiz íh táz er zóuferlîcha. íoh lieblichá séltsani málennes ûobet. únde sámó so lébendiu íoh keséliu bílde uuúrchet. êriniu únde mármoriniu. Únde lieb

clarius conciliatione deuinxerat, faciendum profecto accelerandumque persuadet, ne itidem cyllenius cypridis lactatus illecebris ermafrodito fratrem gignere succensus optaret. Stimulabat paullulum iouem, ne uxoris cyllenius fotibus repigratus. somnolento repente marcore torperet, et iam uelut maritali uacatione feriatus discursare sub praeceptis iouialibus denegaret. Nam illum iam pridem, ait, philologiae sentio amore terreri, eiusque studio comparatas habere quam plurimas in famulitio disciplinas, ipsumque linguae insignis ornatibus fandi nimiam uenustatem quo placeret uirgini consequutum deinde barbitó aurataque cheli ac doctis fidibus personare. Addo quod celebrat mirabile praestigium elegantiamque pingendi, quum uiuos etiam uultus aeris aut marmoris signifex animator inspirat.

ist mir triiuo. sô uuáz ímo iunglíchero rátsaminon zîerda tûot. Únde [chád er] síe íu fórn gemínne. dár úmbe gefrístet hábeti. nîo er sô fruô gebíende. dânnne er náhtes lónfôn solti. úmbe trágheit síh lîchesoti inēqualem. dáz chît únēbenfértigen. únde fóne díu gespâttē.

[Sîn stérno ne íst tânne nícht ébenfertig. sô er dia bréiti des signiferi ze férro begrífet. únde er deste spâtor díu zéichen dúrh kât. tóh er gâhoe.]

IOVIS SOLLICITUDINEM. IUNO CONATUR AB- RUMPERE.

Tô ántuurtá dés iuno.

Tánnan sól er chád sí ze déro gebíen. tíu ín ne lâze slâfen dóh | er óuh uuélle. Ist íoman der síh chéde ne 46. uuízen dia árbeitsamen uuáchâ philologie. únde dia bléichi íro émezígen únslâfes? Uuéliu ánderiu uuás nóh quón táges únde náhtes crúnden hímel. únde mére. únde hélla? íóh állero góto gesâze. geuuárlichó scródondo írfâren? Uuéliu uuás quón zéllen daz keuuúrche dero uuérlte? Únde díe píugen dero planetarum ríngo? Álde díe sínuelben fínf ringa díe latine héizent equestantes? Álde díe ziêro in bóhi háldenten únderlâza dero planetarum ríngo?

Totum certe complacitum est, quicquid comit decorem iuuenalium gratiarum. Se igitur eos iam pridem amore mutuo colligatos idcirco paullulum distulisse, ne in thalamum primaeva affectione festinans, quum discurrendum esset, totis noctibus repigratior paullulum simularet anomalum. Tunc iuno, atquin ait eiusdem conuenit uirginis subire uinclum, quae illum etiam quiescere cupientem conuiuere non permittit. An uero quisquam est, qui philologiae se asserat peruigilia laborata, et lucubrationum perennium nescire pallorem? Quae autem noctibus uersis caelum, freta, tartarumque discutere, ac deorum omnium sedes curiosae indaginis perscrutatione transire, quae textum mundi, circulorumque uolumina uel orbiculata parallela, uel oblique decusata (i. ornata) polose (i. alte)

Únde die uuárba dero áhson? Uuér zálta dáz álsáment sél-
 bero dero stérnon mánigi sô ih uuâno. âne philologia mít
 chlénnero ánalígungo? [dáz chít tíu dien állen chlénno ána
 lág.] Uuío ôfto ne hörta ih tie góta síh chlágon. íro nôte-
 gungo únde íro dúngennes. tánne sí sie ráuunte ze bétte
 gáht álde ze míltero náht. mít únmezígero flêho ze íro
 47. bâte chómên. | Sô férro íst táz tánnan. dáz er sáment. íro
 íeht múge trákon álde tuálon. dáz sí in nôtte erbúretên
 únde gesuúngenén féltachen. die uuítina eruúállon. die úzer
 hálb tes hímeles sínt.

[Uuánda ratio lêret únsih íoh chóson fône
 dien. díu úzer hálb téro uuérhte sínt.]

Zíu súlen dânné die brútlouúfte gespâret uuérden síd ih míh
 flígo zuéio uuácherro fúre éinen?

SUPERUENIENS PALLAS ADHIBETUR CONSILIO.

Únz iuno háftentiu ze ioue hóhor sízzentemo únde.
 dára ze íro geháltemo sús rédetá.

[Dáz chít er. uuánda êther hóhera íst
 tánne aer.]

Ínindíu lîez síh níder lãngseimo díu scôna pallas fône íro
 stéte. díu héiteren lîehtes íst únde hírelichoren. [Uuánda
 sapientia chít fône íro sélbun. Ego in altissimis habito.]

limata axiumque uertigines, quum ipsorum puto siderum
 multitudine numerare, nisi haec philologia gracilenta qua-
 dam affixione consuevit? quoties deos super eiusdem
 coactione et constantia conquestos, quum eos concubiae
 aut intempestae noctis silentio quiescentes ad se uenire
 inaudita quadam obsecratione compelleret. Tum uero
 abest, ut sub hac possit pigrescere intricarique cyllenius,
 ut commotis ab eadem suscitatisque pennis extramundanas
 petere latitudines urgeatur. Cur igitur, rex optime, dif-
 feruntur nuptiae, quum pro sola athlantidae sollertia duos
 uigiles repromittam? Haec quum iuno affixa, ut adhaere-
 bat elatiori plurimum ioui, acclinatis eius auribus intimaret,
 de quodam purgatiore uibrantiorisque luminis loco allapsa,
 sensim pallas corusca descendit, atque ita ut uidebatur

Únde óbe flógerzende sámo so ze iouis hóubete háftendiu. kestátota sí dóh in éinemo búrlíchemo séze.

Sô dia iuppiter álso er óberoro uuás sínero uuírtenno. uuíder sélb síh kesáh. spráh er íro súš zû. |

Uuólge díerna. mín dêil der bézesto. uuánda dû mînes 48. hóubetes tóhter bíst. ze státo bíst tú chómen mercurio maiun súne. Tú hára chómen síst kebéteniu. alde dáz mín rát áne díh ne sóлта sín. álte dár úmbe dû chómést. táz mín uuillo ze lêibo ne uuérde. uuízist quíссо cyllenium uuélleu ze philologiae gehíen. Íh ne hábo nóh tar ána nícht penéimet. fernímo gerno uuáz tu ís ratêst. Íh uuéiz uuóla. uuío ántfanglíh ío dír sín. íro unerdrôzenen árbeite. únde uuío sí bezelet sí ze dínen mítegengon. Fóne díu í-t réht. táz tú námohaftôst kechíesest. únde gesképfest. ál daz tú an íro kehíleíche uuéist ze beuuáronne.

ALIOS POTIUS DEOS AD HOC CONSILIUM PALLAS DICIT INUITANDOS.

Sí dô éteuuaz síh mîdentiu. únde fóre mágedlíchen scámon errótendiu. únde mít íro róten houbet túoche díu óugen ferfáhende. úberlégeta sí ioui. dáz er sía máged frá-

uertici iouiali inhaerere. superuolans tandem constitit sublimiore quodam annexa suggestu. Quam quam iupiter, ut iugali elatior adhaerebat, de proximo contiguoque suspexit, sic exorsus: O uirgo, nostri pars melior, opportune uolis intermixta maiugenae, quae siue deliacis nocibus permulsa descendis, siue absque te iouis non erat formare consilium, seu consensus noster ne mutilus uideretur approperas; noueris tamen philologiae cyllenium nuptias postulare. Nondum mea promta sententia est; exspecto quid suadeas. Noui quippe quam eiusdem uirginis incessabilis labor tibi semper acceptus, et ut e tuis numeretur illa pedissequis. Par est igitur ipsa praesertim decernas, quicquid de eius conubio prouisura dispensas.

Tunc pallas aliquanto summissior, ac uirginalis pudoris rubore suffusa, oculosque peplo, quod rutilum circum caput gestabat, obnubens, improbrabat aliquantum, quod

49. geta des kehîleiches. | Óuh mêist téro gehîleiches. tia sî úmbe íro geséllescaft ío géro uuissi úngehîta. âne dáz inthêrêta sî síh tisses râtes. târ úmbe. dáz sî állero hîrâte sô úzenan sî dáz sî in arithmetica ze íchenne. nóh hîlichó ne bére. nóh sélba hîlichó gebórn ne sî.

[Septenarium numerum ságet arithmetica palladi gelîchen. uuánda er úzer ánderro numero geuuórht ne íst. nóh sélbo ánderen ne uuurchet. sô díe álle díe fóre ímo. únde nâh ímo sînt. únz án zêne. Duo tres quatuor quinque díe uuurchent. Áber octo nouem decem sînt úzer ín geuuurchet. Êiner septenarius íst úngeuuurchet. íoh únuurchende.]

Sâr dâr míte erbárôta sî éinfara máged. [téro ánderiu gelîh ne íst.] día coronam síben skîmon [mît tien septem liberales artes gezêichenet sînt]. nîo sî dára ne châme ze dero gemêinsami dero brútloufto.

[Dáz íst fône díu. uuánda sî uuîle rationem âne día uuáhî dero uuórto.]

Uuánda dóh iuppiter gnôto fórderota íro rât. pediu chád sî gehîte góta. únde getrâgene gútenna ze demo râte súln geuuîset uuérden. Únde êra uuésen cyllenio. dáz ímo dero ánderro góto gelúbeda. dén gehîleih scûofe. ze lône sínes

50. námohafsteden díenestes. dén er ín dûot pótescaft trîbendo.

super nuptiis uirgo consulitur, praesertimque eius quam propter consociationis officia manere cuperet semper intactam. Dedignatur praeterea huius modi adhibere consensum, quum ita expers totius copulae censeatur, ut neque de ulla commixtioe progenita, neque ipsa procreari quicquam arithmetica teste monstretur. Ac tum septem radiorum coronam foliuaga uirginitas renudauit, ne futurarum causis et copulis interesset. Quia tamen eius optauerat iupiter exegeratque consilium, suadet deos maris dearumque grandaeuas in haec decernenda conduci. Quippe conuenire cyllenio, ut pro officiorum praemiis potissimorum fauor caelitum eius uincla sanciret.

Unde iouis penêimeda sô fâren chéiserlichost. sô si fóre dien góten ersprénget uuirdet. únde díá brút ánderes ne gezémen cillenio. sí ne uuérde mít tes hértuomis ráte ún-
dôdig ketân.

[Táz si mortalis sí. dáz slâhet sia ána. fône íro mùoler fronesi. dáz chît prudentia. uuánda prudentia sēsuli ne mág immortalitatem nîeht ke-
fiêhton. âne mít tien uuérchen dero uuârun sa-
pientię. Uuéliu íst taz? Táz íst spiritalis et an-
gelica uita.]

Sô si dés cnûoge rédeta. sô gefólgeta íro is iouis unde iuno.

Tô híez man iouis príeuvarun. [éina dero parcarum.] áfter órdeno. únde státelicho. die hímelsazen dára uuîsen.

Ze êrist tie hêrosten. die iouis íngesîde híezen. dero námen diu hímeltuúgeni ne uuólta gelútpâret uuérden. únde ín geméinen námen gáb fône éinrátigi. uuánda sie álliú díng sáment ioue kehéizent.

[Tér námo íst penates. sámo so panates. dáz chît omnia consentientes.]

QUI CAELICOLUM PRIMI UOCATI SUNT.

Sînen brúoder vulcanum êiscota iuppiter ímo sélbo. so uuío er nîo ába sînemo fiurinen stûole ne erbêizta. [uuánda er íst ętherius ignis.]

Augustius quoque fieri iouiale decretum quum coetu deorum attestante deprimitur, ipsamque nupturam deo convenire non posse, nisi superi senatus consulto mortalis esse desineret. Id genus plurima suadente tritonia, regum coniugum uterque consentit. At mox iouis scribae praecipitur pro suo ordine ac ratis modis coelicolas aduocare, praecipueque senatores deorum, qui penates ferebantur tonantis ipsius; quorumque nomina quoniam publicari secretum caeleste non pertulit, ex eo quod omnia pariter repromittunt, nomen eius consensione perfecit. Vulcanum uero iouialem ipse iuppiter poscit, licet nunquam ille de sede corusca descenderet.

51. Tò | nuárd kebóten dáz tie nãmohafstesten geêiscôt uuúrtin. sín sélbes kemeînskezzen. déro sáment ímo dóh zuélife sint. Tie óuh onnius in zuên uérsen súš pegrífen hábet. Iuno. uesta. minerua. ceres. diana. uenus. mars. Mercurius. iupiter. nereus. uulcanus. apollo.

Únde nóh tánne síbene. âne die zuélife.

Uuâren dára nâh ze ládonne. gnuôge hóho gesézene áftir íro grâdin. íoh alliu díu góto mánegi. âne die ún-gefélligen.

[sô manes sint. únde discordia. fône diên er nóh ságen sól.]

Sâr âne tuuâla îlton iouis hérechnéhta in mísseliche hálba des hímelis. uuánda îogeliche dúrh síh súnderigo sâzen. Únde dóh íro súmeliche áfter dero léngi des zodiaci êina sélda. álde zuô hábetin [álso macrobius lêret in somnio cipionis.] síe uuâren óuh tóh in ánderen. Uuánda áller der hímel uuírt ketéilet in séhzen lántskefte.

DE SEDECIM REGIONUM DIIS.

Ín dero êristun sint keséhen nâh sélbemo ioue sine râtkeben. húsinga. sâlda unde hérd cota. ánagágonnes cót. liumendinga. toúgeninga. nahtolf.

Tunc etiam ut inter alios potissimi rogarentur ipsius college iouis, qui bissemi cum eodem tonante numerantur, quosque distichon complectitur ennianum:

Iuno, uesta, minerua, ceres, diana, uenus, mars,
Mercurius, ioui, neptunus, uulcanus, apollo.

Item ex his septem residui, qui inter XII. non uocantur, post hos quamplures alii pro suis gradibus caelites, ac deorum omnium populus absque impertinentibus conuocandi. Nec mora milites iouis per diuersas caeli regiones approperant: quippe discretis plurimum locis deorum singuli mansitabant. Et licet per zodiacum tractum nonnulli singulas uel binas domos animalibus titularint, in aliis tamen habitaculis commanebant; nam in sexdecim discernitur coelum omne regiones. In quarum prima sedes habere memorantur post ipsum iouem dii consentes, penates, salus ac lares, ianus, fauores, opertanei, nocturnus-

In dero ánderun buênt ána iouem. dér óuh tár hóho gesézen íst. sô er ín ál|len íst. tér êigeno flégare. únde 52. dér ínbúrgo mars. íóh ter fóre búrgo. Tár hábeta óuh iuno gesâze. Der zuîfel gót. Nichessa. Iouis skérara.

[uuánda tonsor in greca lingua silen héizet.]

Fóne dero dríttun unólta er échert éinen dára geládot uuérden. Tár uuâren ínne gesézene iouis spûotkében. únde síne ôtpudela únde minerua. Die uuâren áber álle dô ze hóue. sáment ioue. ín sínero ánaougi. Uuér sólti áber strît únde úngezumft. tíe óuh tár sízzent. ze brútloufte ládôn. Síð síe óuh ío únhold uuâren sélbero philologiae? Éiner dér fiurgót. uuánda er des prûtegomen fétero íst. tér uuárd tára geládot.

Tò chàmen dára fóne dero fierdun. lúhsa díu uuílda. Únde dér díu uuólchen smélzet ze régene. únda êin lar des hímeles. ánderer des héréies. únde dár míte iouis sún sékko.

Fóne dero fínstun uuúrten geèiscôt. sô iouis únde iunonis hóf fúrefáren uuárd. díu chórngéba. únde der érdcot. únde dero érdo fátir uulcanus. únde der ána-búrto.

que. In secunda ilidem mansitabant, praeter domum iouis, quae ibi quoque sublimis est, ut est in omnibus, praedia-tus, quirinus mars, (i. pacificus) mars militaris, iuno ibi quoque domicilium possidebat, fors etiam, lymphae, diique iouensiles. Sed de tertia regione unum placuit corrogari. Nam iouis secundani, et iouis opulentiae, mineruaeque domus illic sunt constitutae. Sed omnes circa ipsum iouem fuerant in praesenti, discordiam uero ac seditionem, quis ad sacras nuptias corrogaret, praesertimque quum ipsae philologiae semper fuerit inimicae? De eadem igitur re-gione solus pluton, quod patruus sponsi est, conuocatur. Tunc lynsa syluestris, mulciber, lar caelestis, nec non etiam militaris, fauorque; ex quarta regione uenerunt; corrogantur ex proxima transcursis domibus coniugum re-gum, ceres, tellurus, terraeque pater uulcanus, et genius.

Fóne dero sêhstun uuúrtent óuh ir geládot iouis
 53. sune | dû fúoter gót. únde dû spélsékko, sáment spûote
 dero súnnûn dóhter. Uuánda dér búrghalto uuígant, únde
 der stétegót [tér óuh ánaburto héizet.] tie uuúrten fóre
 geládot.

Ter uuíngot únde der frámsspûotesâre pales. uuúrten
 óuh keládot fóne dero síbendun. Úndriuaa uuólton síe óuh
 tára, áfter lángeo getráhtede. uuánda sí diccho cille-
 nio dienota.

[Uuár dienota sí cyllenio? Áne sô rhetorica
 únrehô uádôt. únde sí uerisimilia chôsoť. fúre
 uera. Pedíu chád philosophia fóne íro in conso-
 latione boetii. Quae tunc tantum recto tramite —
 non deserit.]

Tiu áhtôda uuárd fúrefárn. uuánda dânnan álle die óberen
 geuúiset uuúrten. Eíner des lénzen niuuo rât. uuárd tán-
 nan dára geuúiset.

Fóne dero níundun. uuárd keládet genius úzer iuno-
 nis séldon.

Áber dû méregot, únde hérdcot. únde dû állero díngo
 sámaháfting, íoh tù unfúrhta. únde dû uuíllolf ir chàment
 fóne dero zêhendun.

Fóne déro éinliftun chám díu uuílsalda. únde uuílmaht.
 únde fabor der hírte. díen únholden feruuórfenen. uuánda
 die ne mahton chómen fúre iouem. |

Uos quoque iouis filii pales et fauor eum celeritate solis
 filia ex sexta poscimini. Nam mars quirinus et genius
 superius sunt postulati. Sed etiam liber ac secundanus
 pales uocantur ex septima. Fraudem quippe ex eadem
 post longam deliberationem placuit adhiberi, quod crebro
 ipsi cyllenio fuerit obsequuta. Octaua uero transcurritur,
 quoniam ex eadem cuncti superius corrogati, solusque ex
 illa ueris fructus adhibetur. Iunonis uero sospitae genius
 accitus ex nona. Neptune autem, lar, omnium cunctalis
 ac neuerita, tuque conse ex decima conuenistis. Uenit ex
 altera fortuna et ualitudo, fauorque pastor manibus refuta-
 tis; quippe hi in conspectum iouis non poterant aduenire.

Fóne dero zuéleftun uuárd échert ter féstenære geládôt. 54.

Fóne dero dríttezendun châmen úrlaga. Die ándere dâr gesézene. uuâren dero únholdon góto gezuâhtes.

Fóne dero fierdozendun uuárd keládôt ter áltcôt. tér sáte machot. únde sîn hímél iuno.*) [Dáz íst sîn uuírten ops.]

Ter héllo iouis únde die lût cota. die châmen fóne dero fínftezêndun.

Fóne dero séhszêndun. uuárd náhtolf [tér óuh ín dero êristun sáz]. únde die márchôn hûotera geládôt.

Sô sie fóne állen lândén des hímeles. [dáz chît fóne állen zonis] sús keládôt uuúrten. sô uuúrten dô die úzenan rínges héizent. fóne sélbes tes prûtegomen mánungo geládôt.

Únde dára nâh tîe méistera dero gaskéftô. ióh frôno núzzedo. ióh tîe des sínnes hûotent. únde álliu díu mánegi dero ánauuáltôn.

Uuér mág sô gnôte. [dáz chît sô chúnig] áfterchomo sîn nume. daz er sie gezêlle?

[Numa uuás ter ander chúning ze romo nâh romulo. Tér éino zócchota síh. táz er sáment tien góten sélbo sprâche. únde sie ín lêrtin uuélichiu sacrificia álde uuéliche ceremonias ér ín

*) Kann auch uino gelesen werden.

Ex duodecima sancus (i. qui sancit) tantummodo deuocatur. Fata uero ex altera postulatur. Caeteri quippe illic dii manium demorati. Bis septena saturnus eiusque caelestis iuno consequenter acciti. Ue iouis, ac dii publici ter quino ex limite conuocantur. Ex ultima regione nocturnus, ianitoresque terrestres similiter aduocati.

Ex cunctis igitur coeli regionibus aduocatis diis, caeteri, quos azonos uocant, ipso commouente cyllenio, conuocantur. Tunc elementorum praesules, atque utilitatis publicae mentiumque cultores, omnisque populus potestatum, quis numae multus successor indicat?

bringen sólti. Sîd er sie bechenâta. ûnde in so
gesuâs uuâs. sô máhta er sie óuh zéllen.] |

55. Tîe gesámenoten síh álle fône iouis kebóte in die hîmel-
faltenza. in skînenten stérnôn.

[uuánda sô mánig cot sô mánig stérno.]

EX CONGREGATIS ALII PRAECINCUNTUR AD OFFICIA.

Tô huôta ianus tero túron. iouis sárhînga stûonden
fóre dien túron. Álle die dâr in gân sóllôn die uuîsta be
námen. dára in fama lûto rûofendia. uuánda sî uuéibeles
ûnde scúltheizen ámbaht hábeta.

Aber in demo iouis státa hûs. [íh méino in sínemo
fórziche. dâr die liûte guón sínt ze stânnē.] dâr tréib
trâtero spûote dáz ûnuuendiga hîmel lôz éin uuîb tíu
adrastia héizet.

[taz chît petrosa. Sî uuâs tés lieza. uuénne
îoman sólti gebórn uuérden álde erstérben.]

Imarmene [dáz chît continuatio temporis] infieng tîe fône
dero uuérbûn springenten rînga. mít íro geuuúndenen
brúst tûoche.

[Uuánda in zîto gelîh uuérden ûnde írstér-
bent ménnîsken.]

Unánda áber tres parce iouis prîefarun. síne réda fîlo ge-
uuâro serîbent. íh méino cloto. [dáz tír chît euocatio. s.
hominum de non esse in esse.] ûnde lachesis. [táz tír
56. chît sors s. qualiter uiuant.] ûnde atropos. | [taz chît
absque ordine s. moriendi. uuánda sie in állen álteren er-
stérbent.] Tánne síe gesâhîn daz bêrote síh sámenon

Qui confestim omnes imperio iouis conuocati, in aulum cae-
litem cum uibrantibus uenere sideribus. Tunc ianus in limine
militesque iouis ante fores regias constiterunt, ingressuros
etiam cunctos nominatim uocabat fama praeconans. At intra
consistorium regis quaedam femina, quae adrastia diceba-
tur, urnam caelitem superamque sortem irreuocabilis raptus
celeritate torquebat, excipiebatque ex uolubili orbe deci-
dentes speras peplo inflexi pectoris imarmene. Cloto uero
lachesis atroposque, quoniam sententias iouis orthographae

in daz sprâchhûs. Ûnde sêlben iouem sîn chûninglichô gâreuen. Sô uuâztôn sie îro grîffela. álso scrîbun súln. ûnde dero búocchamero flégerun. ûnde blânoton îro tabel- las. ze scrîbenne dîe tâte ûnde dén rât tero hîmiliscon.

PER INSIGNIA IOVIS MUNDI FIT DESCRIPTIO.

Iupiter sîn gegâreuue dô âna légende. dâz er échert ânalegeta. sô er in sprâcha gân uuôlta. âna sâzta er demo hóubete chûninglichero smîdo glîzenda coronam. Ûnde be- dáhta er den nól mît éinemo rôtemo tûoche. dâz imô pal- las tíu uuérch méistera uuórchta.

[Tâz íst ter septenarius numerus palladis.

tén sî gegében hábet tien rôtenten planêtis.]

Târa nâh ûmbe téta er sînemo uuîzen geuuâte. [sô diu lûft ze óberost íst.] clâsefareuue hélina. [sô diu luft níde-
ror íst.] Tîe dir getópfôte. mît stérnahten oûgon. mánige skîmen dúrhskînen. [Uuânda dúrh tia lúft skînent tie stérnen.]]

Tô réihta er mît tero zeseuuûn zuéi sînuuelbiu chlí-57.
ue. [dâz chît zûo (*sic*) spêra.] êina gelîcha gólde. [sô diu súnna íst.] ándera gelîcha electro [sô der nâmo íst.] Mît tero uuínsterun ferdrúhta er sâmo so línendo. sîna níun-
liutigun lyrun.

[uuânda sî níun sêiten hábet. Sîbene dero

studio ueritatis excipiunt, utpote librariae superum, archiui-
que custodes, quum senatum curiamque contrahi, et ipsum
tonantem, exuuiis indusiari publice cernerent, magistratus
in acta caelestiumque consultum, stilos acuunt cerasque
componunt. Tunc iupiter publica et quae senatum con-
tracturus assumit indumenta percipiens, apponit primum uer-
tici regalis serti flammantem coronam, contegitque ex posticis
caput quodam uelamine rutilante, quod ei praesul operis pal-
las ipsa texuerat. Dehinc uesti admodum candidae obducit
amictus hyalinos, quos stellantibus oculis interstinctos crebri
uibratus ignium luminabant. Tunc duo globosos orbes, quo-
rum unus auro, electro alius praenitebat, dextra porrectiore
corripuit; laeua enneaftongon chelin innitenti similis impri-

singenton planetarum. den áhtoden dero lûtreistun himelspero. den níunden dero uuázero dôzes hîer in érdo. Tén êinen dôz hôret man. die ándere sint sô ferdrúcchet. táz sie nîoman ne hôret.]

Tellus skûohta in mít crásefáreuuen scúhen. sámó grûonên sô smaragdus íst.

Êr sáz áber án êinemo bizucche. ûzer fâuuen féderon geuuébenemo. únde gefêhtemo.

[Uuánda diu lúft sízzet. án dero geblûomôtun érdo.]

Fóne démo lôzta in mánega uuís ketópfotiu. íoh kefêhtiu fáreuua. [álsó in lénzen diu érda getân íst.]

Únder dien fûozen bárg er êina drízinga fûrkun.

[díu neptuní íst. Uuáz bezéichenet tíu âne tres naturas aque. íh méino dáz sí mobilis únde potabilis únde liquida íst?]

ITEM EIUS DESCRIPTIO PER INSIGNIA IUNONIS.

Iunonis stuôl stûont níderor. gerístlîcho gegáreter.

[Níderor fóne díu. uuánda aer níderor íst dânné ęther.] |

58. Sî sáz kehúltiu mít íro uuîzhullun. Uuás íro oúh ána getân. íro houbet pánt. keuuórhtez ûzer tíuren gímmon. Tár uuás ána díu grûoni skithidis lapidis. [tér fóne skíthia chúmet. únde dânnan genámot íst.] íoh tér dráto blínskîmo cerauniorum díe fiurfáreuue sint. [únde fóne demo blícche genámot sint. uuánda ceraunium grece fulmen chît latine.] íoh tíu

mebat. Calceos autem smaragdineae fluctu uiriditatis herbosos uestigiis eius tellus annexuit. Insidebat autem ex pauonum pennis intertextae oculataeque pallae, ex qua multicoloribus notulis variata pictura uernabat. Sub calceis uero fuscina deprimebat. Huius suggestui iunonis subditus consessus, haud indecenter ornatus, ipsa uero tecto capite, lacteo quodam calumnate, praenitebat, cui gemmis insitum diadema pretiosis; nam neque scythidis uirecta, nec cerauniorum uibrans fulguransque lumen, nec flucticolor iacyncti credebatur ab-

blâuva misselichi des iacyncti. Día hóubet zierda álla. bráhta iunoni taumantias.

[táz chît mirabilis. tíu oúh yris héizet. Yris in nube táz íst sertum iunonis. Târ síhet man ána día fáreuua skithidis. únde ceraunii. únde iacyncti.]

Íro ánalútte uuás íro brúoder gelíb. dúrhsihtigez fóne émezigero liebsami.

[Uuáz mág ętheri gelíchera sîn. dânnæ aer. sô heíter íst? âne dâz ér ío ín gûotemo íst. sî grúnzet áber díçcho fóne úngeuuítæ. Aęther íst ío stílle. aer uuírt ófto getrûobet.]

Íro uuât uuas kelíh yali lapidi dér lúttæ íst. áber daz hóubet tùoh uuás tímberæz.

[Uuánda diu lúft íst túrhsihtig. uuólchen únde nébel sînt trûobe.] |

Úbe áber lieht tar ána çâme. sô skíne sâr únder díen 59. úmbe hábenten nébulen. ételih clíz tero héiteri.

[Álso iz tânnæ féret. sô diu uuólchen únde der nébel sîh pegínnent skéiden.]

Sî ín dero zéseuuun den blíg hábende. únde án dero uuínsterun éina timpanun mít prútelichen chláfleichen. íoh târ úndere hírlícho ersuízzende. téta sî dia érda fóne démo flòdere ernázen.

[Táz íst poeticum. dâz ter régen sî iunonis suéiz.]

esse profunditas. Sed totum illud sertum capitis taumantias obtulisse reginae caelitem ferebatur. Ipsius uero diuae uultus assidua perlucens gratia, fratri consimilis, nisi quod ille immutabili laetitia renidebat; haec commutationum assiduarum nubilo crebrius turbidabatur. Nam uestis eius, hyalina, sed peplum fuerat caliginosum; quod tamen si appulsu cuiusdam luminis tangeretur, inter obumbrantes nebulas sudae perspicuitatis gratia praeniteret. Haec fulmen dextra, laeua sonorum bombis terrentibus sustinens tympanum, sub quibus plurimum sudans ima subiecta roscidis (i. aquosis) uidebatur inundare fluoribus. Huius uero calcei

Íro scúha uuâren sáleuue. áber diu sóla. zôh ze náht fáreuuo.

[Uuánda míttiu náht íst ío fínsleriu. âne ín plenilunio.]

Úmbe diu chnú hábeta sí êina bíndun mísefareuua. díu óugta síh uuílon óffeno. uuílon uuárd taz tíu fêhi dar ána zegândo síh kedúnnerota. únde sô gáreuuo fersuánt. sámso dâr fóre níeht sólehes ne uuáre.

[Táz íst kesprôchen fóne dero fêhi des méris. únde állero suébe uuázero.]

DE INTELLECTUALI MUNDO.

Sús chúninglichó gáro sízzende. scôuuoton sie fóre ín êina speram. úfen éinemo stúole lígenda. ín mánigfalta 60. uuís kezéichen|da. Tíu fóne állen elementis sô zesámene gedúhet uuás. taz níeht tár ána ne bráste. álles tés tíu natura begrífet.

[Állez taz uuérlt píldé uuás sáment fóre ío-uis óugon. uuánda ín gótes mûote. únde ín gótes prouidentia. uuás ío gebíldot. únde sáment pegrífen. díu súnderiga mísselichi állero creaturarum. Táz íst tíu primordialis causa. día plato ideam héizet. nâh téro dísiu ánasíhtiga uuérlt kescáfen íst.]

Án déro spera uuás ter hímel áller. lúft únde uuázer. érda

admodum furui: quorum solea atrae noctis nigredine coloratur. Nam eiusdem genna, zona quidem diuersicolor ambiebat, quae nunc perfulgido resplendebat orbe, nunc uanescentis gratiae tenuata uarietas ita penitus obliquabat, tanquam nihil habuisset ante discolorum. His igitur indumentis decenter ornati, ante consessum in suggestu sidereo positam quandam speram celatam uarietate multiplici conspiciantur, quae ita ex omnibus compacta fuerat elementis, ut nihil abesset, quicquid ab omni creditur natura contineri. Illic omne coelum, aer, freta, diuersitasque tel-

érda únde hella. Ióh púrge únde geuúigke. ióh állero sláhta tîer. únderskeitigo ióh sáment. Tíu spera uuás tírro uuérhte gescáft. únde bîlde. Uuáz álle. únde uuáz iogelîche liute állero díeto. tágeliches îlen getûon. dáz skînet ál ûzer démo spîegule des pîldonten gótes. [Táz uuirt ál erséuuen ín déro spera.] Uuén ér uuólti lâzen gedîhen. álde míse-dîhen. únde uuén gebórn uuérden álde erslâgen uuérden. dáz pîldota er ímo ál dâr sélbo | mít sínero hánt. Uuélih 61. lânt er uuóltî ferdôsen. álde gesâligon. uuuôste uué-sen. álde bûhafte. dáz kemísselichota er ál. sélbchostiger scáffare.

Tísen állelichen úrlag ín déro spero scóuuonde. ióh sképfende. hîez er ín lâzen dáz hêrote dero góto.

SATURNUS ET OPS ET CETERI PROCERES AD- MISSI.

Sô uuio dô sáment íngîengín díe díu uuîha chráft íro gótheite námolose héizet ío dôh gágen díen hêresten. únde méist gágen íro zuéi fórdéron. stûonden síu ûf.

Saturnus íro fáter lázota án sínemo gánge. ióh ún-spûotig uuás er ís. Únde mít plâuuemo tûoche behúlter

telluris, claustraque fuerant tartarea. Urbes etiam, com-peta, cunctorumque species animantium, tam in specie quam in genere numerandae. Quae quidem spera imago quedam uidebatur ideaque mundi. In hac quid cuncti, quid singuli nationum omnium populi quotidianis motibus agitent, pede reformantis speculo relucebat. Ibi quem augeri, quem deprimi, quem nasci, quem occidere iupiter uellet, manu propria ipse formabat. Quam terrarum par-tem disperdere, quam beare, quam uastam quamque cele-brem cuperet, fictor arbitrarius uariabat.

Hoc igitur fatum publicum conspicans componensque deorum senatum iussit admitti. Quamuis intus, quos in-nominabiles sacra uis testatur, intrarent, tamen etiam pri-matibus diuum, praesertimque parentibus uterque consur-gunt. Uerum sator eorum gressibus tardus ac remorator incedit, glaucoque amictu tectus caput. Praetendebat dextra

trûog er án dero zéseuuun éinen fiurenten drácchen. dér daz iâr bezéichenet. sînen zágel slíndenten. dés námo sô man uuânet tia iâr zála úns keouget.

[Táz íst fône díu. uuánda er grece héizet tez. táz tir chît comedens. án démo námen bezéichenet tau. CCC. e. bezéichenet. V. zeta bezéichenet. LX. Sô mánig tág íst ín iâre. íh méino. CCCLXV. | Únde ímo gefállet táz er héize comedens. uuánda tempus frízet ál dáz tir íst. Fône díu chît iz in bíuuurte. álder ál genímet.]

Sîn gráuui. uuás uuínterlichen snéuuen gelíh. Sô uuio man uuândi. dáz er áber chínt uuérden máhti.

[Uuánda iâr eráltêt ze uuíntere. únde eriúnger ze lénzen.]

Sîn chéna íst ketrágenlih únde föllide. Únde dóh sî féselîg mûoter sî. mít chínden befángeniu. dóh pedáhta íro blúomféhun uuât éin grásegiu húlla. [Uuánda diu érda íst tícchesta dero elementorum. sî íst ouh féselîg. únde grásegiu.] Ín dero dir fölliglichó lágen díe scázza góldes únde gimmon. íoh állero geuuáhste. únde álles tés râtes tero sámon.

U E S T A.

Ze íro hábeta síh uesta. díu íro geáltera uuás.

[Fíur íst ében ált tero érdo. únde líget ferbórgen ín dien stéinen. únde ín dien érdlucheren. álsó ín ueseuo campanië skínet. únde in ethna sicilië.]

flammiuomum quendam draconem caudae suae ultima deuorantem, quem credebant anni numerum nomine perdocere. Ipsius autem caniciens pruinosis niuibus candicabat, licet etiam ille puer posse fieri crederetur. Eius coniux grandaeva corpulentaque mater, quamuis fecunda circumfusaque partibus, tamen floridam discoloramque uestem herbida palla contexerat. In qua totus gemmarum metallorumque census, atque omnium prouentus frugesque sationum larga admodum ubertate ferebantur. Huic uesta, quae etiam coeua eius fuerat, adhaerebat.

Tiu getórsta ioui daz hóubet chüssen. uuánda sî sîn mágezoha íst. únde sî ín bármôta sô man ságet.

[Uuánda celestis ignis íst óbe ethere. únde úmbe etherem. únde daz chédent philoso|phi mít érdfiure gezúgedôt uuérden.] 63.

S O L

Náh tien quárd tára ín geeîscot. tér góldfáreuuo sol. mít sînero uuîzun suéster luna. Tén fûre fûor. sô er begónnda chómen. éin rôt skîmo. pûrpurun gelîcher. únde ín rôsfareuuoero skôni erskéinda er álla dia fálenza. ánderen zîerdon [dáz chît stérnon] síh pérgenten.

[Táz íst tiu gáreuui des hîmeles. tía uuîr séhen ín mórgen. êr diu súnna ûfkánge.]

Ióh sélber iupiter túncheleta fóre sînero skînbari. uuídere uuîchender. sô er ingándo den hóubet skîmen êrist ôugta.

[Táz íst secundum rhetoricam emphaticos keságet. táz chît míchellico. latine chît iz exaggeratiue. Íh méino uuío ióh sélbes iouis stella. tíu fóre filo glánz íst. tánne úrouge uuírt. sô diu súnna stât skînen.]

Sélben die spere die iupiter ín hénde hábeta. [íh méino sélben die stelle solis et lunę.] die skînen gágen demo speculo dés íngelégenen liehtes. [Sîe infiengen ín síh. tíu lieht tero góto. apollinis únde lunę.] | Áber díu ge-64. fêhta únde díu zîero gegáreta iuno. erblichendiu fône íro

Quae quod nutrix iouis ipsius, suoque eum sustentasse gremio ferebatur, caput regis ausa est osculari. Post hos candida cum sorore sol auratus expetitus; qui mox ut coepit ingressui propinquare, purpurae rutilantis puniceus quidam fulgor anteuenit, et rosulenti splendoris gratia totam aulae ipsius curiam obstupefactis caeteris ornatibus illuminauit.

Ast ubi primos honorati capitis radios ingressurus immisit, ipse etiam iupiter paululum retrogressus sub immensi nitoris lumine caligauit. Spere uero orbesque, quos dextra sustinebat, ueluti speculo cognati refulsere. Iuno autem diuersicoloris illustris ornatibus, ac uaria uelut speculo

lechte. sámo so fóne gelégenemo spíegele. uuárd sí in uuízero héiteri.

[Álso diu lúft ío dānne íst. sô diu sūnna úfkāt.]

DESCRIPTIO ESTIUI TEMPORIS.

Apollinis corona uuás keríngtiu únde glízendiu. Zuélif tíurero stéino glízemen hábeta sí. [dáz sínt zuélif mánoda des iāres.] Trí uuāren ān sīnemo énde.

[dáz sínt tríu sūmerzeichen. gemini. únde cancer únde leo. Úbe dû díu ne bechénnist. tíu zéigot tír maior ursa. Uuānda sô sí chūmit in altitudinem celi, sô sínt gemini gágen íro chélūn. cancer gágen dien fórderen fūozen. leo gágen dien áfteren. Sélbiu ursa íst zū demo nórde. mánelichemo zéichenháftiu. fóne dien síben glátēn stérnōn. díe áller der líut uuāgen héizet. únde nāh éinemo glóccun ióche gescāffen sínt. únde ében míchel sínt āne des míttelosten. Uuélee uuāren dārāna?]

Lichinis [tér purpureus íst. únde dānnan genāmōt íst. táz er lucernę gelih íst. díu grece lichinis héizet. Dér íst geminorum. únde iunii mensis. uuānda dānne purpurei flores chóment. Áber] astrites [íst éin uuíz stēin. genāmoter ab astro. dáz chīt a stella. uuānda man dār ínne síhet sámo
65. so | éinen stérnen uuārbelōn. Dér íst cancri únde iulii. uuānda er gelích íst tíen uuízen. únde ében míchelen zuēin stérnon. díe in cancro méisten sínt. únde aselli héizent.] Ceraunos [íst éin fáleuuer stēin. fóne fulmine gehéizener. Dér íst leonis. únde augusti. uuānda diu sūnna dānne prénnet. sámo so blíg fiur.]

Tíe gemmę benāmen dāz mīt téro drāti íro skímon.

cognato luminis gemmarum luce resplendens, candentibus serenis enituit; erat enim illi in circulum ducta fulgens corona, quae duodecim flammis ignitorum lapidum fulgurabat. Quippe tres fuerant a fronte gemmae: lychnis, astrites, et ceraunos, quae eius effigiem reuerendam a cognitione conspi-

dáz in ánaséhente ne bechnáton. Unde éiniu uuás kenómen sô man chád úzer démo gílse cancri. ánderiu úzer leonis óugôn. diu drítta úzer démo énde geminorum.

[Dáz chád man fóne diu. uuánda sie dien gelíche sint. álsó iz keságet íst.]

U E R I S.

Ándere séhse skínen án dien sítôn dero corone. Déro íst éiner smaragdus.

[állero stéino grûonesto. fóne amaritudine gebéizener. uuánda iô grâone éiuer íst. Tér íst kegében tauro únde maio. uuánda dânné íst loúb únde grás ín ale grûoni. Taurus íst únder demo síbenstirne. únde sín hóubet íst mít fínf stérnon sô gescáfôt. táz man éinen síhet án dero mûlo. éinen án demo uuínsteren óugen. zuêne án demo zéseuuen zesámine chlébente. díe fúre éinen gezélet sint. Zuêne án dien hórnen. Déro zuéio íst ter zéseuuo. rôť únde filo óffen. Díe fínfe héizent la|tine sucule. grece hiades.]

66.

Ánderer héizet scithis

[fóne scithia dânnân er chúmet. Tér íst óuh crûone. álsó diu érda íst ín apríli. sô diu súnna gât ín ariete. Án arietis hórnen stânt filo gláte stérnen fiere. nâh tien hórnen gechrumpťe. Díe mág man óuh uuóla bechénnen fóne demo síbenstirne. uuánda sie uuésterháľb sín sint. úude únder zuísken ándere nehéine ne sint. âne des trianguli. daz deltôton (*sic*) héizet, táz mít úndarlichen stérnon gebíldot íst. Áber aries híndersíhet síh ze tauro. únde bedíu sint óuh sine posteriora

cientium vibrantes radiorum fulgoribus occulebant. Quorum alia cancri cerebro, leonis oculis altera, geminorum fronte assumpta tertia dicebatur. Aliae sex ex utroque latere rutilabant, quarum smaragdus una, scythia altera,

bechéret óstert. zñ dien fier stérnon. die úns
 ougent. in zílun stánde. sámó so ába fersnitenen
 taurum ze dien lánchon. Mít tien béinon tréttot
 ér cetum. tér ímo súnt hálb íst.]

Ter drítto héizet iaspis

[fóne aspide serpente dér in in demo hóu-
 bete tréget. sô man chît. únde dér íst ouh éte-
 uuaz crûone. álsó ouh in martio éteuuaz pegínnet
 crûen. sô diu súnna íst in piscibus. Tér piscem
 bechénnen uuélle dér aquilonius héizet. tér séhe
 fóne cornibus arietis uuóla férro uuéstert. nórd-
 halb tes signiferi. dár síhet er éin filo skînbarîg
 triangulum. uuító indânez. únde íoh úzer fínf
 stérnon. die án dien órten. únde án dien sítón
 stânt. kebíldotez. Án démo bechéenne sín hóubet.
 Tánnan férro súndert. síhet man án demo signi-
 fero dáz kemábcha triangulum. úzer fier stérnon
 nâh ében míchelen. álsó gebíldotez. álsó in arith-
 metica diu mínnes|ta pyramis kemâlet íst. Íh
 méino dáz trí stérnen daz triangulum máchont.
 únde der fierdo. réhto in míttemen stât. Án démo
 bechéenne des mínneren hóubet. tér notius héizet.
 Fóne dien zuéin triangulis píugent síh úf ôstert
 íro uincula. mít tien die zágela zesámíne |ge-
 chnúpfet sínt. In demo bíugen síhet man pega-
 sum. sámó sô únder zuísken fískén betânen.]

Únder dero gimmon grûoni. skínen demo mére féseli-
 giu lieht.

[uuánda diu lénzesca súnna getûot féselen
 diu méretîer.]

únde diu sùozi des ínneren blícches. erskéin dien rínnen-
 ten uuázeren.

[uuánda ouh tíu núzze uuérdent in lénzen.]

iaspis tertia uocabatur. Inter quarum uirorem foeta mari
 lumina coruscans fronti quaedam interiori suauitas resplen-

A U T U M N I.

Témo in míttemen stânden iacincto uuâren gefûoget péidenhâlb dentrides ûnde eliotropios. Tíe stéina gegrásegotun dia érda in guissen hértion dero zîto. Tíe man sâget imo ze sînemo dîoneste brâht bâben. die zesâmine gerârtten zuêne gnôza hérbest ûnde lénzen.

[tía éina temperiem máchont. ûnde éina léngi dero tágo ióh tero náhto? Eliotropios íst crûone mít plûotfáreuuen strímon. die ióh téro súnnun skîmen | blûotfáreuue. ûnde túnchele gemáchont. 68. úbe er ín éinemo bécchine fóllemo uuázeres ûz ketrágen uuírt. Pedíu hábet er dén námen. dáz er súnnauuéndiger héizet. Dér íst uírgini ûnde septembrio gegében. uuánda diu grûoni ín demo mânode begínnent kân ín rôti. Álso dû fône demo mêren septentrione leonem bechénnen máht. tēr ûnder ímo íst filo óffenero stérnon. sô máht tú ûnder leone séhen éina smála strâza ûndarkichero stérnon. die ydram máchont. ûnde díh réhto léitent ze uírgine. Tía bechénnest tú sámsto. uuánda sí óffenero stérnon íst. ûnde gescáffeniu álso éin únebensítig quadratum. Târ síhest tú sia súnthâlb tes signiferi. álso dû óuh geminos ûnde aquilonium piscem nórdhâlb síhest tes signiferi. Dentrites uuírt keântfristot arboreus. uuánda dentros grece arbor chît latine. Dáz íst éin uáleuuiu gemma. díu óuh sueinum héizet. tíu úzer den bóumen díuzet. álso flíed ûnde hárz ûnde diu ába dien bóumen ín dáz uuázer fállendo ze stéine erhártet. Tíu íst mít réhte gegében libre ûnde octobrio, uuánda dânné fáleuuet taz loúb. ûnde

debat. Hiacynthos, dentris, etiam eliotropios utrinque compacti. Qui lapides coloribus suis terras ratis temporum uicibus herbidabant; quos ei ad obsequium numinis recurrentes uer dicebatur et auctumnus munere contulisse.

69.

danne suízzet méist úzer dien bóumen, Iacinctus ist náh temo blûomen gehéizen. Únde uuánda er uuêitiner ist. únde uuílon túnycheler. bediu ist er scorpioni gegében únde nouembrio. in demo nébel únde túnycheli ist. Uuárte des mánen férte. sô er úzer leone gänge. ér léitet tíh êr. er ze dehéinen stérnon chóme | fúre uirginem gândo ze libra. dáz sint zuêne stérnen gnûog michele. die chele scorpionis héizent. Sélber scorpio hábet tuuéres án demo rúkke zuêne gláte stérnen ében michele. die filo réhto enchédent tien dánnan úf síh zillenten stérnon serpentarii. dér úfen scorpione stât. túrh tie zuêne mitte ist tes mánen fárt. únde ánderro planetarum. Fóne dien máht tû in bechénnen. uuánda án imo die zéichenháftesten sint.]

H I E M I S.

Táz áftera *) téil dero corone. uuás zesàmine gehéftet úzer ydathide.

[dér fóne demo uuázere genámot ist. únde ouh enidros héizet. uuánda man dár inne síhet. sámó so éinen brúnnen springen.]

Únde úzer adamante.

[dér demo háselnúzechérnen gelíh ist. únde den nîoman ferbréchen ne mág. âne geuuílohten in demo búcchinen blûote.]

Únde úzer demo cristallo.

[dér fóne glacie genámot ist. tánnan úz man chît táz er uuérde. Ydathides uuírt kegében aquario únde februario uuánda iz tánne filo régenôt. Aquarius ist zéichenháfte. án dien béinen mîer danne er fóne dien béinen úf sí. únde án zuéin

*) Es steht áftero.

Posterior autem pars corone ydatide adamante et cristallo lapidibus alligabatur. Hos enim hiems undosa genuerat.

stérnon zcsámíne chlébenten. díe án sínemo uun-
steren téile sint. téro hálb er ze capricorno be-
chêret íst. tár er urzeum hábet. Áber capricornus
íst zéichenháfte fône demo lacteo circulo dér
úber | sín hóubet cât. únde óuh taz er áfter há- 70.
bet fóre demo zágele drî stérnen uuító ze gréite,
únde níder gebógene. ándere drî án demo zágele
déro sélbun geskéfte. áber úf kebógene. Témo
íst adamans sáment ianuario mít réhte gegében.
dúrh tíá hérti álles tes tánne gefróren íst. Cristal-
lus íst sagittario únde decembrio gegében. uuánda
ín démo mânode ísên gestât. Sagitarius íst éin
fílo óffen zéichen. únde uuóla geskéidenez fône
dien ánderen. Sín gescáft íst nâh alsólih. sô dés
mínnere. a. Der fórdere teil íst uuízero stér-
non. der áfter téil dér ze capricorno síhet. tér
hábet éinen rôten stérnen. mēren dāne die ān-
dere sîn.]

ITEM DE EIUS HABITU ET FORMA.

Tú uuândist sélbiz taz sín fáhs uuésen gúldinez. únde
sine lóccha gefédelgoldôte.

[Fédelgóld. táz chît fílo dúnne góld. uuánda
sô man iz túnnesta gesláhen mág. táz héizet brat-
tea. i. lamina tenuissima.]

Án demo ingánge hábet er éines scônis chíndes kelíchi.
[uuánda diu súnna ín mórge chíndiskiu íst.] áber ín mít-
temo gánge éines trátes iúngelínges. [álsó óuh tiu hízza
stárchesta íst ín mítten dág.] áber án demo úzláze [íh
méino ze ábende] éines | erlégenes álten. Tóh súmelíchen 71.
duóhti. dáz er zuélif píldē óúgti.

[nâh tien zuélif stúndon des táges.]

Ipsius uero diui auro tinctam caesariem comasque crederes
bratteatas. Facie autem mox ut ingressus est, pueri reniten-
tis, incessu medio iuuenis anhelis; in fine senis apparebat
occidui; licet duodecim non nullis formas conuertere crede-

Er uuás sélbo fiurin.

[táz skînet án sînero héizi.]

Sîne fûoze sînt keřderet.

[táz skînet án déro snélli.]

Sîn láchen geuuórmôt. áber fílo hártó góldrôt. Án dero uuínsterun trûog er éinen rôten skílt.

[uuánda sélbiu diu súnna éinemo skílte gelîh íst.]

Án dero zéseuuun éina brínnenta fácchela.

[Álso die poetę ságent táz álliu diu uuérht lieht hábe. fône apollinis fácchelo.]

Sîne scúha uuâren gelîche. únde ôrcholchine.

[Piropos chît uisio ignis. álso dáz metallum ouget uisionem ignis. tánne góld. únde zuifalt chúpferes zesámne gegózen uuírt.]

L U N A.

Pî ímo stûont sîn suéster luna. mít mánmentsáméro únde líndero ánasíhte.

[uuánda sî ne uuídersláhet tiu ougen níeht. sô diu súnna.]

Únde sî enfieng íro lieht. fône des prûoder lampade.

[uuánda íro ne máhti níeht eclipsis keskêhen. úbe sî iz fône íro sélbun hábeti.]

PLUTO ET NEPTUNUS.

72. Nâh tien uuúrten | ín ferlâzen iouis prûodera. éiner uuás fône demo méreuuâge pláuuer. ánderer uuás fône náhtlichemo scáteuue plêicher. Íro íouuéederer trûog sîn

retur. Corpus autem eius flammeum totum, pennata uestigia, pallium coccineum, sed auro plurimo rutilatum; sinistra autem manu clypeum coruscantem, dextera ardentem facem praeferibat. Calcei uero similes ex piropo, quem iuxta lunam leni quodam teneroque uultu ex fraterna fulgorem lampade resumebat. Post hos admissi fratres iouis, quorum alter maritima semper inundatione uiridior, alius lucifuga inumbratione pallescens; in capite uterque dominandi

diadema álsó chúnig sólta. Éiner trûog uuízez únde ében-
fáreuuez tero gráuui des féimes. únde des mére sálzes.
ánderer trûog keuuórhtez úzer ébeno. únde suárzez fóne
dero héliolichun náhttimberi. Tér uuás rícheró dánne der
brûoder. únde gechíster fóne átehaftemo geuuínne dero
gebórnon.

[uuánda díu héli ferslindet ál daz ter lébet.

sî ne uuírdet nîomer sát.]

ter ánder uuás fóre mícheli. únde fóre héui erbárôt. únde
feruuérfende mít nôte guúnnenen ríchtuom.

[Michel íst ter mére. únde ín uuélla síh
héuendo álde ín céssa. uuírfet er úz táz er ío-
ner guán.]

STIX ET PROSERPINA.

Íro chénâ uuâren úngelîh. Uuánda díser. [íh méino
neptunus.] práhta mít ímo sína chénun [stigem. | dáz ehî 73.
purificationem] állero góto mágazohun. únde gástkébun.

[Uuánda díi terrestres ne uuúrtin nîomer
celestes. úbe síe ín stige palude ne uuúrtin puri-
ficati. Díu toufi gáb ín celeste consortium.
Fóne díu ne múoson díe góta síh níeht fersuéren
be stige.]

Áber pluto bráhta éina díernun. [íh méino proserpinam.]
uuáhsennes mándaga.

[Proserpina dáz íst álles érdrâtes tíehsamo.
díu íst puella. uuánda érdsamo iâro gelîches. ní-
uuer chúnet.]

sertum pro regni conditione gestabat. Nam unus albidus
salis instar candidum atque spumarum caniciei concolorum,
alter hebenum ac tartareae noctis obscuritate furuescens,
qui quidem multo ditior fratre, et semper eorum, quae
gignuntur conquisitionibus opulentus; alius uero propter
molem elationemque corporis renudatus ac despuens di-
uitias oppressione quaesitas. Uerum utrique diuersa coniux;
nam hic nudus omnium nutricem deorumque hospitam
secum ducit; ille puellam accessibus (i. incrementis) gra-

Tïu sô chörn gébe iro bétâren. dáz sie iro gehêizen
ze gébenne dia cêncegostun.

[Pedïu héizet sî oûh échate. dáz chît cen-
tum. uuánda der érduuûocher ôfto chúmit zênzeg-
fáltiger.]

MARS ET LIBER.

Sô uuúrten dô inferlâzen iouis sûne. Téro zuéio uuás
ter fôrderoro éin rôtt iúngeling [uuánda sîn stérno rôtt íst].
ûnde slîndare iôh túrstesare des plûotes.

[Pedïu héizet er mars. álso mors.]

Tér ánder uuás mámmende. ûnde mínnesam. [Uuáz
íst húgelichera ûnde mínnesamera uuîne.] Sîn rêbemezers
74. án dero zéseuuun trágende. | ûnde sînen slâfmáchigen
chópf án dero uuínsterun. Iôh spilogerner chád man dáz
er uuâre. Sîne génge uuâren scránchelige. Únde feruuún-
dene fône dero trúncheni des stárchen uuînes.

CASTOR ET POLLUX.

Nâh tîen châmen zuêne brûodera gelîcho getâne.

[uuánda sie gezuînele sînt. éinero mâoter
chînt. tïu leda hîez. náls éines fáter.]

Dér éino chám mît táges stérnen. ánderer mît náht stérnen.

[Uuánda man ín iro ortu. ûnde ín iro occasu
den éinen síhet âne den ánderen. pedïu chît man
dáz ter éino sî des táges. ánderer dero náht. Ter
mínnero dér pollux héizet. tér gât êr ûf. mît éi-

tulantem, quae ita plerumque frugem exposcentibus tribuit,
ut magni numinis uota sint eidem redhibere, centesimam.
Dehinc admissi tonantis ipsius filii. Inter quos primus
quidem ruber iuuenis, ac uorax omnium sititorque etiam
sanguinis gradiebatur. Alter suavis et comis, falcem dextra,
laeuaque gestans cratera somnificum, ac pronus in petulan-
tiam ferebatur. Huius gressus incerti atque olacis temeti-
madoribus implicati. Post hos duorum una quidem ger-
manaque facies; sed alius luce sidere, noctis alius refulget.

nemo michelemo slernen. dér án sínemo hóubete skînet. Án dés fûozen skînet ter gemácho. uuóla filo mínnero. Únder díen zuísken skînent trí. díe éin lángez triangulum máchont. Téro sint fínfe. ándere fínfe síhest tú án demo mêren dér castor héizet. Tér hábet tára gágene den mínneren án demo hóubete. dén mêren án dien fûozen. únde óuh éin triangulum stérnon únder zuísken. Ze déro uuís sint téro zéichen gelîh tíe sélben gelîh uuáren. dóh pollux mínnero bedíu sí. uuánda er échert homo íst. únde castor méroro. uuánda er óuh deus íst. álso iouis sún sól.] |

HERCULES.

75.

Sô chám dô éiner micheles mágenes. sôliches man ér ne gehôrta. únde ío geéinoter síh ze éruuérenne álles úngefûoris.

[Uuánda hercules állen monstres síh ío eruuéreta. dáz chît állen egetieren. Uuáz sint áber egetier. áne éigesin gelíchiu tíer. Sô ydra uuás. únde arpię. únde centauri. án dien er sígo nám.]

Aber iuno uuárteta mít tuuérên óugon. án síne grôzen árma. únde án sín gûollih kéinôn.

Uuáren óuh ánderiu uuíb chîesende. uuér er únder ín uuáre.

[dáz chît. uuíolih er únder dien ánderen uuáre.

Téro uuás éiniu máged. ánderiu uuás müoter állero gebúrtò. Éiniu lóbeta gehîte. ánderiu úngehîte. Énero uuás kehénde der bógo mít temo chóchere. [uuánda sí uenatrix íst.]

Dehinc quidam roboris inauditi et exstirpandis semper aduersitatibus praeparatus. Sed eius miros lacertos rictusque cleoneos (i. nobiles) sublimis iuno cernebat, quis inter eos decernentes feminae; quarum una uirgo ferebatur, alia generationum omnium mater; illi arcus cum pharetra, huic

tirro licheta dáz zïero gerigena geflúhte. úzer gedrúngenên róson. [dáz man brúten máchot.] Tía mábtist tú gérno 76. séhen glízenta.] únde hóren chóson álle lústsamina. únde gérno erstínchen tóumenta fóre íro hírlichun stángmachúngo. únde chóssôn (*sic*). únde íro líde hándelon. únde chélen nâh íro mínnon. Tíe châden sie uuésen méistrun állero chíuski. dóh sí uuâre mûoter álles nîotes. únde állero uuúnnolîchi.

[Uuánda zuô ueneres sint. éiniu pudica ánderiu inpudica.]

C E R E S.

Sáment tien giengh (*sic*) tíu liebsama ceres,

[táz chît chórngéba. Uuéliu íst táz âne diu érda?]

Éin suâre uuîb. [Uuánda sô suâre íst tíu érda.] Állero lándó búuua. únde ménniscon zúgedâra.

U U L C A N U S.

Chám óuh éin hálz smíd.

[Uuánda fiur hábet ío úngréhten gá ngh. únde iz príchet ío ze éin uuéderro hénde. sámó sô der hálzo.]

Únde dóh er lúftlíh kehéizen sí.

[Zíu? uuánda fóne dero lúfte chóment tíu blígfiur. únde bedíu ságent fabulę. dáz ín iuno

rosis decussatim uinculatis sertata contextio. Quam et conspicere nitentem, et fantem audire dulces illecebras, et attrahere flagrantissimi spiritus halatibus redolentem, et osculis lambere, et contingere corpore, eiusque uelles cupidine suspirare. Quae quidem licet amorum uoluptatumque mater omnium crederetur, tamen eidem deferebant pudicitiae principatum. Cum his grata ceres admodum grauis femina, alumnaque (i. cultrix) terrarum ac nutrix mortalium uidebatur. Quidam etiam claudus faber uenit, qui licet crederetur esse iunonius,

stieze ába hímele. únde er ín lemnum fállendo
hálz uuúrte.]

Dóh uuás er sô eraclitus ságet. pehéftâre állero dero uuérhte.

[Uuélih téil dero uuérhte. íst âne fiur? | Áber 77.
dóh sínt tríu fiur ze uuízenne. Éin fiur íst iouis.
únscaðeháftiz. ánderiz íst vulcanus scádonde án
dien blícchen. daz trítta íst uesta. dâr uuîr únsíh
pî uuármén.]

FORTUNA ET RELIQUI.

Dô chám oúh állero dîernon ferchrôndosta. únde díu
ío fóne únstâtero gnúhte. únde uuíderuuártigero in dagált-
lichero liehti. suépferlichó sprúngezta.

[Sî gáb uuílon fílo. fílo nám sí oúh. Díu
íst uuíderuuártig gnúht. Táz téta sí oúh káhes.
úude ungeuuânde. únde sámó so sprángondo.]

Día héizent súmeliche sortem. súmeliche nemesim.

[uuánda sors latine. únde nemesis grece éin
bezéichenent.]

Súmeliche héizent sia uuílsalda. súmeliche chráftelôsi.

[Uuánda umbe infirmitatem. uuúrten lôz
fúnden.]

Uuánda sî áber ín uuítemo scôzen. álle uuérltzîerda
trûog. Únde sî súmelichen gáhes múotes káb. Súmeliche
róufende. álsó dîernon spíl íst [íh méino íro gûot ín zúc-
chendo]. | Súmelichen mít temo stábe daz hóubet in ér-78.
nest préchende. [álsó sî dîen tûot. tîen sî íro geédele nímet.
únde síe scálchet.] Lóh tîen sî fóre zártota. díen sélben
uuárta sî blíuuendo daz hóubet. mít tero fiuste.

totius mundi ab eraclito dictus demorator. Tunc etiam om-
nium garrula puellarum, et contrario semper fluibunda luxu,
leuitate pernix desultoria gestiebat. Quam alii sortem as-
serunt, nemesimque non nulli, tychenque quam plures, aut
nortiam. Haec autem quoniam gremio largiore totius orbis
ornamenta portabat, et aliis impartiens repentinis motibus
conferebat, rapiens his comas puellariter, caput illis uirga
comminuens, eisdemque, quibus fuerat eblandita, ictibus cre-
bris uerticem complicatisque in condilos digitis uulnerabat.

[Uuáz íst tiu fúst. âne sô diu hánt síh pe-
túot. Tânné bérgeñt síh tie fingera. únde óugent
síh tie chnóden.]

Sô diu gesáh parcas príeuen. álliú diu ín iouis hóue
getân uuúrten. líuf sí dára ze díen bríefpúochen. únde ze
déro háñtsamun pagina. [día sie héizent albo.] Únde síh
fertrúende. zúhta sí dáz sí dâr sáh. ze íro úngeuuándun
gebríefedo. In díen uuórten. dáz ételichiu gáhes chómen-
tiu. dero díngo ríhti geírtín.

[Uuánda sí túot sô úngeuuândén uuéhsal.
sámo sô gótes penéimeda ín sínemo albo féste
ne sí. únde álliú díng fóne íro geuuálte stúzzelin-
gun geskéhen.]]

79. 58.

Uuánda sí áber diu ne máhta túon. únforegeuuízeniti.
diu dô íu ermâret hábeta. diu fóresíhtiga réda dero úrhabo.
tiu ánazócchota sí síh tóh.

[Uuánda mánige uuândon. dáz nehéin gótes
prouidentia día uuérlt ne ríhti. únde álliú díng
âne órdena tuuárotín. únde âne úrhab.]

Nâh íro dúzen díe ándere sáment zû.

CONSESSUS CELITUM.

Tô sáz sélber iupiter án sínemo stúole. únde híez tie
ándere álle be hêri sízzen. Tô ínthábeton scône sídellâ.
día himeliscun mánigi. Únde éin zîero gáro chínt. kebôt
stílli mít sínemo chétefingere. úber den múnt kelégetemo.
[Táz

Haec mox ut facta conspexit omnia quae gerébantur in iouis
consistorio subnotare, ad eorum libros et pugillarem pagi-
nam cucurrit, et licentiore quadam fiducia, quae conspexerat,
inopinata descriptione corripuit, ut quaedam repente pro-
rumpentia uelut rerum seriem perturbarent; alia uero, quae
causarum ratio prospecta uulgauerat, quoniam facere im-
prouisa non poterat, suis tamen operibus arrogabat. Post
hanc uulgo caeteri deuenere. Iupiter tunc solio resedit,
praecepitque cunctos pro meriti ordine residere. Tuncque
subsellia flammabunda coetum susceperere sidereum. Uerum
quidam redimitus puer, ad os compresso digito salutari,
silentium commonebat.

Con-

[Táz íst ter nahôst temo dûmen slât. tér
ouh index héizet. Mít témo chétent síh ío nóh
saraceni. áfter áltemo síte. Táz kezîerta chînt íst
cupido. démo cupidini úngilîchiz. tén man nácheten
mâlet. uuánda er deus turpidinis íst.]

Tô gedagetôn síe álle. únde fernâmen dára uuért.
Dô spráh iupiter.

IUPITER INSINUAT DIIS. NUPTIAS UELLE FILIUM.]

Úbe mîh ne scúnti mîn gûotuuilligi. mînen tóugenen 79. 80.
uuillen mít iú áhton. Únde úbe mîh ne lústi fûre íuuih
prîngen. dés mîr suígentemo sámo uuóla spûoti. ánderes
uuío máhti íh éinrátê gefrúmmen mîne benéimeda. Únde
nîoman ne máhti eruuénden mîn gebót. dóh er síh ouh
péitti únmuozhafto dára gágene strîten. Áber únfrôlih rát.
uuirt íuuih páz ferhólen. únde báz uuirt fersuuiget léidsam
uuillo. [Zíu?] Níio síe írmârte. diu hérzen ne léidegoen.
Sô mîh áber lústet húgelichiu dîng ze áhtonne. Únde mî
nen sún ze féstemo gehíleiche síton fôre íu góten. Sô íst
únnúzze den rát íuuih ze hélenne. | Mîn lieba gemâgeda 80. 81.

Conticuere omnes, intentique ora tenebant.
Tunc iupiter coepit;
Ni nostra astrigeri nota benignitas
Conferre arbitrium cogeret intimum
Et quicquid tacito uelle fuit satis
Id ferre in medium collibitum foret;
Possem certa meis promere ductibus,
Nec quisquam illicitis tollere nisibus
Concertans cuperet iussa deum patris.
Sed tristis melius censio clauditur;
Atque infanda premit sensa silentium;
Ne uulgata ciant corda doloribus.
At quum leta patrem promere gaudia,
Et certo deceat foedere pignora
Palam perpetuis iungere nutibus;
Cassum est nolle loqui sensa decentia.
Uobiscum ergo dii grata propinquitas

sáment iú lîchet mîr ze áhtonne mînes súnnes uuîllen.
 únde dúnchet mîr rêht. mít iuuer góto gelûbedo geféstenôt
 uuérden. síne bedígeda. díe ze fólloñne sínt. Únde dáz mít
 réhte lígen ín mînemo síñne. Nôh árdingun ne íst mîr
 ána díu mîñna. díu mîh nícht éin ne duúñget. álso sí ouh
 ánderro fátero múot túot. Nûbe ouh tár úmbe. dáz er íst
 mîñ tríuua. Mîñ spréchen. mîñ úñst. Mîñ uuâre hòldo.
 Mîñ getríuua uuíderfárt. Chûndâre mînes uuîllen. Uuíbiu
 êra. Êr éino uuéiz tía mánigi dero góto. Êr chán gezéllen
 díe glîzenten stérnen. Uuélih uuíti án díen hímelgíbelen
 sí. Únde uuélih íro hòhi sí. Únde uuío mánige trópfen
 des méres sín. Únde uuío mánige uuíderzuccha êr túe án
 82. demo stáde. | Uuélih páñt zesámíne hábe díu mîssehellen
 elementa.

[sô fiur únde uuázer íst. lúft únde érda. Tés
 íst álles mercurius únderchleíne. uuáñda sermo
 grúñdet táz ál.]

Mít témo íh íoh mîñ sélbes kehíleíche féstenon. Nû
 mág keskêhen daz pietas éiniu gezálôt. uuáz sín gehôrsama

Conferre studium est nota propaginis.
 Aequum quippe puto federe celitum,
 Quae sectanda forent orsa probarier.
 Nostis maiugenam pignoris incliti
 In nostris merito degere sensibus;
 Quae nec frustra mihi est insita caritas,
 Ut suevit patria stringere pectora.
 Nam nostra ille fides, sermo, benignitas,
 Ac uerus genius, fida recursio,
 Interpresque meae mentis honos sacer.
 Hic solus numerum promere celitum,
 Hic uibrata potest noscere sidera.
 Quae mensura polis, quanta profunditas,
 Qualis sit numerus marmoris haustibus,
 Et quantos rapiat margine cardines, (i. reditus)
 Quaeque elementa liget dissona nexio;
 Perque hunc ipse pater foedera sancio;
 Sed forsan pietas sola recenseat,
 Quae parens probitas munera pensitet,

gûoti. dïonestes ketùoe. Tër dero súnnun rós fúre lóufende. áber ze íro iruuíndet. ne ílet tér in dïonestmánnes uuís na? Ióh sínên féterôn [uulcano neptuno plutoni.] íst ér sô gediene. dáz in zuífele sí. uuás er éigenôsto sí. Nû ládont in ze hûion sélben die zíte. uuóla daz ferdienonten mít lóbesamen árbeiten. únde sín sélbes chréftíg éllen. héizet in nû ána gehîien.

ITEM QUALIS SIT QUAM ADAMAT.

Nû íst ímo gelîchet éin dierna fílo chúnig. únde ímo ében flízig. Áber sô íst iz kelégen. dáz sí búrtig fóne érdo. sín hábe ze hímele. [Sí uuíle hímeliskiu uuérden. | dóh 83. sí írdiskiu sí.] Únde tùot sí ófto díá fúrefart. úfen dráten réiton. [dáz chít. íro rósken sín fúre séndet sí.] Únde fárendo [dáz chít. íro mùot réchendo.] úberstîget sí ófto díá sínuelbi des hímelis.

[Uuánda sí dénchet. tés úzerhalb tero uuérhte íst.]

Nû íst ze áhtonne mít iú góten. ír dir óuh pechén-
nent in érdo íuuera uuésteruuât. [díu in den chîlechon
líget kehálten.] dáz íro sô gebórnero díe chínt uuága. ne
tûen nehéina tára.

Qui phoebi anteuolans saepe iugalibus,
In sortem famuli nonne relabitur?
Hic quoque sic patruis seruit honoribus,
Ut dubium proprium quis mage uindicet;
Illum conubio rite iugarier
Suadent emeritis secla laboribus,
Et robur thalamo flagitat additum.
At uirgo placuit docta quidem nimis
Et compar studio, sed cui terreus
Ortus, propositum in sidera tendere,
Plerumque et rapidis praeuolat axibus,
Ac mundi exsuperat saepe means globum.
Cunae ergo officiant, quæ nihil editæ
Censendum superi, quique crepundia
Terris recolitis uestra tenerier,
Quæ occultant adytis sacra latentibus.

[Ír súlnt ténchen. uuío sí uuérde immortalis
ex mortali.]

Kébe man síe zesámíne mít héilesode. dáz íst ke-
záme. [dáz lîchet mir.] Unde fúllên sie den hímel. ún-
serro néfôn.

DEORUM FAUOR ET CONSENSUS.

Nâh tien uuórten. uuárd is fólchete. âllez taz hêrote.
Únde chàden âlle dáz man iz háltó frúmme sólti. Únde
légeton sie zû ze iouis rêdo. dáz oúh ánaauertes tie mén-
84. nicken. ín dero góto zála genómen uuúrtín | tie dehéin
zéichenhaft pûrlichí íro líbes. áldé íro sínigí. díu íóh méist
uuírde máchôt. erhéue ín dia hímelgelúst. unde ín dén
uuíllen dára géronnes. [álsó philologia dára géréta.] Íóh
sâr únder ánderen. díe fône egypto sínt. [só isis íst. unde
osiris.] áldé fône thebis. [só cadmus íst filius agenoris.]
eneas unde romulus. kebríefte góta híezín. Unde ándere
dâr míte. díe síd íro líbe. íro líumendigo námo ze ánderên
góten gestôzen hábet. Dáz sie nâh írdiskên líden dero
góto húsknoza sín.

Ioue dáz âl gelóbontemo. híez man sâr éina getrágen-
lichá fróuuun. unde hêrlichá. díu philosophia híez. tíá sél-

Iungantur paribus, nam decet auspiciis,
Et nostris cunulent astra nepotibus.

Sed postquam iupiter finem loquendi fecit, omnis
deorum senatus in suffragium concitatur, acclamantque
cuncti fieri protinus oportere adiiciuntque sententiae iouiali,
ut deinceps mortales, quos vitae insignis elatio et maxi-
mum culmen meritorum ingeniumque in appetitum caeli-
tem propositumque sidereae cupiditatis extulerit, in deorum
numerus coeptentur; ac mox inter alios, quos aut nilus
dabat, aut thebae, aeneas et romulus, alique, quos postea
astris doctrinae nomen inseruit, designati celites nomen-
tur, ut post membra corporea deorum fierent curiales.
His quoque annuente ioue, iubetur quaedam grauis insig-
nisque foemina, quae philosophia dicebatur, hoc superi

buu frôno êinunga an êrinen tâbellon gescrîbena. mâre
getûon âfter âllên hîmelrîngen. ûnde vuégen.

Târa zûo gebôt iuno. dâz sie âlle des trîttên dâges
frûo châmîn dâra in dîe fâlanza. | dîe in lacteo zirculo 85.
iouis sprâcha âllero nâmohaftestun mâchont.

[dâz chît. târ. dîu nâmolichosten dîng ergânt.]

Tâz tэта sî. sâr ze gefrûmmenne den gebîleih. ûnde
dîe brùtloufte dero iúngon.

Sò in énde gesáztero sprâcho. stûont ter chûning sélbo
ûf. Álliu dero góto mánigi eruuant. ze íro hérebergon [târ
sie stationarię stellę fóre uuâren.] âlde ze íro férten. [án
dien sie fóre uuâren.]

Explicit primus liber. incipit secundus.

CONSULTUM IOUIS PHILOLOGIAE INNOTUIT.

Hîna ze âbende uuârd. kêng ter mâno ûf. mît sînemo
gestérnôten brîdele.

[dâz chît ân dés prîdele guónehêite íst stér-
nen ze mâlenne.]

Áber ze ôugon brîngende. nâh súnnun sédelgange dîe
skînenden stérnen. Únde bootes hêrosto dero nórdzéicheno
zúnta dîe uuágena.

[Uuânda er plaustriş fólget. tîe ében glât sînt
fâcchelôn. dânnan uuírt er sîe geságet zúnden.]

senatus consultum aeneis incîsum tabulis, per orbes et
compita publicare. Tunc iuno condicit propter praedicto-
rum thalamum iuuenum et nuptialia peragenda, uti postri-
die omnis ille decorum senatus in palatia, quae in galaxia
iouis arbitrationem potissimam faciunt, diluculo conuenirent.
His igitur actis, solio rex ipse surrexit, omnisque ille deo-
rum numerus sedes proprias cursusque repetiuit.

LIB. 2.

Sed purum astrificis caelum scandebat habenis
Nox reuocans merso fulgentia sidere phoebo.
Ardua tunc senior succendit plaustra bootes,

Únde glizen die stérnen án demo geuuúndenen drácchen.

86. [Ér uuíndet den hás úmbe cynosuram. den zágel úmbe elicem. Bootes hábet stânde drî stérnen | nâh ében míchele. éinen án demo hóubete. zuêne án dien áhselon. Drî hábet er tuéres ín zílun stânde. gágen dien tútton. únde éinen níderor sámo so ín sínemo scôzen. dér arcturus héizet. rôten únde míchelen. Gágen dien chníuuen hábet er ouh stérnen. Únde sô síhet man ín sámo so úf ín uirgine stânden. únde die áhsela hábenten. ín ében dien béinen maioris urse.]

Skéin ouh orion mít sínemo scônen suérte. dér sirium stérnôn glátesten [in lingua maioris canis] nâh ímo fûoret. hízza máchonten.

[Tér beginnet úf kân sáment tero súnnûn quinta decima kalendas augustas. sô die tága héizesten sint. Pedíu sint tie tága fône cane caniculares kehéizen. uuér íst tér orionem ne bechéenne. Án dés cúrtele séhs stérnen míchellico zéichenháfte sint. íh méino. uuánda íro drî tuéres stânt. trí níderhágent. sô gréhte ín zílun. únde sô ébenferro. únde sô ében zórft. únde sô gelíche ín ánasíhte. dáz sie spectaculum tûen án hímel uuártenten. sô uuío éiner dero níderhágenton dúnchelôro sí. dânné die ándere. Âne dáz sint án sínemo hóubete drî stérnen gnûog óffene. tie éin éngez triangulum máchont. Únde án dero zéseuuun. áhselo éin rôter gláter. únde án dero uuínsterun ánderer uuízer. sámo gláter. Trí sint ouh óffene. án sínen suértskéiden díe úber sín uuínstera díeh kânt. zuêne án dien fûozen. zuene an dien chníuuen. Déro zuéio íst ter uuínstero sô

Et spiris toruo nituerunt astra draconi.
Auratis etiam flagrans splendebat in armis,
Qui trahit aestifero fulgentem sirion ortu.

87.
 óffen. táz in állen | sùntzéichenen nehéin mēro
 ne ist. āne sirium. Nôh tanne inchédent témo
 fiere tie sament imo quadratum máchont. Áber
 canem an demo sirius ist. síhest tû sündert fer-
 stráhten. unde állen sô gemáleten mît stérnon.
 dáz ióh síniu bêin óffeno underskéiden sín. diu
 fórdere ióh tiu áfteren.]

Ióh tiu corona. diu mît indiskē blûomon geféhet
 ist. diu glánzta síh. úmberíngtiu mît stérnon gnûogen.

[Nisa héizet ter bērg in india. dār liber ge-
 bétôt uuárd. Tēs uuírten uuás ariadnes. téro vul-
 canus ze íro brútlouften dā coronam bráhta secun-
 dum fabulas. tíā man in hímele síhet. Sî rûoret
 bootem an dien áhselōn. hártō skîmbariu éina
 hálb. unde áber ánderhálb tûncheliu. Híer ist ze
 uuízenne. dáz er ételichiu nórdzéichen unde éte-
 lichiu sùntzéichen nēmmendo. álliu zéichen fer-
 fáhet.]

Únz táz märe dô den iouis hóf erfúlta. sô chām iz
 oûh. téro iligun mágede ze ôron.

[Sî uuás ilig álso iz keságet ist. álliu dīng
 ze ergrûndenne. unde immortalis ze uuérdenne.]

MEDITATIO EIUS.

Únde sî sélba dero góto éinunga. geéiscôt hábende.
 unde | únz hína férro náhtes uuárhende. dáhta sî hártō ss.
 sórgendo in mánigiu. Sî dáhta fûre die góta ze êrist spûo-
 tigo ze chómenne. unde fûre sélben iouem. unde hína ùf

Hoc quoque nysiæcis quod sparsum floribus ardet,
 Multiplici ambitum redimitur lumine sertum,
 Virginis interea ad trepidas perlabitur aures,
 Fama iouis magno dum complet tecta boatu.

Denique ipsa compertis superum decretis, adulta que
 iam nocte philologia peruigilans, multa secum ingenti cura
 anxia retractabat. Ingrediendum primo senatum deum,
 iouisque subeundos impræmeditata uisione conspectus,

ze gespríngenne in daz lôz téro ûfuúértigon únde dero hímeliscôn.

[Uuánda fône gótes sélbes lôze íst fúnden uuémo diu érda súle. únde uuémo der hímel. Álso iz chît. Cælum cæli domino. terram autem dedit filiis hominum.]

Dára nâh tâhta sî. dáz sî gehîen sóлта ze cyllenio. [álso íro fama ságeta.] Sô uuío sî áber sîn háрто гér uuàre sî hábeta in dóh chùmo bescóuuot eruuíndenten nâh temo sálbe des rángleiches. dô sî blûomonde gieng. sùmelichen chrúteren gnôto dára zû eruuéliten.

89. [sî ne uuólta nieht crúteliches plûomen brêchen. Uuánda er deus palestre íst. pediu chît er fabulose. dáz sî in án demo gánge gesáhe. únz sî gieng plûomondo. dáz chît. rationes sùochendo ál- lero tóugenero dingo. diu núzze sînt ze eruárenne. Álso paulus scríbet. Non plus sapere. quam oportet sapere sed sapere ad sobrietatem. Tér dés fólget témo begágenet mercurius. táz chît eloquentia. Díe in olimpiade palestram | ûobton. díe sálboton síh. nîo íro congressores án demo ríngenne síe sô fásto gesuérben ne máhtin. dáz síe sie níder bráhtin. Táз sálb híez ceroma. Bediu chád hieronimus. Ceroma perdit et inpensas. qui bouem mittit ad palestram. dáz chît. Sîn sálb ferlíuset. únde sína frûonda. dér den óhsen frúmet ze ránguúige. Uuánda diu palestra sól mêr uuérden ratione. dânnе uiribus. Ter óhso hábet áber uires. sine ratione.]

Uuáz túnchet tír áber dés. táz sî ángestlîcho zuí-

exsiliendumque sibi in superam celitum sortem. Deinde ipsi sociandam esse cyllenio, quem licet miro semper optaret ardore, tamen uix quum post unctionem palestricam recurrentem, dum flores ipsa decerperet, prelectis quibusdam herbusculis conspicata est: quid? quod utrum sibi

felota. úbe íro núzze uuâre súslîh hîgûollichî? Sî fôrhta dês si nieht ûndurfes ne fôrhta. dâz si ferlîesen sólti ze hîmele fárendo. díu mêterlichen spél. ûnde die mísselichen mêteruuúnna milesii. [dér fône íro scrêib.] ûnde álle die historias tero ménniscon.

CONIECTURA EX NUMERO.

Tô súohta sî ze êrist zálondo íro sélbero námen ûnde mercurii. úbe íro der gebíleih kefíele. ûnde úbe íro dês ín bóre fárenten snél|li. [dâz chît. úbe íro déro (*sic*) snéllo 90. uuíne.] ze gemácheró míteuuiste gespírre uuérden sólti. áfter gihîlêihlichemó gelímfe. Únde sâr dâr míte zetêilta sî ûnder dien fíngeren. ûnde chêrta sî ín zála. íro sélbero námen. ûnde cyllenii. Náls áber nieht tén námen. dén ímo gescáf-fôt hábeta. díu mísseliutigi. álde díu míssesitigi dero díeto. [dâr er mercurius. ûnde cyllenus. ûnde arcas. ûnde trime-gistus hîez.] náh tien dínge. ûnde dien gedéhten dero stéto. Núbe dén námen. dér ímo gescáffôt uuárd. fône sélbemo ioue. dô er gebórn uuárd. [ih méino xyrios i. do-minus.] ûnde dén échert fône egipziskén úrdáhten dero líuto lúcca fíruuizze ságet uuésen ermárten. ûnde er-sprángten.

haec nuptialis conduceret amplitudo, anxia dubitabat. Nam certe mithos poeticae etiam diuersitatis delicias milesias, historiasque mortalium, postquam supera conscenderit, se penitus amissuram non cassa opinione formidabat.

Itaque primo conduceret conubium, atque aetherei uerticis pennata rapiditas apto sibi foedere copuletur, ex nuptiali congruentia numero conquirat, moxque nomen suum cylleniique uocabulum, sed non quod ei dissonans discrepantia nationum, nec diuersi gentium ritus pro locorum causis cultibusque finxere; uerum illud, quod nascenti ab ipso ioue siderea nuncupatione compactum, ac per sola aegyptiorum commenta uulgatum, fallax mortalium curiositas asseuerat, in digitos calculumque distribuit.

[Sic ne erdâhton in. nôh fône in ne uuârd er
ersprênget. sûnder fône iouis auctoritate chàm er.]

Fône démo nám sí, dén béiden hálb slôz hábigen
bûohstab.

[ih meino chi. der âne *) slôz sûslîh pîlde
hábet. X. ûnde. DC. pezéichenet.]

Ter [âber sàs ketâner. $\times$ | ih meino mît slôze.] dâz
êrista, ûnde daz fólleglichosta énde numeri máchôt.

91. [uuânda er sô | beslôzener. millenarium bezéi-
chenet. An mille ist táz énde des zéllennis. târ
fúrder ne mág nîoman dia zâla brîngen. er ne
âbere sia. dâz er chéde. duo milia. tria milia.]

Dâra nâh chôs sí dâz târ âna. dâz er in âllen sînen
chîlechon hërro gebetôt uuirt. kezéichender mît téro fólleg-
lichi dés sêlben cabi.

[Uuânda ôbe sînen statuis uuârd io dâz sêlba
beslôzena chi. gescríben. dâz er nû cubum héizet.
ûmbe millenarium numerum. dér in arithmetica
cubus kebéizen ist. Uuâz ist cubus âne daz pîlde.
dâz ében lãng. ûnde ében brêit. ûnde ében hôh
ist. álso mánige âltara in chîlichon gescáfen sînt.
Ûbe dû dânné dia ében míchîli sûochest án mille.
sô uuirt sí dir án díu geoûget. táz tar âna sînt cên
stunt cêniu cênstunt. Dánnan héizet er cubus. álso
ouh LXIII cybus (*sic*) héizet. uuânda dâr âna sînt
fierstunt fieriu fierstunt. Táz ist tíu gelíchi dero
longitudinis. ûnde dero latitudinis. ûnde dero alti-
tudinis. án díen numeris. tánnan sie cybi héizent.]

Sí nám ouh nâh témo chi. dén bûohstab dén phita-
goras. fône samo insula. uuânda dero ménniscon lib zéigon
[ih méino y.] dér fône éinemo cínken in zuêne síh spáltet.

*) e aus a.

Ex quo finalem utrinque litteram sumit, quae numeri pri-
mum perfectumque terminum claudit. Dehinc illud, quod
in fanis omnibus soliditate cubi ac dominus adoratur. Lit-
teram quoque, quam biuium mortalitatis asserere prudens.

[álsó óuh ter ménnisko nâh tero chîndiscun éinfalti. éinuúéder gefáhet ze zéseuuun. álde ze | uuínsterun. dáz chît ad uirtutes. álde ad uitia.] 92.

Ze déro uuîs oûgton síh án sínemo námen. [íh méino. *χυρογη*] zuélif stunt cênzeg únde áhtocénîu.

[Uuánda chi bezéichenet DC. y bezeichnenet CCCC. Ro bezeichnenet C. Sô áber ro. C. Iota X. Eta VIII. Dánnan uuérden kesámenot mille CC. XVIII.]

Tie numeros práhta sí chlêindáhtiga ze drîn. mít tero regula níunonnes. tie cênunga mînnerronde mít ába genómenen unitatibus.

[Sí zálta ío éines mînnerra dânnne cêniú. únz álliú díu zála geniúnôt uuárd. únde dríu échert úbere uuúrten.]

Íro sélbero námen *φιλολογία* bráhta sí óuh keníunoten fône septingentis XXIII ze fierin.

[Uuánda fi bezéichenet D. Iota X. Lautá (*sic*) XXX. O LXX. Sô áber lautá XXX. Únde áber O LXX. Gamma III. Áber iota X. Alfa I. Téro sint állero DCC XXIII.]

Dîe zuêne numeri [íh méino III. únde IIII.] gefállent ín zuéin. áfter gelímpflichero rédo. Uuánda ternarius íst fône díu perfectus. dáz ío ratio dríu gescáfôt. íh | méino 93. ánagenne. únde mítti. únde énde.

[Álsó iz chît. Sapientia pertingit a fine usque ad finem fortiter. et disponit omnia suauiter.]

Ér éino máchôt ten réiz. [únde den stríh. târ díu

Samius estimauit, in locum proximum sumit, ac sic mille ducenti decem et octo numeri effulserunt. Quos per nouenariam regulam distribuens minuensque per monades decadibus subrogatas, in tertium numerum perita restrinxit. Suum quoque uocabulum per septingentos uiginti quatuor numeros explicatum, in quaternarium duxit, qui uterque numerus congruenti ambobus ratione signatur. Nam et ille, quod ratio principium, medium finemque dispensat, pro certo perfectus est; quippe lineam facit solus, et so-

lengi ána íst. uuánda nehéin stríh ne mág sín. áne initium. únde medium. únde finem.]

Vnde vuúrchet ér díu énde déro in hóhi erháfenon [numerorum. únde corporum]. Álso dár ána skínet táz siu an drín mazon gestánt. íh méino in lengi. únde in bréiti. únde in hóhi.

[Án déro mazon iogelichero. sint zuéi frontes.]

Tára nâh íst er óuh tár úmbé perfectus. táz sín drí-ualti. [íh méino nouenarius.] êristo déro úngerádon. cy-bum máchot.

[Ter terni máchont nouem. ter nouem máchont XXVII. Dáz sint ter terni ter. Vnde dáz íst cybus. fône déro ében mícheli déro spatiorum. íh méino longitudinis. latitudinis. altitudinis. álso óuh quater quatuor quater cybus íst. sô ih fóre ságeta.]

Uuér íst óuh. tēr drí consonantias. [íh méino diatesseron. diapente. diapason] ne bechéenne in musica?

[Uuér íst. tér óuh án dien ternarium ne êree?]

94. Úngerad numerus íst | tien gómenen gegében.

[uuánda er stárchero íst. tánne par sí. únde er únspáltig íst. álso dára gágene par dien uuíben íro uuéichi geuuídermézot íst.]

Únde álle zíte hábent trí uuéhsela [presens. preteritum et futurum.] Únde íst er sâmo senarii. únde nouenarii. díe béide perfecti sint. in úngelichero zesámíne légi.

[Uuánda gezuíualtoter. máchot er senarium. gedríualtoter. nouenarium. Senarius íst perfectus. uuánda ér erfóllot uuírt fône sínen partibus. nouenarius íst perfectus. uuánda er fône ternario gestát. tén er fône híez perfectum.]

lidorum frontes incunctanter absoluit. Nam longitudine profunditateque censentur. Dehinc quod numeri triplicatio prima ex imparibus kubon gignit. Tres autem simphonias quis ignorat in musicis? numerusque impar maribus attributus. Omne uero tempus tribus uicibus uariatur. Atque idem numerus seminarium est perfectorum, sexti uidelicet

Pedíu hástet ternarius mît réhte demo góte dero rédo. (i. mercurio) Áber philologia. uuánda oúh sí diu uuýnderchún- niga íst. dóh sí ze geráden numeris kezélet sí an íro quaterna- rio. sí uuírt tóh tar ána gescáffot ze fólleglichero rédo. [dáz chît ze perfecto numero.] Álso dâr ána skînet táz er denarium. dér perfectus íst. erfóllot mît sínên stúcchen.

[Ér íst quatuor. bedíu íst er oúh tres. únde duo. únde unum. Unum. duo. tres. quatuor. er- fólloht denarium. Pedíu íst er perfectus sáment denario. Dér únzuîueligo fône díu perfectus íst. uuánda állér der numerus túrh ín gât. únde an ímo erfóllot nuírt. únde ze ímo eruuíndet.]

Pedíu íst quaternarius | fólleglich. Únde íst er gefic-95. rot. uuánda ímo ében mánigiu tempora sínt. únde climata. únde elementa.

[álsó oúh ternarius kefierót íst. únde án díen sélbên driostunt fieren. fierstunt fúnden uuírt.]

Uuáz uuíle ánderes tíu féstenunga phitagorę. dér día fierzínkun méisterscáft lêrta. áne día réda dero dúrhnoh- tun záló?

[Fône díu téilta er sia ín quatuor. ín arith- meticam. geometricam. musicam. astronomiam. uuánda er dén numerum bechnâta perfectum.]

Álso dâr ána skînet. táz er díe uuídermázâ begrífet. íh méino. éin únde zuéi. únde dríu. únde fieriu. mît tien

atque noni, alterna diuersitate iuncturae. Rite igitur deo attribuitur rationis. Philologia autem, quod etiam ipsa doctissima est, licet faemineis numeris aestimetur, absoluta tamen ratione perficitur. Nam quaternarius suis partibus complet decadis ipsius potestatem; ideoque perfectus est, et habetur quadratus; ut ipse cillenius, cui anni tempora, coeli climata, mundique elementa conueniunt. An illud illa senis dii ratio, qui malhentetradan (i. doctrinam qua- ternariam) non tacuit, confitetur, nisi perfectae rationis ^{unum} ^{secundum} numerum? quippe intra se monadem, dyadem, triademque ipsum bis binum tenet quis collationibus symphoniae per-

die simphonie getân uuérden. Uuánda driu gágen fieren héizet. sô iz in arithmetica síh kezíhet. epitritus.

[álde sesquitercius. dáz chît. tes tritten téiles mër.] áber in musica héizet iz diatesseron.

[dáz chît ex quatuor. Zíu íst táz. Áne dáz in quarto loco díu consonantia geskíhet. Téro fierdun suégelun enchédunga án dero órganûn. álde des fierden séiten án dero lîrun. álde óuh in monochordo des fier denbûohstables. máchot ío

96. día consonantiam. díu diatesseron | héizet.]

Sô sínt óuh târ míte begríffen driu gágen zuéin. dáz speciem collationis uuír héizên emioliam. [dáz chît semis-alteram. íh méino des hálben téiles mër.] fône díen díu ánderiu symphonia uuírt. tíu diapente héizet.

[táz chît ex quinque. uuánda sí in quinto loco uuírt.]

Tíu dríttá consonantia héizet diapason. [dáz chît ex omnibus.] únde díu uuírt fône duplo. dáz chît fône éinemo gágen zuéin gebótenemo.

[Díu consonantia uuírt in octauo loco.]

Pedíu skînet. táz quaternarius sélbo fóllêr an sínên téilen. álle simphonias erfóllôt. Únde ér téilonde síniu stúcché. álle consonantias kemáchot. Dísa gelímflíchi erfárende. an quaternario numero. fréuta sí síh.

QUOD NUPTIALES NUMERI IN UNUM CONPACTI PERFECTIONEM OSTENDUNT.

Tára nâh uuárf sí sie zesámíne. dô uuúrten síbiniu

aguntur. Nam tres ad quatuor epitritus uocitatur arithmetica ratione, ac diatesseron in musicis perhibetur. Item intra eum iacent tres ad duos, quae emiolios forma est, symphoniamque secundam, quae diapente dicitur, reddunt. Tertia symphonia diapason in melicis perhibetur, diplasioque conficitur; hoc est, uno duobus collato. Igitur quaternarius numerus omnes symphonias suis partibus perfectus absoluit, omniaque mela harmonicorum distributione conquirat. Hanc igitur discutiens numeri congruentiam perita uirgo gratulatur. Deinde utrumque consociat, et

úzer drín. únde úzer fieren. Dú zála íst fólunga dero híme|liskun rártó. [dáz chít. án íro uuírt erfóllot tíu hí-97. meliska uuárba dero planetarum.] álso óuh tíu fólleglichí dero sléhton numerorum lêret.

[In arithmetica uuêrden uuír dáz kelêret. uuío fône tribus únde fône quatuor. irrínnent álle planę figurę. Álle úngeráde chóment fône tribus. álle geráde chóment fône quatuor. Bedú íst an ín plenitudo.]

Uuáz ságet úns ánderes tíu fárt íro úrlaglichun métemungo. únde díe ringa. íoh tíe rúccha dero planetarum. áne día perfectionem septenariam.

[Án demo êreren libello íst táz keságet. uuío án dien planetis ménniskon úrlag sí. únde métemunga íro líbes. Dér úrlag héizet latine constillatio. Fône dú íst ín homeliis keskríben. uirtus constellationis. ín ictu pungentis est. dáz chít tíu chráft tes úrlages fergát ín éines stôzes fríste. Uuánda mathematici uuánent táz ter úrlag échert sí án demo úf rúcche dero stérnon. íh méino an íro ortu. dár sie álles káhes ze óugon chóment. Únde so uuér ín ín dú gebôren uuérde. únz iouis stella úf kát. táz témo prospera fólgeen. úbe áber stella martis ín ín dú chóme. dáz imo aduersa begágenen súlín. So sámo uuéllen sie. úbe síh gemini ínín dú óugen begínnên. dáz er scône uuérde. únde úbe taurus. táz er gúot áchermán uuérde. So uuío óuh fatum héize. Dáz | iouis 98. kespríchet. únde tres parçe gebríefent. Álso seruius chít. fatum est quod iouis fatur.]

Únde óuget úns óuh septenarium perfectum. dú

trias quaternario consociata heptadem facit. Qui numerus rationis superae perfectio est, sicut etiam homalon illa docet plenitudo.

An aliud fatalis temperamentí cursus, siderumque circuli motusque testantur, intraque latebras uterí septimo

chég uuérdenta ménnisghéit tes síbendes mânodes. in dero mûoter vuúmbo (*sic*).

[Fóne dero conceptu beginnet taz chínt lében án demo síbenden mânode. sô physici chédent.]

Tára nâh skînet sîn perfectio óúh târ ána. dáz ternarius kedrífaltotêr. tûot nouenarium. únde quaternarius kezuíualtotêr. octonarium máchot. Sô máchont síe zuêne díe uuídermaza. díu des áhtoden téiles mêr héizet. Únde álsó filo gemág superoctauus in arithmetica. sô díu diapason symphonia gemág in musica. díu tonum máchot. [Táz íst álsó er échert chåde. sô filo tonus kemág in musica.] Dér réhtes sánges émezigosto níumo íst.

[Tonus lútet tíchor án demo sánge. dánne semitonium álde dehéin ánder enchédunga.]

Dánnan neíst níeht. táz tar ána míssehêlle. álde únder zuísken ferstôze.

[íh méino únder tribus in quatuor. álde únder octo. únde nouem. Níeht ne skéidet sie.]]

99. Únde bedíu geuállét íro íouuederêr demo ándermo. in gelímflichero fùogi. Táz íst nú dés sia lústet. táz íro zuéio námon zála sô gehillet. Sô guíssiú rárta dero numerorum. féstenota íro den gehíleih mít uuârero rédo.

[uuánda numerus ne tríuget níeht.]

Dánnan gehíez sí íro sêlbun. uuíbo fréuuista. in álla

mense absoluta mortalitas? Dehinc quod trias triplicata nouem numeros facit; quaternarius autem per diplasion geminatus octo reddit. Nouem uero ad octo epogdon numeri efficiunt iunctionem, tantumque pensat in numeris, quantum symphonia diapason in melicis; quae tonum facit, qui est consonae unitatis continua modulatio. Ex quo nihil est, quod discrepet aut resultet in medio, consentanea-que congruit iugitate. Ergo praedictorum nominum numerus concinebat.

Sic igitur rata inter eos sociatio copulam nuptialem uera ratione constrinxit, ex quo commodissimum sibi conubium

álla uuís kúoten gehêleih. mánigtâhtigiu áber fóne ánderên sórgon.

REMEDIUM CORPORALITATI CONTRA CELESTES IGNES PARATUR.

Únzuiuelig tô uuórteniu des kehêleiches. stúont si sórgen íro scôni. únde íro lîchamhaftigun uuíste. Sî insáz íro fórhteliu. sô si báldo máhta ze lîdenne an íro nóh tanne tôdigên lîden. únde smálen fóre mágeri. díu sínuuelben himel fiur. únde díe brúnste. déro zúndenton stérnon. Dára gágene máchota sî éina únuuartasaligi des álten saturni.

[dáz chît éin únuuartesalig sálb témporota sî mît témo fróste saturni. dáz sia fóre | demo fiure skírmí. Abderites hîez saturnus. fóne demo stéine. dén greci héizent abaddir. dén ér ferslánt fúre sínen sún.] 100.

Únde dára zû stéinen gemískelotên. únde zuíen [dáz chît poumen]. uuárf si ouh zû mánige sláhta chrûtero. únde lîbhaftero.

[Uuánda physicam ûobendo. tráhtota si fóna állên creaturis.]

Ter chólchisko gérmenod uuárd ouh fóne íro gezéichenet rézzondo mît adamantînero uuásson.

[Mît íro hértén grífele scréib si zóuuerlichíu carmina. ál sólchiu vobent. tîe in scithia sízzent. tánnan medea uuás. tiu handéga gálsterâra.]

nubium letabunda alio mentis fluctu multiuida concitauit. Nam nihil diffidens animo decori, formae ac substantiae coepit formidare corporeae. Quippe perferendos flammaram caelestium globos, et ignes ardentium siderum mortalibus adhuc artubus et macilenta gracilitate siccatis, non incasum tremebunda formidat. Sed aduersum illa quoddam abderitae senis alimma, (i. incorruptum) cui multa lapillis surculisque permixtis herbarum etiam membrorumque concesserat, praeparauit. Colchica etiam in centum uoces continuata fiducia (i. incantatio) adamantini cacuminis impressione sig-

Táz carmen fùorta sî ûf sáment íro. êrsamo. únde zîero gáreuui. únder daz hêrtvóm. uuíder demø himel fiure. únde uuíder déro nâhuuertigi dero góto. [déro ringa sî dÿrhliefen sólta.] Dô sméiz sî síh ána íro sálb. kemá-chotez úzer touue. dáz án des mären níuui gelésen uuirt.

[íh méino únz er ío ána níuuez lieht fóne dero súnnun enfáhet.]

PERIERGIA SUUM STUDIUM GRATIS EXHIBET. 1

101. Únz sî dáz ál uuórhta. sô gesáh íro dïonest uuíb periergia. [dáz tir chît studiosa operatrix.] fúre sía sórgen-diu. uuánda sî íro geáltera uuás. uuáz si téta. sî danches tára cháme. álde dára geséndet uuære fóne dero múoter. Únde sô sî gesáh uuártendo dÿrh tia nÿot tero túron sía dáz állez réisonta. Sô begónda sî éina ándera íro diu in-chúnnen. diu agrimnia hiez. [dáz chît uigilia.] únde in íro chémenatun dero vuáhto flág. zíu sî íro fróuuun éteuuaz ne lieze sláfen. íro scóni ze beháltenne.

[uuánda uuáchun bléichi máchont.]

Síd sî iz állez fúre sía tûon máhti. úbe sî iz íro befélehen uuólti. Únde chád síh erfáren háben mánige stéte. únde uuóla befúnden háben. uuáz íro uuídemdiue *) [íh

*) Das e am Ende ist aus a gemacht.

natur; quod aduersum ignes superos et deorum confinia praeparata, decoris incuriam uenustatis etiam lumine sub-mouebat. Denique reuibratu suo corpori mensis appposito, irrorati liquoris illiniebat unguentum.

Sed quum talia uirgo componit, pedissequa eius peri-ergia, utrum matre uirginis missa an sua, utpote eius col-lactea, trepidatione sollicita quid ageret conspiciatur. Quam quum disponentem praedicta rimatim ab ostio speculabunda cognosceret, aliam eius ancillam, cui agrymnia uocabulum est, ac quae intra cubiculum praebebat excubias, adorta est increpare, quod paullulum conuiuere seruandi decoris gratia uirginem non siuisset, quum ipsa haec cuncta, si philologia iniungeret, ualeret implere. Nam iam multa asserit circuisse, mancipiaque dotalia, quid solertiae, quid

méino septem liberales artes] quúnnen éigín [fóne íro brútegómen mercurio.] ióh chléinlistes. ióh vuíb|zîerdo. 102. ióh ánaslóufo. Únde íro uuésen chúnt. uuáz sélber der brútegomo tûe. uuáz man ióh tûe in in iouis hóue. Únde úbe der tágerod sína fácchelun. únde sín scôna lieht inzúndet hábe. Úbe dero súnnun réita in uuágo uuáre. únde des tágostérnen rós káro uuáre. Únde sô getâner knûoge ságeta sí. dáz sí ál erlûoget hábeta. mít fúreuizlichero spého.

NOUIS MATER INDUMENTIS FILIAM ORNAT.

Tô gieng in álles káhes íro mûoter. Sí sâr. sô sí sía gesáh. gágen íro lóufende. únde sía chússende. ságeta sí íro. uuáz sí uuárnungo gemáchoť hábeta. Áber sí gáb íro uuât. únde zîerda. mít tien sí gegáretíu. síh ne erchâme dero góto míteuuíste. Sí gáb íro uuât ze lîche. [dáz íst tíu ínueertiga ratio.] únde úberslóufe skînhaftez. ébenuuîzez mîlche. [dáz íst tíu scôni íro honestatis | únde íro sapien- 103. tię.] Dáz síe uuólton uuízen geuuórhtez uuésen. úzer déro uuóllo dero tíurron chríutero. mít téro síh káreuuent tíe frúoten biscofa in india. únde dîe ánasídelinga umbratii.

[Uuánda indis uuáhset tíu uuólla án dien chríuteren. mít téro sie íro biscofa gáreuuent. álso óuhseribus tia sídâ uuáhsent an dien bóumen. úzer dîen die féllola uuérdent.]

ornatus, quid denique indumentorum sumerent comperisse. Non sibi quoque nescium, quid sponsus ipse perageret, quid iouis in palatio gereretur; an leucothea succenderet facem lumenque purpureum, et an solis remigia uigilarent sonipesque phosphori comeretur. Id genus innumera, quae curiosis perscrutationibus aspexerat, astruebat. Uerum secretum cubiculi repente phronesis mater irrumpit. Quam quum uirgo conspiceret, ad eam accurrens, honorandumque pectus exosculans, praeparatorum boematon consciam fecit. Uerum illa exuuias filiae ornatusque detulerat, quis induta deorum sociari coetibus non paueret. Ita-que uestem peplumque lactis instar fulgidum dedit, quod uel ex illa herbarum felicium lana, qua induiari perhibent indicae prudentiae uates accolaeque montis umbratii.

Únde uuás iz ùzer bíssinemo gárne. sô iz târ in lán-de síto íst.

[târ dér fláhs uuáhset. tér bissus héizet.]

Tára nâh légeta si ûfen íro hoúbet mágedlichen góld-ring. tér méist clánzta fône déro scôni. dero mítun gím-mo.

[íh méino díu gágen míttemo énde stûont.]

An déro gím-mo stûont tíefo gegráben. éin gehélmot tierna. gefúrehúllotiu. sám-o so dáz píld-e getân uuás tero troiániscun tougeni.

[Palladium stûont târ ána gegráben. dáz chít effigies palladis. táz troiani gebórgen hábeton. uuánda iz ín fône hímele chómen uuás. sô síe iz uuízen uuólton. So uuío éin ánder palladium dâr ze ánasíhte uuâre. míchelez. hólzinez. Áber dáz uuârra paladium uuás fílo lúzzelez trôlich-o séhen-tez. | únde uuénescáftontez. Dés kelîhnisse trúo-gen díe troiánisken chûniuga. an íro coronis in iaspide gemma.]

104.

Áber íro sélbun nám sí dén béndel ába. dén sí íro gáb síh ze brústpéndelonne.

[i. fasciam pectoralem. mít téro síh fróuuvn iú zierton. tíu caritatem bezéichenet.]

Únde nío íro tóhter áne sía gegáreuuet ne uuúrte. bedíu bánt sí íro. dáz íro iz sô fílo báz zâme. Áne dáz skúohta sí sía. mít keflóhtenemo bín-eze. nío íro líde íeht stírbiges ne beuuúlle.

[Der bín-ez pezéichenet immortalitatem. uuánda

Et quantum usus eius telluris apportat ex candentis byssi netibus uidebatur. Dehinc apponit uertici diadema uirginale, quod maxime medialis gemmae lumine praenitebat, ex qua galeata quaedam obtectaque uultum uirgo instar secreti troiani penitus incisa resplenduit. At cingulum, quo pectus annecteret, sibi prudens mater exsoluit, et ne philologia ipsius honestis phronesis careret ornatibus, eius pectori, quo uerius comeretur, apposuit. Calceos praeterea ex papiro textili subligauit, ne quid eius membra pollueret mor-

er ió grúone íst. fóné dero názi. án déro er stát.
únde dánnan er námon hábet.]

Áber mít uuizemo rouhfáze. fóllemono stánciurdon.
uuárd iro hánt pehéftet.

[Taz rouh pezeichenet tén kument tero tú-
gedo. dié án dien uuisen ió súlen uuésen.]

ANTE FORES VIRGINIS. INUITANTES EAM AD CELESTIA CAMENAE ASSUNT.

Sô uuárd táz ter tág pegónða décchen dié stérnen.
Irbáronde díá únere dero | mánézon.

105.

[Cibus héizet grece brosis. dánnan sínt am-
brones kenámot. Dié héizent ouh antropofagi.
dáz chít commessores hominum. in scithia gesez-
zene. Síe ézent náhtes. tés sie síh tágés scámen
múgen. álso man chít. táz ouh házessa híer in
lánde túen. Áber uueletabi dié in germania síz-
zent. tie uuír uuílze héizên. dié ne scáment síh
níeht ze chédenne. dáz síe iro parentes mít mēren
réhte ézen súlín. dāne dié vuúrme.]

Sô iz únder zuísken liechten íst. Sô der tágostérno
in scónero fáreuuo skínet. Sô der gráuuo rífo uuirt án
dēmo écheroden tóuue. Únde diu scáf úz án díá uuéida
dringende. dié stígá eruuégent. Sô aber dié sórgun grúo-
zent tiu hēzen. Únde der sláf hína flíhet ze loetheo fluuio.

[dār síne séldā sínt secundum fabulas. uuánda

ticinum. Acerta autem multo aromate grauidata eademque
candenti manus uirginis onerantur.

Et iam tunc roseo subtexere sidera peplo
Cooperat ambronum promens aurora pudorem;
Quum creperum lux alma micat gemmata decore,
Quum nitet aurato, fit et quum fulgit phosphorus astro;
Tunc candens tenero glaciatur rore pruina et
Matutina greges quatunt in pascua eaulas,
Languida mordaces quum pulsant pectora curae,
Et fugit expulsus lethea ad littora somnus.

er obliuionem mácht. álsó óuh tíu sélba áha túot
tien sêlon post mortem dâr trînchtën.]

105. An díu uuárd éin sùoze stímma fóre íro túren. mít
mánigfaltero lústsami. | Tén sonum máchota díu mánigi
dero gesámenoton musarum. mít méisterlichó gerárten lú-
tôn. ze êron díen uuîhen brútlóuftē. Dâr ne gemángta
suégelsánges. nóh séitsánges. nóh téro fólleglichí dero ór-
genlútun. Áber gerárte ze mammentsamemo sánge. íoh
keduuýngenemo ze mézháftigemo ûzlâze getâten sie sáment
stílli dero mágedo sánge. ûnz sie óuh táz erfólloton.

[Ze êrest súnge diu musica instrumenta.
dára nâh súnge sélben die muse.]

106. Únde dô úberuuánt | íro gesémíne. álla día órganli-
chun sùozi. béidiu. íoh in déro lútreísti dero stímmon. íoh
in déro lústsami dero vuîsun. únde mêterlichó súnge siu
dísiu uuórt.

MUSARUM INTERCALARIS.

n/ Nû fâr ûf tíerna in hímeliske séldâ. gerístig píst tú
sólchemo gehíleiche. Díâ suêr iuppiter héizet tíh fúnden
úber díe hóhen stérnen.

Ecce ante fores quidam dulcis sonus multifidis suau-
tatibus suscitatur, quem musarum conuenientium chorus
impendens nuptialibus sacramentis modulationis doctae tin-
nitibus concinebat. Nam nec tibiæ mela, nec ex fidibus
sonitus, nec hydraularum harmonica deerat plenitudo; sed
in blandum collata cantum, ac modificato fine compactum
uoci uirginum complementi spatio ratur fecere silentium.
Ac tunc ille omnis chorus canoris uocibus dulcique mo-
dulatu praeuertit omnes organicas suauitates, et cum sacrae
numeris cantilenæ hæc dicta funduntur:

Scande celi templa uirgo
Digna tanto federe;
Te socer subire celsa
Poscit astra iupiter.

LAUS PHILOLOGIAE DE ASTRONOMIA. URANIA. |

Tô sáng súr urania. drien ánderên gesuigentên. Nû 107.
 fár. únde síh tia himeliskun mánigi. únde die hóhina, dero
 himelgíbelo. únzuíueligíu. únde báldiu. fóné dero góteheite.
 Dea uuérdendo. uuírdet tû dés álles kuís. tés tu fóre uuáre
 únguis. Tû uuáre êr frágende. uuáz tie zesámine háftenten
 ringa dero planetarum úmbeuuárhti. nû uuírdet taz tû sélba
 scáffunga túost íro férten. Tû gesíhest tir sélba sô dû dára
 chúmest. uuío, getân geflúhte die ringa bínde. Uuélih nústa
 sie úmbehábee.

[Uuánda última spera. dáz chít celestis spera,
 úmbehábet tie ándere.]

Únde uuío mánige dero éngerón. dér uuítero ring úm-
 behábe. uuáz tero planetarum férte iágoe. uuáz si óuh lézze.

[Dáz túot tíu chráft tero súnnun. Sî gíbet
 ín éinuuéder spúot, álde tuála.]

Únde uues skímo den mánen getúe. uuáhsen. únde
 suínen.

[Sô er férrost kát fóné déro súnnun. sô mág
 sî ín únder skínén. bedíu íst er dánne fól. sô er
 áber bí íro gát. uuánda sî ín dán|ne óbenân ána
 skínet. pedíu íst er dánne uuáner únsereu óúgon.]

108.

Uuélih fiur den himel irliéhte. [Uuélez. áne dero sún-
 nun?] Únde uuío mánige stérnen sî uuídere getríbe.

[Dáz túot si die planetas. sô sî sie retrogra-
 das máchot.]

Tunc urania caeteris paullulum reticentibus, cepit:

Sidereos cetus et culmina sacra polorum
 Nil iam coniiciens numine fisa uide.
 Olim disquirens nexos, quid torqueat orbes;
 Nunc presul causas raptibus ipsa dabis.
 Quae circos textura liget, quae nexio claudat,
 Ambiat et quantos orbita curua globos,
 Sidereos cursus quid cogat quidue retardet,
 Quis lunam flammet uel minuatur radius,
 Qui coelum stellet fomes et quanta reuoluat,

Târ síhest tu. uuîo gelân dero góto flíht sí. únde uué-
lih scáf íro ríhtennes sí.

Fâr hína ûf tíerna in hímeliska sélda. uuírdig píst tv
dáz tu sô gebíest. Tíh héizet fúnden iuppiter úber die
stérnen dîn suêr.

LAUS MUSICAE DE PERITIA. TUNC CALIOPE.

Die brúnnen magnesie hábent tíh ketrénchet. tú hól-
dierna diên dir gelíchetên musis.

[Magnesia íst in thesalia. Dâr ist libetros
fons. úmbe dén mánige poetę sizzent. sámó so.
die nôte sín poetę. die ín trínchên. Uuánda óuh
tú philologia musicam chánst. pedíu skînet. táz
tú libetron getrúnchen hábest.]

Únde der brúnno dés rósses pegasi [dáz úzer démo
blûote uuárd gorgone] hábet [sáment tien poetis] tíh ke-
trénchet.

109. [Pegasus chít fáma (*sic*) uuánda poetę | sínt
famosi. bedíu chít man síe getrúnchen háben dés
prúnnen. dén pegasus úzer dero érdo slúog. mít
sínemo fûoze.]

Tír stât óbenan gelóuber aon. geziêrter mít poetis.

[Aule héizent tie fistule. coraule héizent cor-
neę fistule. dáz chít tubę corneę. Coraulus sél-
ber der cornicen.]

Quae sit cura deis uel modus, aspicies.

Scande celi templa uirgo
Digna tanto federe;
Te socer subire celsa
Poscit astra iupiter.

Tunc calliope:

Semper complacitis amica musis,
Cui magnesia poculum fluenta,
Et fons gorgonei tulit caballi
Uertex aonidum uirens coraulis,

Apollinis pérge dír gágene blûomen hábentemo. Tû bechénnest tero poetarum carmina mít sùozen metris. Dù chánst keánteron citharam pindari musici. Dír irdénchen-teró chán der séito. únde dáz zíterfin síngen in traciskun.

[dáz chît álso orpheus sáng fóne tracia.]

Únser oúga. hábe ín geuuónehéite. únser héilig sáng ze lóbenne. Únde uuírt kesâligot fóne órganiskên. [dáz chît sânglichen] ringen.

[Álso dânné ríng án démo sánge uuírt. sô iz ío uuídere eruúindet. ze déro sélbun stéte. dâr iz ánafieng. Héue únde síng o sapientia – sô fíndest tû día sélbun lûtun án demo. a. díu ze èrest uuás án demo. o. Dér sô getâno perhiodus. dáz chît circuitus. héizet colon. úbe dáz uuórt târ ûz kât. sô íh tir nû zéigota. Vbe dáz ne íst. sô héizet er comma.]

Fázo díh tierna | ûf hína in hímela sólih kehíleih 110. kezímet tír. Iuppiter din suêr. héizet tíh fáren úber díe stérnen.

LAUS DE GEOMETRIA. AC SIC POLIMNIA.

Án stéte infáhest tû ze lône. dînero árbeite. den scô-nen hímel. únde dero góto gesâze. únde día síppa iouis.

Cui frondet uiolas parante cirrha;
 Tu uatum mela dulcibus camenis,
 Et scis pindaream chelim referre.
 Te dictante fides sacrumque plectrum
 Mouit treicium sonare carmen.
 O lux nostra sacros probare cantus
 Suesce, atque organicis beare circis.

Scande celi templa uirgo
 Digna tanto federe;
 Te socer subire celsa
 Poscit astra iupiter.

Ac sic polymnia:

Tandem laboris fructus aethram fulgidam
 Diuumque sedes, ac iouis consortia,

[táz tu sîn snóra uuírdet.] Hîna ûf kefûortiu. ûnde gótheit infáhentiu. Dû dir íu êr geuuón uuâre níuuiu carmina ze máchonne. Íóh kemísgtíu mît misselichero ûnde únében mâzero regula.

[Uuîo mânigfalte dir sî díu mísselichi dero níumon. uuêr mág táz kezéllen?]

Únde uuáz triscôzi máchoe. mît strácchentemo réize án dien sîton. ûnde gefûogtemo an dien órten.

[Dáz íst álso sî châde. Dû chúre in geome-
tria. uuîo drî réiza gréhte. an dien órten síh chús-
sente triangulum máchont.]

Únde uuáz ter ríng úmbebiege.

[dáz chît uuîo ál úmbe gebógener réiz ten
ríng máchoe.] |

111. Quóniu ze chîesenne. díe uuárbâ des sánges. ûnde
díe uuísâ. ûnde díe rûorâ dero séiton. Únde álle líste ze
chîesenne. ûnde ál dáz hímelsâzen máchon múgen. mît
íro hóhen síinne. Scande celi etc.

LAUS DE ARTE POETICA. TUNC MELPOMENE.

Tû bíst quón in scenis ze síngenne díu sáng. tero
gescûohton tragicorum mît coturnis.

Profecta carpis, inditoque numine,
Cruenta dudum quae iugare ritmica
Ac dispari mixta sueta regula,
Mox quid iacente, quid iugata linea
Trigonus recuruet, circulusque torqueat;
Malos probare, ac tonos et crasmata,
Artesque cunctas solita, quaeque celitum
Possunt parare mente ad alta culmina.

Scande celi templa virgo
Digna tanto federe;
Te socer subire celsa
Poscit astra iupiter.

Tunc melpomene:
Sueta coturnatos scenis depromere cantus,

[Coturni uuâren ze béiden fûozen geskáffene scúha. Scena uuás éin fínster gádem in míttemo theatró. Dár ínne gesâzen dîe auditores tero fabularum tragicarum. álde comicarum.]

Únde ána háben dáz kescúhe dero comicorum. Únde síngen díu sánga. tíu uuír fóne dír trûogen. dîne trûtun. Sûozemo sánga únsih lúchcentemo.

[únde scúndentemo. dáz uuír síu trûogin. únde gehieltin.]

Nû síngo íh tír máged mít témo dúmse des sánges. [uuánda dû gútin uuórten bíst.] únsêr trôst únde únsêr zúnga. | Tînen brútestûol lústet míh ze zîerenne mít sánga. 112. dîe zîerda lâ dû lîchen dînên síten. Uuérd múozist tú sîn dînemo hímelisken chárle [mercurio]. Únde állero hímel-fróuuon zímigôsta. Scande etc.

LAUS DE RHETORICA. AC SIC CLIO.

Nû do (*sic*) philologia. dû dír ío chúnig uuâre. dîna gesprâchi ze geóugenne. mít lángemo díngchôse.

[Álso m. cesar. únde cato censorinus tûont in catilinario. dâr man díngot úber lentulum. únde cethegum socios catiline.]

Únde den scúldigen genéren mít prázeligemo múote.

Soccumque ferre comicum,
Et roboare tua tulimus quae carmina cura
Melo fauente ritmico;
Nunc tibi uirgo cano spes atque assertio nostri,
Tenore (i. protractione) uersa carminis.
Nam thalamum redimire iuuat, tu certa probato
Tuis placere ritibus.
Digna maritali semper uidearis olimpo,
Decentiorque celitum.

Scande celi templa uirgo,
Digna tanto federe;
Te socer subire celsa
Poscit astra iupiter.

Ac sic clio:

Tu quae rhetorico clangere sirmate,
Atque reum rabido (i. commoto) absoluere pectore,

[Álso óuh tô cesar uuíder catone uuólta gé-
néren. dié sélben socios catiline.]

Tû uuílon díne ántsazigen rédâ féstenôst mít pánden.

[Ántsazig sínt tie rédâ. dié mít syllogismis
kebúnden uuêrdent. uuánda syllogismi sínt nô-
féstiu géchôse. dára uuídere níoman níeht ketûon
ne mág. Tie héizent latine ratiocinationes. únde
álso ratio íst. quę discernit inter uerum falsum.
sô íst ratiocinatio. rationis certę exhibitio. Uuénne
geskíhet tíu? áne sô éin fône ánderen géouget
113. uuírdet. únde fône díen guíssot | uuírdet. Tés íst
tár fóre exemplum gegében. dáz iz chít propo-
nendo. Èteuuanne feruéret tér in férté íst. Únde
assumendo. Der hímel íst in férté. Únde conclu-
dendo. Dánnan feruéret er. Án díro rédo íst
éin geuuíssot fône zuéin. uuánda fône dero
propositione. únde dero assumptione. úbe sie
uuâr sínt. uuírt tíu conclusio geuuâret. fône díu
intsízzent tie den syllogismum. dié sína chráft
uuízen.]

Tero mícheli des húfen zuô légende. dié geráspoten
chléinunga.

[álso iz tánne féret. sô man dero mínneron
díngo níeht fersuígen ne uuíle. úmbe díu méren.
dóh is án dien mērēn gnûoge uuâre.]

Únde éteuuaz lásteron mít cramatichis êo.

[Sô man ófto túot barbarimum. álde soloe-
cismum.]

Kelóuuu. uuáz zuúelchôsondo día ríhti des ke-
chôses írre.

[Dáz túot amphibolia in gramatica. álde so-

Quae nunc sensa ligans horrida nexibus,
Soritas (i. minutissimas rerum collectiones) cumuli acces-
sibus aggerans,
Nunc quid grammatica stringere regula,
Quid fandì ambiguus conterat ordinem,

phisma unde dialectica. Déro béidero chît si sia chunniga.]

Kelóuuiu ze triëgenne mît rértigên rédon.

[Dû des álles méistra ûnz hára uuâre.] dû fár nû. unde scóuuo die gestérnoten inferte des hímeles. Únde lébe dâr in déro héiligun zórfti des hímeles. dîa dû | ze lône dî- 114. nero árbeito chunnên sólt. in uuâremo liehte. Scande etc.

LAUS PHILOLOGIAE DE PHYSICA. MOX ERATO.

Mâre dierna ánagenne dero lísto. dír nû indân uuírt iouis fálanza. mît réhte diénót tír disiu ánasíhtiga uuérlt. in gótes ratione iû êr. ûngesíunlichó uuésentíu. Dír éinun sínt chúnt tísiu fóne naturis ketânen sâng. íh méino zíu die léidsámen blíccha geskéhen. [dáz chît uuánnan sie geskéhên.] Uuánnan der chláfondo dóner geskéhe.

[Sô der uuínt ín dien uuólchenen betân uuírt. tánnan ûzpéitendo chláfót er. dér chláfleih héizet tóner. Áber ûzfárendo. unde diu uuólchen bré- chendo. mît mêrun hírlichí dânné iz îoman gesá- gen múge. irréchet er daz fíur. Dáz fíur íst sô fílo máhtígera. sô iz chléineren geziuges íst. uuánda diu lúft kebíret iz. Sî íst is materia.]

Solers docticanis ludere sensibus;
Nunc stellata poli conspice limina,
Et candore sacro aetheris utere,
Quem uero pretium est noscere lumine.

Scande celi templa uirgo,
Digna tanto federe;
Te socer subire celsa
Poscit astra iupiter.

Mox erato

Caput artibus inclita uirgo,
Cui panditur aula tonantis;
Merito tibi subditur orbis
Rationibus ante repertus;
Sacra fulgura cur rutescant:
Fragor intonet unde resultans;

Uuáz óuh táz régenuuázer máchoe. dien uuólchenen
uuílon trúobenten. uuílon názenten.

115.

= guttae?
grm, II. 259.

[Uuáz âne dáz síu sô gedíc|chent. únde sô
gerínnent in uuázeríne zásamen. dáz tie gesáme-
nôte. únde ze trópfôn uuórtene. bedíu hára níder-
fállent. uuánda síu díu lúft tár óbenan intháben
ne mág.]

Uuáz úns nâh tien uuínterlichen úngeuuíteren. áber
den lénzen hára tûe eruuínden. Zíu der iâr ríng úmbe
tríbe álle zíte. ílende ze íro énde. Uuáz tíu álliu rédo há-
bên. ánderên tóugeníu. âne dír. dáz síngen uuir. Scande etc.

LAUS DE ARUSPICICA. AT TUNC TERPSICHORE.

Frô bín íh úmbe día êra dínero góltheite. Ten hímel
síhest tu. dér dín lôn íst. Dáz hábet tír guúnnen dín ge-
dâhtigi. únde dín íligi. Tíz hábet tír gegében dín sórgen.
únde dín uuáchen mít liehte. Dáz tír tág. únde náht ána
uuás. Tû hábest kelírnet spûotigo. dénchennes mùodiu.
116. búocho geládeniu. uuízega | uuórtenu. so uuáz tie uuíspra-
chonten (*sic*) lêrent. ín dien uuítchélle.

Quid agat per aperta madorem,
Modo nubibus imbrificatis,
Quid euntibus agmine nimbis
Reuocet nitidissima uerna,
Rotet omnia circulus anni
Properantia claudere secla.
Quid habent rationis operta,
Canimus tibi cognita soli.

Scande celi templa uirgo,
Digna tanto federe;
Te socer subire celsa
Poscit astra iupiter.

Ac tunc terpsichore:

Letor honoris meritis astra uirgo conspicias,
Hoc tibi sollers peperit ingenium labosque,
Ista peritis tribuit cura uigil lucernis.
Perdita pernoxque, sacris namque onerata chartis
Quicquid agentes stoici praescia dant futuris

[Dáz sínt stoici dîe íro uuistuom ze athenis
in porticibus uobton.]

Tû gefúreuangost mít pálden uuizegtûomen. únzuí-
ueligo. uuáz án sabaeorum altaro fiuren der róuh chúnde.

[Dîn uuistûom gíbet tir dîa prescientiam fu-
tutorum. dîa sie sûochent án démo tóume des
áltaris.]

Únde uuáz ter rúghstang uuélle. dâr tura brínnent
in áscun. álde uuáz tîe héilesoda uuéllen. dîe augures fór-
deront an fógelrártan. dáz uuéist tû ál. Scande etc.

LAUS DE ARUSPICIO ET DE AUGURIO ET CON- IECTURA. TUNC EUTERPE.

Zéigara des uuistûomes. píst tu dîerna. dû ze hímele
stégon máhtôst. Únde uuîsên gében dîe lêrà. dánnan sie
chúnnîn bechénnen síh sélben.

[Uuánda dáz prouerbium chám fóne hímele.
gnoti se auton. dáz chît scito te ipsum. Dáz íst
fóre állemo uuistûome.]

Semper anhelis docilis fomitibus tulisti.
Nam sabaeorum rapidis quid uapor edat aris,
Fumida quid turicremis aura paret fauillis,
Omina uel certa ferant uocibus auguratis,
Intrepidis nec dubitans fatibus anteuortis.

Scande celi templa uirgo,
Digna tanto federe;
Te socer subire celsa
Poscit astra iupiter.

Dehinc euterpe:

Virgo perite,
Preuia sortis,
Quae meruisti
Scandere caelum,
Sacraque castis
Dogmata ferre;
Noscere semet
Quis ualuere,

117. Únde dännân | prophete ôffenô chûren dîa chráft íro
 sélbero úrlages. [fóne démo sie múrgfare sint.] únde dîa
 uuîoliche dero góto. [án déro sie êuuig sint.] Únde bíst
 tû zéigara des uuístûomrs. tû dero philosophorum sínna.
 [fóne íro lèro] getâte skînen. álso stérnen. Únde dû geón-
 dôst dien únuuîrigen. únde dien tódigen gót pechénnen.
 Fóne démo réhte fár dû nû hína ze demo hímelhêrote.
 Díh échert éinun gezímet kehîen ze mercurio. Scande etc.

PRECONIA MERCURII. DEINDE THALIA.

Sâliga. dû mít sólchemo lóbesánge dero góto gehîen
 sólt.

Quisque uidentes

Lumine claro

Numina fati

Et geniorum

Cernere uultus:

Quaeque platonis

Pythagoraeque

Esse dedisti

Sidera mentes;

Tuque caducis

Mortalibusque

Nube remota

Cernere iusti

Numina celi:

Iure senatum

Scande tonantis,

Quam decet unam

Mercuriali

Federe iungi.

Scande celi templa uirgo,

Digna tanto federe;

Te socer subire celsa

Poscit astra iupiter.

Deinde thalia:

Beata uirgo tantis

Quae siderum choreis

Thalamum capis iugalem,

sólt. unde sô uuêrden sólt iouis snôra. dero uuêrlte dés
fólchete uuésentero. Áber uuéles kótes uuínia uuírdest tú?
Dér álles éiner fliegendo. fûre ílet tia súnnun.

[Lucifer túot iz oúh. náls áber fliegendo.
núbe úfen sínemo rósse. sô er fóre chád.]

Uuácherer in sínero gáhun fért. | Sô er díu óberen 118.
erstríchen hábet. sô erféret díu níderen.

[Uuánda ér íst in sínero ábsida ófto óberôro
dero súnnun. ófto níderôro. sô platonici châden.]

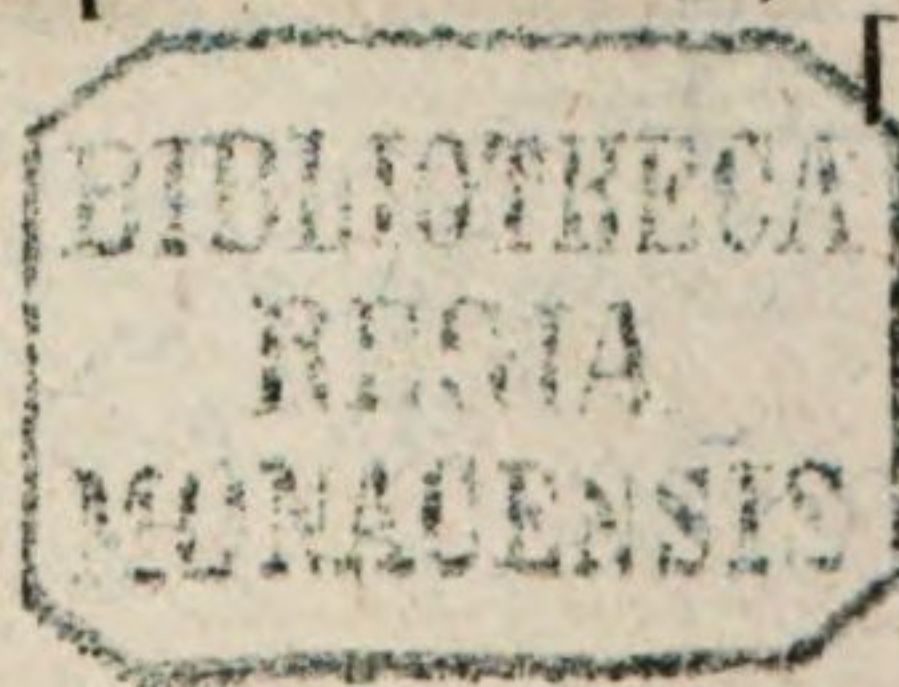
Tér éino hímel geuuáltig uuórten íst fóne ioue uué-
nen sína geuuáhtlichun gértá fóre dero rítentún súnnun.
tér géрно héizet áber geláden uuêrden. dén áren des sní-
denten osiris. dér in egypto den chórnsâmen fánt.

[Uuánda sín gértá tódet unde chicchet. strít
zérendo. unde súona máchondo. bedíu gíbet er oúh
sâte. nâh temo sníte. Dáz osiride síne árbéite
díent. táz kelâzet ímo mercurius. Sín uuílló réc-
chet ten rát.]

Dén iouis sélbo mînnôt. Tén sín stíefmûoter uílo

Ac sic fauente mundo
Nurus adderis tonanti;
At cuius esse diui
Tibi contigit maritam?
Eius meante penna
Qui solus astra mundi
Praeteruolans perexit
Rapidis uigil procellis;
Qui quum superna tranat,
Freta et tartarum recurrit;
Qui solus ante currum
Et candidos iugales
Almi potens parentis
Memorem ciere (i. mouere) uirgam;
Qui fata (i. messionem) succidentis
Separat libens osiris,
Sationibus grauari
Genitalibus repertis
Quem scit pater deorum;

[7]

uúilligo sóugta. doh sí ánderíu íro stíefchínt házetí. Dés
kespráchi síh fermúgentero. állér ánger strít sélchenet. [táz
chít stíllét.] Témo spréchentemo. állero strítolih síh in
zuéi téilet.

119. [íh méino in tòd. | únde in líb. tòd tero fient-
skéfte. líb tero sùono. álso iz fóre chít.]

Ér íst tero góto chúnigosto. nóh tãne bíst tú
chúnigora.

[uuánda ratio gemág mēr dāne sermo.]

Nû uuérdent sálig tîe líste. díe ir béide sô gehéiligont.
táz sie ze hímele léitên. únde ménniskon den hímel indûen.
Únde sie gûot uúillige ménnisken getûen fáren. únz hína
ûf ze demo óberen liehte. Fóne iú zuéin. erfúllet sínigí
die ménnisken. [Ír gébent tien ménniskon múnderen sín.
únde zámigen.]

Fóne íu geuúinnent kespráche ménnisken êuuíga gûol-
lichí. Pedíu gehéilegont únsih. únde álle líste.

Cui lacteam papillam
Gaudens dedit nouerca;
Cuius uigente uirga
Dirum stupet uenenum,
Cui uirus omne fanti
Orbem facit gemellum.
Est doctus ille diuum,
Sed doctior puella.
Nunc nunc beantur artes,
Quas sic sacratis ambo,
Ut dent meare coelo,
Reserent caducis astra,
Ac lucidam usque ad aethram
Pia subuolare uota.
Per uos uigil decensque
Nus mentis ima complet;
Per uos probata lingua
Fert gloria per aeuum;
Uos disciplinas omnes
Ac nos sacrate musas.

QUATUOR VIRTUTES EAM VISITANT. FRONESIS.
DIKIA. SOFROSINI. ANDREIA. UEL YSKIS.

Ūnz tie museŭ uuilon sūnderigo. uuilon sáment sūs
sungen. Ūnde sūoze stímmá sūs hértotôn. Uuár chāmen
fróuvūn dāra in íro sélða. ūnde oúh innôr in íro bétte-
chámera. lúst|same fóne chíuskero zieri. Scône in ána-120.
síhte. nī fóne dehéinero irdáhtero máchungo. Fóne sélb-
sconi skāmbare.

Déro hiez éiniu frútheit. Cnôto ūnde insténdigo síh
ūmbeséhentiu. Ūnde dīngolih skéidende mīt quāremo ūn-
derskéite.

Íro suéster hiez iustitia. Mánnolichemo réhtonde. nio-
mannen ánderes héfenonde. dāne sô er uuérd íst.

Diu dríttá hábeta námen fóne déro mézhafti íro sítô.
Ūnmíotegerniu ūnde fermídenne máriu.

Ūnde diu nōh tāne uuás. tíu hiez stárh. ūnde máhtig.
in uuíderuuartigen dīngen ūngeuuéibtiu. ūnde gāgen árbei-
ten iōh lído stárchiu. Dīe ílton sía hálsen. ūnde chússen.
Ūnde sô sie sía dār in chēmenātun gesāhen fōrhtela. ūnde
sámo so líchtskihtiga. iōh rátelōsa. | Íro brúste ūnde íro 121.

Dum haec igitur musae nunc solicanae, nunc concin-
nentes interserunt, uicissimque mela dulcia geminantur,
ecce quaedam matronae sobrio decore laudabiles, nec con-
quisitis figmentis circa faciem uultuosae uerum simplici
quadam comitate praenitentes, in penates uirginis thalamum-
que conueniunt. Quarum una intenta circumspeditione cau-
tissima, et omnium rerum uigili distinctione discriminans,
dicebatur prudentia uocitari. Huius germana sua cunctis
attribuens, nullumque eo quo non merebatur afficiens
iustitiae ferebatur sortita uocabulum. Uerum tertia con-
temtis muneribus atque abstinentia praedicanda, ex morum
temperantia nomen acceperat. Quae supererat, fortissima,
ac tolerandis omnibus aduersis semper infracta, subeundis
etiam laboribus, robore quoque corporis praeparata, uirium
uocabulum possidebat. In amplexum eius osculumque de-
feruntur, atque eam quum intra cubiculum conspicerent,
per omnia trepidantem et uelut lucifugam haesitationibus

ánasiune hándelonde. gnôton sie sia fúre chómen ze állero óugon. únde ze állero gesíhte.

PHILOSOPHIA ACCESSIT NUNTIA.

Sò chám dô éiniú getrágenlichíu. únde ántfáhsia. [nâh temo philosophorum síte.] únde dés kûollichíu. dâz fône íro. gót sie álle lâzet ze hímele chómen. Sò sí dia gesáh. sò uuás íro sâr dâra ze íro nôt. únde érneſt. Álso si sólta. sí uuás tíu íro báldo fône guíshéite geuuîzegot hábeta dia hímel fárt. Únde nú bôtescaſt trîbet fône mercurio. sia ze uuîsenne. ze brútlóufte.

TRES GRATIAE QUAE ET CARITAE.

Châmen óuh ze íro drî diernun ébenziere. únde ében frôniske in ánalútte. Mít kerígen zesámíne gebúndenên 122. hánden. únde gezierte mít róseblûomôn. | Téro éiniú chústa sia án demo únderbráuwe. Ánderiu chústa sia án den mûnt. tíu dríttá án die brúste. Tâz téta diu êrista. dâz sí íro frôlichív óugen gegâbe. Ánderiu. dâz sí íro gesprâchi gegâbe. Diu dríttá. dâz sí íro uuýnnesami in mûet kâbe. Síe híezen carites.

torpentem, pectus eius faciemque tractantes in conspectum omnium et publicam uenire faciem compulere.

Post has ingressa quaedam grauis crinitaque foemina, et ex eo quod per ipsam iupiter adscensum cunctis in supera tribuerit admodum gloriosa. Quam quum uirgo conspiceret, ad eam omni studio affectuque concurrit; quippe quadam fiducia compertorum, ipsa eidem scandendum celum fuerat augurata, et nunc ad eam in nuptias corrogandam ab ipso transmissa maiugena. Praeterea tres puellae uultu decoreque parili ac uenustate luculentae, sertis relegatae inuicem manus rosarumque speculis redimitae ad uirginem conuenere. Quarum una deosculata philologiae frontem, illic ubi pubem ciliorum discriminat glabella medietas, alia os eius. tertia pectus apprehendit. Uidelicet prima, ut „laetos oculis afflaret honores” secunda gratiam eius linguae inspirabat; animo tertia comitatem. Quippe

[nâh tien lûtreisten suégelon. mît tien állia guóniu sâng úbersúngen uuérden.]

Unde so uuáz sie gefiengen. dáz kelâten sie êrsam. Sô die sia dô getâten fôlla liehtes. târa nâh mískton sie síh zû dien musis. unde tâten in gerârte méttoda. dáz chît sie tâten in síngentên mît íro liden gehélle ánterungâ. unde brûtliche trétenôda.

LECTICA QUA UEHENDA ERAT IN CAELUM.

In in dés uuárd tôz in állen stêten. fône lûto skéllen-tên timpanis unde cimbalis. Sô dáz íoh tero musarum sâng túnychelôra vuúrde. fône déro lûtréisti déro timpanorum. | Sáment temo skálle chám éin trágebêtte gestérno-123. tez. temo die sélben dôza fóre skúllen. áfter bezéichen-lichemo site. In démo trágebêtte síto uuás tie gehiênten gútennâ. hína ûf chómen in déro himeliskon chamerlingo gnôzskeste.

ATHANASIA PER UOMITUM A MORTALITATE EAM PURGAT.

Dâr fóre fûor éin fróuua. chéiserlichero getâte. in héiligemo. unde in himeliskemo liehte skînentiu. unde in êr-uirdigero biscofheite. Álle die dâr uuâren. unde sie er-sâhen. die êretôn íro mârun mágenchrâft. sâmo sô hálta-

illae carites dicebantur, et quicquid apprehenderant uenustabant. Quae quidem uirginem postquam lumine repleuere, musis admixtae etiam gesticulationes consonas atque hymeneia dedere tripudia. Sed ecce magno tympani crepitu crotalorumque tinnitu uniuersa dissultant, eoque ut musarum cantus aliquanto bombis tympani obtusior redderetur; et cum sonitu introfertur lectica interstincta sideribus, cui ritu mystico crepitus precinebant, qua mos fuerat nubentes deas in caelestis thalami peruenire consortia. Ante hanc quaedam augustioris uultus femina, ac sacro lumine aethereoque resplendens uenerabili antistitio praeminebat. Quam quum omnes, qui adfuere, conspicerent, reueriti inclitam maiestatem, ut deorum omnium

run dero góto állero. ióh tero uuérhte. Téro uuás námo immortalitas.

[Sî máchot deos immortales et eternos. únde mundum perpetuum.]

Únde hòre hára mágeti chád si. Tero góto fáter hábet kebóten. dáz tû úfen dísemo chúninglichen trágebélte
124. fárêst ze hímele. | Dáz nehéinemo dero írdiskôn mûoza neíst ze hándelonne. Nóh tír sélbun êr mínemo tránche. Únde mít témo uuórte. ergréifota sî íro brúste. únde dén sprúngezôd íro hérzen. Ióh sî sár guuár uuérdende. ín fóne ne uuéiz uuélero fúlli erspárten. únde inbláhenen. [dáz chít fóne inbláheni. únde fóne irspérredo uuórtenen.] sô se chád si. tû ne irspîêst tísen glónken. dés tu fólle brúste hábest. únde dû ne uuérfêst tén úz. nóh tû dára ne chûmest. tár dû úndôdig síst. Tô erspêh sî sár hírlícho síh péitendo ál dáz. tés sî ín íro guuár uuárd. Dára nâh uuárd. táz sî mít árbeiten irspêh, ze állero sláhto búochen.

[Uuánda fóne éinemo fonte rationis. chóment álle búohliste.]

Tár máhtist tu séhen. uuío mánigíu búoh súnderigíu. únde zesámíne gebúndeníu. únde uuío mánigero sprâchon
125. scrífte úzer íro múnde fûoren. Súmélíchiv vuâren ge|uuórht úzer demo egyptzísken bínaze. dér mít cêdrínemo flíede

mundique custodem; huic athanasiae nomen fuit. Et heus, inquit, uirgo, precepit deorum pater, hac regali lectica in celi palatia subueharis: quam quidem nulli fas attrectare terrigenae. Sed nec tibi quidem ante nostrum poculum licet. Et cum dicto leniter dextra cordis eius pulsum pectusque pertractat, ac nescio qua intima plenitudine distentum magno cum turgore respiciens, nisi haec, inquit, quibus plenum pectus geris, coactissima egestionem uomueris forasque diffuderis, immortalitatis sedem nullatenus obtinebis. At illa omni nisu magnaue ui quicquid intra pectus senserat, euomebat.

Tunc uero illa nausea ac uomitio laborata in omnigenum copias conuertitur litterarum. Cernere erat, qui libri, quantaque uolumina, quot linguarum opera ex ore uirginis defluebant. Alia ex papiro, quae cedro perlita

besmízen uuás. [táz er ne fùleti.] Sùmelichiu bùoh pe-
uuýndeniu in lînnen bízuechen. Ióh scáphinis pérgaminis
mánigiv. Únmanigiu uuâren gescríben án déro ríndun dés
póumes phillire. [álsó iz iv síto uuás.] Unâren sùmelichiu
mít tinctun gescríbeniu. Téro bùocho scrifte óugton dero
libhafton bilde.

[uuánda phisiologia ságet de naturis animan-
ium.]

Die réiza dero bùocho athanasia geséhendiu. hiez sí
sie gescríben in díuren stéinen. únde gehálten in díen érd-
lúcheren dero egyptiseon chîlechon.

[Uuánda dô iú liste zegángen uuâren. dô
vuúrton sie erníuuot fône egyptiis.]

Únde die stéina stellas némrende. hiez sí dero góto
chúnnezála dar ána stân.

[uuánda die sámó zórfst sint. sô stérnen.]

DE UARIETATE COLLECTORUM. |

Únz sí sólchero dingo filo spêh. sô ráspotôn dáz úzer 126.
íro múnde fûor. sùmeliche díernun. die liste únde lîrnunga
híezen. íro íogelichiu iz zúcchende ze íro núzzedo. únde

fuerat, uidebantur. Alii carbasinis uoluminibus complicati
libri; ex ouillis multi quoque tergoribus; rari uero in phil-
lirae cortice subnotati.

Erantque quidem sacra nigredine colorati, quorum
literae animantium credebantur effigies. Quasque librorum
notas athanasia conspiciens, quibusdam eminentibus saxis
iussit asscribi atque intra specum per aegiptiorum adita
collocari, eademque saxa stellas appellans, deorum stem-
mata praecepit continere.

Sed dum talia uirgo undanter euomeret, puellae quam
plures, quarum artes aliae, aliae dictae sunt discipli-
nae, subinde, quae uirgo ex ore effuderat, colligebant, in
suum unaquaeque illarum necessarium usum facultatemque
corripiens.

ze iro geziuge. Ióh sélben die eamene. állero méist [tíu natúrliche in hímele] urania. únde [díu erdáhta in érda] caliope. gesámenotôn mánigíu búoh in iro scôza.

[Állêr dér list íst fóne dien zuéin gescriben.]

An dien búochen súmelichen uuâren gebíldot pagine. ál áfter tonis keskídote. únde gelángte nâh téro geskéfte brítero.

[Uuánda in musica octo modi gemâlet uuér-
dent álso léiterâ. bedíu sînt tíu féld keskáffeníu.
álsó pagine. únde bríteliu. díu únder zuísken dien
úndersláhten sînt. tero tonorum. únde dero semi-
tonorum. Die sélben modi uuérden sáment kebíl-
dot. sámó so áhto léiterun óbe éin ánderên geléi-
net uuérden. únde îogelichíu dia ándera fúre skíeze
éines sprózen.]

An súmelichên uuâren rínga gebíldot. únde réiza.
únde hálbíu téil des hímeles. [álsó uuír in astronomia sé-
hên.] Mít triscozên. únde fierscôzên bílden. [sô uuír in
geometria séhên.] Ióh mánigscoziu bílde uuâren dar ána
gebíldot. Áfter déro mísselichi dero mùot píldungon. [die
127. in geometria sînt.] únde déro | natúrlichôn geskéfto.

[die in astronomia sînt. Táz in geometria
gebíldôt uuírt. táz sînt líste. dáz uuír séhên in
astronomia. dáz sînt uuíste. Doctrinaliter uuérden
corpora geóuget in geometria. naturaliter uuér-
den sie geóuget in astronomia. Geometria chît
táz spera sî. quędam aequalis a centro in omnem
partem circumductio. Dâr íst si geóuget in theo-
remate. Áber in astronomia uuírdet si geóuget
in elemento. sô man dia súnnun chíuset. álde
den mânen.]

Ipsae etiam musae praesertim urania calliopeque innu-
mera gremio congressere volumina. In aliis quippe distin-
ctae ad tonum ac deductae paginae, in aliis circuli lineae-
que, hemisphaeriaque cum trigonis et quadratis, multiangu-
laeque formae pro theorematum uel elementorum diuersitate

Dára nâh pegréif táz kemâle állero tíero líde, ze éi-nemo bílde.

[Dáz píldes héizet cosmographia. dáz chît descriptio mundi. dâr állero regionum. únde állero animalium gesképfeda an éinemo bláte sáment pegríffen uuérdent.]

Uuâren ouh tár búoh. tíu dero níumon súozi lérton. [íh méino díu súozi an diatesseron íst únde an diapente.] únde zéichen dero numerorum. [álsó V zéichen íst quinaríi numeri. únde X denariíi numeri.] únde uuás ouh tár dáz ze síngenne gelân íst. [álsó líed. únde léicha.]

Sô sí dô erspêh tíá búohchámerigun fólleglichí, ûz-práht hábentíu, dára nâh sí síh ío rárta. [dáz chît táz sí ío kírneta.] | Pléih uuórteníu. íoh erlíteníu, pát sí athana-128. síam hélfo. díu sólcha íro bínun bechénnen chónða. Dô chád sí íro zúo. Nû ním. daz íh tír gébe ze trínchenne, dáz tú mít tíu gelábotíu, únde gebúrlichotíu ze hímele fárêst.

INMORTALITAS QUASI PER OUUM SORBETUR.

Únde dés mézes nám sí íro múoter. díu dára mít íro chómen uuás. únde díu búoh állíu hábeta gehéilegot. únde gehándelôt. únde gezélet. tíu úzer dero mágede múnðe fúoren. déro nám sí éina sínuuelbí. in chlíuuis uuís ketána, íoh líbhafta. únde gáb íro. dáz tar ínne uuás ze trínchenne.

formatae. Dehinc pictura animalium membra multigenum in unam speciem complicabat. Erant etiam libri, qui sonorum mela, signaque numerorum et cantandi quaedam opera praeferabant. Postquam igitur illam bibliothecalem copiam nixa imitatus uirgo diffudit, exhausto pallore confecta, athanasiae opem, quae tanti laboris conscia fuerat, postulauit. Tum illa: ut refectior caelum sublimisque conscendas, hoc tibi accipe sorbillandum. Ac tunc matri apotheosi, quae cum illa forte conuenerat, etiam pridem libros, qui ex philologiae ore defluerant, manu contingens ac dinumerans consecrabat, auferens quandam globosam, animatamque rotunditatem sumit, ac uir-

Áber diu innera uuíst tés sélben éiis. tíu uuás in rôlero fáreuuo úzenân darána gesmízeniu.

[Dáz chít úzenan uuás iz rôl. nâh tero innerun fáreuuo. diu dáz ôberosta fiur bezéichenet tírro uuérhte.]

Únde nâh téro rôti skéin iz in dúrhliehtentéro itali. ióh in uuízero názi. [álsó diu lúft ketân íst.] únde dára nâh in dero innerostun mítti díchhera.

129. [álsó | diu érda getân íst. Sô si dia írdiskun uuízentheit irspêh, sô uuárd íro diu gótelicha gegeben. Díu in éinero sámohasti. únde éines plíches álliu dîng pegrífet. álsó in boetio de consolatione gescríben íst. Tia sámohasti óuget ér mít temo éiie, dáz er ze úzerôst chít temo hímele geli-chez, únde in míttemen dero érda. únde únderzuísken dero lúfte. álsó diu machina getân íst tírro uuérhte. ánasíhtigun. Dáz er iz chít animatum, dáz túot er úmbe animam mundi. dia súmeliche uuândon uuésen solem. súmelicha éina ándera tóugena chrâft. tíu den hímel túot uuérben.]

Sô sí dia rotunditatem in hánt kenám. únde sí dúrstegiu fône árbeiten. únde fore ángisten. bráh únde chórota. únde sí nîo sô gûotes ne inbéiz. sô fólle tráng sí iz. Sâr sámó hártó chéccheton íro die líde. Únde gieng íro ába diu mágeri. rûmda diu írdisgheit. Únde chám sia ána diu éuuighéit. áne tódes uuáltesôd.

gini porrigit hauriendam. Uerum ipsa species oui interioris coccino circumlita exterius rutilabat, ac dehinc perlucida inanitate albidoque humore, interiore tamen medio solidior apparebat. Quam quum philologia susciperet, quoniam post tanti laboris afflictationes aestusque mentis plurimum sitiebat, reseratis eius rotunditatis arcanis, postquam rem dulcissimam comperit, totam incunctanter exhausit.

Continuoque nouo solidantur membra uigore;
Et gracilenta perit macies, uis terrea cedit;
Aeternumque uenit sine mortis legibus aeuum.

QUALIS FACTA SIT RECOGNOSCERE IUBETUR.

Sô sia athanasia gesáh ketrúnchen háben dia úndô-
digi. | Sîa dô sámoso mít hóubet zîerdo dés ze getrôstenne. 130.
dáz sî ze hímele sóltî. únde si úndodig uuórten uuâre.
téta sî sia ána coronam. geuuórhta úzer éinemo féldchrûte
vuízemo. [íh méino úzer lílien.] Kebíetende. dáz sî ál hína
vuúrfe. dés sî síh keuuárnot hábeta gágen demo hímelífiure.
Uuánda sî chad. táz sô getâna uuésen dero mûrgfarun.
únde dero stírbigun vuíste. Dáz íro diu mûoter sâr ál ába
zôh. sô sî sia gesáh úberrúcchet háben ménniskôn únmûoza
[íh méino dés síh ménnisken vnmûozig tûont].

GRATULATUR SE EUASISSE INFERNALES.

Dô dánchezota sî ze êrest athanasie. mít íro rouché.
dáz sî úzer íro fáze nám. Únde íro mûoter dánchezota si
mít ópferé. Dáz sî den hélleuuárt mít sínéro chénun nîo-
ner ne gesáhe. sô etrusci philosophi ságent.

[tîe ín héizent uedium. álsó malum diuum.
uuánda ér brúti tûot tien sêlon. tér héizet óuh
orcus. táz chît iurator. Uués íst er iurator? Áne
dáz er ímo | gelâzene animas. ne lâze inpunitas.] 131.

Nóh sî die hélleuuínnâ ne fôrhta. nâh tero chaldeo-
rum úrdâhten. Nóh sia ne brándi ín fíure. nóh ne sóufti

Uerum diua quum immortalitatis eam poculum cerne-
ret ebibisse, quo e terris illam celum pergere immortalem-
que factam uelut aenigmate redimiculi perdoceret, ex herba
quadam rurestri, cui αείζωον uocabulum est, uirginem co-
ronauit, praecipiens omnia, quae adhuc mortalis aduer-
sus uim superam in praesidium coaptarat, ut expelleret.
Quippe caducae mortalisque substantiae istaec esse minima
memorabat. Quae quidem omnia eidem mater abstraxit,
postquam eam mundana transcendisse studia recognouit.
Tunc philologia ex aromate praeparato acerraque propria
athanasiae primitus supplicauit, matrique eius gratiam multa
litatione persoluit, quod nec uedium cum uxore conspexerit,
sicut suadebat etruria, nec eumenidas ad chaldaea mira-
cula formidauerit, nec igne usserit eam, nec lympa sublu-

in uuázere. Nôh sia ne fílti dáz sêlo glîhnisse. dáz álle hína fárente sêlá fillet. nâh téro ságo syri philosophi. Únde si íro nieht ne gáb mít ánafángo des tôdes. tia in charontis keuuálte stándun immortalitatem. nâh téro ságun des áltén phasi.

[Êr chád álle sêlá. charon dero hêllo túro-
uuárt tâte des tôdes kechôron. fóre dero immor-
talitate.]

AMOR ET LABOR. CURA ET UIGILIA. UEHUNT EAM IN CAELUM.

Ínin díu hîez man sia ûfstîgen ze íro trágebêtte. Únde uuánda dáz filo hóho stûont. pedíu dúohta íro iz únsémfte. íh ne uuíle chéden. dáz sí ne máhti. Táz spûotigo áber ze gefrúmmenne. hîez sí íro trút eínen chómen. Án dén síh stíurendo. úberfûor sí día únsémfti. [dáz chít tia stéccheli]
132. dés hóho stánden stûoles. | Áber dér sêlbo. dér sô sí ín námnda labor hîez. tér ne gehálf íro nieht éin dára ze demo-
bêtte. núbe sáment íro fûor er ze hímele. Éinemo scônemo chinde. ín ében ímo geuuétenemo. Táz amor hîez. únde dóh téro zûrlustigun ueneris sún nieht ne uuás. Díe zuêne fûorton fóre día lecticam. Dáz áftera téil trúogen zuéi íro híen. díu íro uuêrd uuâren. sórga. únde uuácha.

erit: nec animae simulacrum siri cuiusdam dogmate uerberarit, nec phasi senis ritu carontis manibus inuolutam immortalitatem mortis auspicio consecrarit. Interea conscendere iussa lecticam, quae in suggestu maximo quoniam uibebatur difficile admodum sibi ne dicam impossibile, deputabat. In quam rem consequenter implendam alumnum suum dilectum prae ceteris conuocauit, quo innixa omnem difficultatem superae consessionis euicit. Uerum idem, qui labor ab eadem uocabatur, non solum in lecticae eulmen eam sustulit, uerum caelum cum domina impiger perueiuit. Quippe consociato sibi quodam puero renidenti, qui nec uoluptuariae ueneris filius erat, et tamen amor a sapientibus ferebatur, a fronte lecticam subuehere moliantur. Nam posticam epimelia et agrypua dilecta uirgini sustulere

Sò gebòt tiu frónua inmortalitas. uuánda sí unólta. dáz mán únde vuíb sáment íro ze hímele fúorin.

COMITATUS EIUS UENERABILIS.

Sò ze hímele síh héuenta. léitta sia dáz keríete (*sic*) dero fóre síngenton musarum. Únde álliu díu éruuirdiga mánigi dero fóre genámdon geférton. [íh méino philosophia. apotheosis. athanasia. phronesis. únde quatuor uirtutes. únde gratië. únde déro állero alumne. Arithmetica] fólgeta íro mít ánderen íro uuídemhíon. állero díngo fúreuiz kérniu. únde gnôto fórscondív.

IUNONI IN SUO REGNO OCCURRENTI VIRGO 133. SUPPLICAT.

Sò náhton sie sár mít íro ze óbenahtigero lúfte. Tár uuárd ze uuízenne. dáz tero góto híreisara zúo fúore. Téro fúre réisara uuâren. geméinmúoti triuua únde chíuski. Áber ueneris sún dér zúorlústô (*sic*) spénstígst íst. sò uuío er óuh íro fúre réisare uuâre. dóh ne getórsta er philologie ze óugon chómen. [Uuánda sapientia házet turpitudinem.] Sò sí dô iunonem gesáh. únde sí íro geróuhta. sò sí óuh fóre ánderen fróuuon tэта. dô férgota sí sía súš. Iuno dà scóna [chád si] dóh tíh ánderes némmén díe ze hímele sínt.

mancipia. Sic enim athanasia praeceperat, ut uterque sexus cum philologia caelum posset adscendere. Praecedit illico conscendentem musarum concinentium pompa, et praedictarum comitum uenerabilis multitudo. Periergia uero aliis comitata pedisequis dotalibusque mancipiis curiose uniuersa perscrutans atque interrogans, sequebatur. Uerum ad culmina arcis aerae comitatus ille cum uirgine propinquabat. Et ecce aduenire subito deorum pronuba nunciatur, antequam concordia, fides, pudicitiaque praecurrunt; nam cupido corporeae uoluptatis illex, licet eam semper anteuolat, philologiae occursibus non ausus est interesse.

At ubi in conspectum nubentis diua peruenit, atque, ut mos uirginis erat, litauit aromatibus, deam talibus deprecabatur:

Iuno pulchra, licet aliud nomen tibi consortium caeleste

134 - 135. Únde so uuîo uuîr dîh iunonem sâmo so ôuh iouem fône
 iuuando héizên. Álde úbe dû héizen sòlt lucina. uuánda
 135. - 136. dû lucem gíbest nascentibus. | Uuánda dáz ih tíh éiscôe
 flôzkébun. án dero hîtate. álde nâh tero geburte sûberarun
 dero ûzkegângenon lêhtero. dés íst mîr ûndurft. uuánda ih
 máged pín. únde mînes lîchamen ûnbesmîzen bín. Uuégo-
 léittuu. héimbríngun. sálbsmîzun. cúrtillégun. súln dîh tô-
 dige dierna gehîendo zu ín ládôn. dáz tu íro férte uuáliést.
 únde sie ze liebên séldon bríngést. únde sô sie diu túrestál
 sálbont. tù héilesod kébést. únde sô sie síh ze bétte ingúr-
 tent. tero máged cúrtelûn. dû ánaauuert íro flégest. Sâmo-
 gébun álde hîfûogun bétoên dîh. tie du an déro nôte des
 kébérennes. álde des náhtuuíges skírmist. Liutfróuuvn súln
 dîh tie liute héizen. Stárcha ánaháreên dîh tie féhtenten.
 Áber hîer héizo ih tíh kérnor aêram fône aêre. in démo
 135. - 136. dû rîchesôst. | Únnîst*) mîr bítentero ze geéisconne. uuáz
 lîbhaftero dîngo diu uuîta lúft fûore. únde dísiu dúrhlich-
 tenten félt. úzer gesámenotên athomis uuórteniu. [sô phi-
 losophi châden.] únde uuáz hîer góto flógerze. Íh ne frâ-
 gen nieht úmbe día níderun lúft. târ die fógela ána flíegent.

*) Es steht únmîst.

tribuerit, et nos a iuuando iunonem, unde et iouem dici-
 mus, nominemus; siue te lucinam, quod lucem nascentibus
 tribuas, ac lucetiam conuenit nuncupari; nam fluuoniam,
 (i. fluorem feminis prestantem) februalemque ac februam
 mihi poscere non necesse est, quum nihil contagionis cor-
 poreae sexu intemerata pertulerim. Iterducam et domidu-
 cam, unxiam, cinctiam mortales puellae debent in nuptiis
 conuocare, ut earum et itinera protegas, et in optatas do-
 mos ducas, et quum postes ungant, faustum omen affigas
 et cingulum ponentes in thalamis non relinquas; soticenam
 uel saticenam te, quas uel in partus discrimine, uel in
 bello coeundi, precabuntur; peplonam plebes, curitim (i. for-
 tem) debent memorare bellantes. Hic ego te aeriam potius
 ab aeris regno nuncupatam uoco. Da nosse poscenti, quid
 haec aëria latitudo, atque atomis perlucens concurrentibus
 campi animantium gerant, quidue hic dicatur numinum
 subuolare. Non enim de humilitate aeris illius quaero,

tia iöh olimpus decem milium stadiorum höher überslât. nûbe
dîa höhi dero öberun lûfte förderon ih. Iöh nû dünnchet
mîr müoza ze gesêhenne. dâz ih lêsendo geéiscota fône
dero demonum gûoti.

[Also uuîr angelos chédên bonos et malos.
sô châden die âlten bonos demones et malos.]

DEORUM SEDES A CAELO USQUE AD SOLEM IUNO PRECANTI OSTENDIT.

Sî sia dô îro flêhon uuérende. fûorta si sia in öbe-
nahtîga lûft. târ öugta si îro mîsseliche geuuâlta. dero lûft
côto. Tîe uuîr fivrîne sêhên. ûnde uuállonde fône demo
hîmele. ûnz ze dero sûnnun rînge. dîe hêizent còta. uuîlon
hêizent sie hîmelsâzen. ûnde sînt sie behêstet mît tóugenên
dîngen. | Sîe sînt lûterôren. ûnde mênnskôn sórgâ ne grûo. 136.
zent sie. bedîu hêizent sie únsórgende. Târ sól guísso
iouis stûol sîn.

QUI SINT A SOLE USQUE AD LUNAM.

Níderhâlb tero sûnnun férte. ûnz ze demo mânen.
sizzent tîe nâh tien sâligostên sînt. ûnde mînnera geuuâltes
há bent. fône dîen uuîzegungâ. ûnde tróuma. ûnde zéichen

qui uolucris permeatur, quem olympi montis cacumen
excedit; qui uix decem stadiorum altitudine sublimatur.
Sed elata disquiro, et iam fas puto quicquid *περὶ εὐδαι-
μονίας* lectitans intellexeram, conspiciari.

Hic iuno conscendentis precibus non repugnans, eam
secum in arces ducit aerias, atque exhinc multarum diuer-
sitates edocet potestatum. Illi, inquit, quos ignitae sub-
stantiae flammantisque subspicimus. ab ipso aethere sphae-
raeque superioris ambitu usque ad solarem circulum de-
meantes, ipsi dicuntur dii, et caelites alias perhibentur;
causarumque latentium arcana componunt. Sunt enim
puriores, nec admodum eos mortalium curarum uota solli-
citant, ἀπαθείςque perhibentur. Illic iouem regnare cer-
tissimum est. At intra solis meatum usque ad lunarem
globum, secundae beatitatis numina subparisque potentiae,
per quae tamen uaticinia somniaque ac prodigia compo-

uuérdent. Tie ingéinent tie dárma an uuizegungo. éleuuáz
fóre zéichenente. unde ougent íro stímma. unde spréchent
úzer állên fògelrárta ságentên. Frágente uuárnont sie díccho.
álde mít stérnenférte. [sô anchisê der stérno in idam sil.
uam zéigota.] álde mít plígsnúze. [sô uirgilius ságet ímo
árbeite fóre zéichenen tactas de celo quercus.] álde mít
prútelichero séltsani. [álsó grece palladium sáhen suízzen.
137. unde skrícchen fóre íro naufragio.] Uuánda áber | dien
óberên die níderen díenônt. sô uuírt fône énero geuuálte.
unde fône dírro gefólgenne. állên ménniskôn súnderig. unde
geméine húotare gesézzet. Tén héizent sie óuh flíhtäre.
uuánda er álles uuérches flíget. Tén geméinen bétônt tie
líute sáment. unde áne daz íogelih ten sínen. Fône díu
héizet er genius. uuánda er genitis sár gegében uuírt ze
flíhte. Tíser húotare. unde díser getríuuo brúoder. behúo-
tet íro sêlá. unde íro sínna állero. Uuánda ér óuh tóugene
gedáncha góte chündet. pedíu mág er íóh angelus héizen.
Tíe álle námont greci demones. fône díu. dáz sie ána-
uualten sínt tes líutes. latini námont sie mèteme.
[uuánda angeli sínt mílte. únder góte. unde
ménniskon.]

Tie

nuntur. Haec aruspicio exta fissiculant (i. findunt) admo-
nentia quaedam, uocesque transmittunt, auguratisque lo-
quuntur ominibus. Plerumque enim quaerentes admonent,
uel sideris cursu, uel fulminis iaculo, uel ostentaria noui-
tate. Sed quoniam unicuique superiorum deorum singuli
quique deserulunt, ex illorum arbitrio istorumque comítatu,
et generalis omnium praesul, et specialis singulis mortali-
bus genius admouetur, quem etiam prestitem, quod praesit
gerundis omnibus, uocauerunt. Nam et populi genio, quum
generalis poscitur, supplicant, et unusquisque gubernatori
proprio dependit obsequium. Ideoque genius dicitur,
quoniam quum quis hominum genitus fuerit, mox eidem
copulatur. Hic tutelator fidissimusque germanus ani-
mos omnium mentesque custodit. Et quoniam cogita-
tionum arcana superae annunciat potestati, etiam ange-
lus poterit nuncupari. Hos omnes graeci δαίμονας dicunt,
ἀπὸ τοῦ δαήμονας εἶναι. Latini medioximos uocitarunt.
Qui

Tie sint álle hínderun únde ún timerortín nature. dāne
 die náhor demo hímele sint. álsó dū sélba síhest. | Tóh ne 138.
 sint sie sô geróbes lichamen. dāz sie gesíhtig sîn ménniskôn.
 Hier sint tie hértcóta. Hier ráuuênt tie únsúndigen sêlá.
 nāh íro líbe. Tie íóh tia súnnun úberfárent. únde die fiuri-
 nen féstinā. dero planetarum. úbe sie míchelero frêhte sint.

QUI SINT A LUNA USQUE AD MEDIUM AEREM.

So uuáz tára nāh uuítúobeles íst. fōne demo mānen
 ún timer ze dero érdo. dāz hábet oúh sînen únderskéit. Únde
 in zuéi uuírt táz sélba getéilet. Áber daz óbera téil dero
 lúfte behébet tie álsó dū gesíhest. tie greci héizent hálbe
 góta. latini béidiu. íóh hálbe mán. íóh hálbe góta. Tie
 hábent hímelisken sîn. únde réine mùot. Únde in mén-
 nicken bílde uuérden sie gebóren. állero uuérte ze gemá-
 che. Die hábent ófto geóuget mît íro zéichene. dāz sie
 hímeliske sint. | Álsó díu zuíualta náht téta. dô hercules 139.
 kebóren uuárd. Únde dāz er die vuúrme álsó lúzzelêr chnís-
 ténde. skéinda sîna gótheit.

[Tie uuárf in iuno ána. dô éines náhtes sîn
 mùoter alcmene in guán be ioue. únde yfidum

Qui quidem omnes minus lucidae splendentisque naturae
 quam illi caelestes, sicut conspicis, approbantur. Nec ta-
 men ita sunt corpulenti, ut hominum capiantur obtutu.
 Hic ergo lares, hic post membrorum nexum degunt animae
 puriores, quae plerumque, si meritorum excellentia sub-
 uehantur, etiam circulum solis ac flammantia septa transi-
 liunt. Dehinc a lunari circulo usque in terram, quicquid
 interpatet, interstitii proprii partitione discernitur et ab orbe
 lunari interfusa medietas disparatur. Sed superior portio
 eos sicut conspicis claudit quos ἡμιθεούς dicunt, quosque
 latine semones, aut semideos conuenit memorare. Hi ani-
 mas caelestes gerunt sacrasque mentes, atque sub humana
 effigie in totius mundi commoda procreantur. His animus
 datus ex sempiternis ignibus, quae sidera stellasque uoca-
 mus. Qui quidem plerumque sui miraculo fidem fecere
 caelestium, ut in ortu herculis geminatae noctis obsequium,
 serpentesque idem paruus elidens, uim numinis approbavit.

be íro chárle amphitríone. Sî uuárf sie béide ána
vuúrme. áber hercules eruúérta síh. yfidus ne
máhta.]

Tages [tér in hispania mâre uuás.] tér zórfta síh mít
téro rúnso tagi fluminis. [uuánda tagus tô êrist rínnen be-
gónnda.] únde lérta er sâr díá lántuuísûn. stífta óuh sipnum.

[Dáz íst tíu búrg sipona. dâr tria elementa
éndont sô sie chédent. cêlum. terra. mare.]

Hammon [dáz chît arenosus iouis.] erskéim [dionisio]
in uuíderes píldé. únde dô uuárd uuât úzer uuóllo. únde
dúrstes lába fône uuázere.

[Dáz uuás tô er fône índia eruúánt per ethi-
opiam mít uictoria. únde er iouem sínen fáter
bát púozen den dúrst sínemo hérige. Bedíu íst
sîn templum. dâr centum aris famosum.]

Uuáz tárf íh chôson fône díen díe êrest ménniskôn
álles tínges prûh zéigotôn. únde állíu díu méisten gemáh?
140. Álso díá rébun zéigota dionisius ze thebis [in grecia]. Únde
osiris [rex maritus isidis] in egypto lérta uuín drínchen.
únde zíhen. Únde osíridis uuírten dâr in egypto. únde ze
athenis triptolemus [filius cêlei. cereris alumnus], lértôn?
Únde díu sélba ysis lérta den fláhs árbeiten. únde spínnen?
Stámfôn únde málen mísseliche uuíste ságet italia pílumno.
únde árzetúom ságet grecia asclepio. [filius apollinis et co-
rone.] Ándere uuírten ze uuízegungo. únde ze fóre uuízedo

Tages sulcis emicuit, et ritum statim genti simulque
monstrauit. Ammon apparuit cum cornibus arietinis et
uestimento lanitio ac sitientibus undam fontis exhibuit.
Quid loquar eos, qui primi mortalibus usum rerum maiora-
que commoda praestiterunt? ut uitem dionysius apud the-
bas, osiris apud aegyptios haustum uini usumque compe-
riens, frumentum isis in aegypto, triptolemus apud atticos
docuere. Eademque isis lini usum sementemque monstrauit.
Comminuendae frugis farrisque fragmenta pílumno signat
italia. Asscribit asclepio graecia medicinam. Alii quoque
huius generis homines in diuinandi usum et praescientiam

gebóren. sô carmentis tēta in archadia märe unórtemiu fône íro méterlichēn fóre ságōn.

[Díu chám ze italia mít íro súnē euandro rege. dén enēas târ fánt. Tíz íst tíu. díu óuh ní-costrata hīez. únde latinas literas erdáhla. fône déro éin porta ze romo carmentis kehēizen uuás.]

Sô uuás óuh sybilla. únde díu erithrea hīez. íóh tíu cymēa hīez. álde frigia. | Dero sybillarum uuāren zuô. sô 141. dû uuéist. náls zēne sô man chīt. íz uuás échert therophila ze troio. marmensi filia. únde symmachia hippotensis filia. dív fône erithra insula búrtigíu. ze cymis táz in campania íst uuīzegota. Déro dáz kemúgentōn uuāren námoháftesten amphiaraus. únde [dér] mopsus.

[tér síh uuíder chalchante éllenôla. sô uir-gilius ságet.]

QUI SINT A MEDIO AERE USQUE AD TERRAM

Fône míttero lúfte. únz ze dero érdo. sízzent hálbkóta. únde érdkóta. díe fône hera dáz chīt terra. heroes latine héizent.

[Tíe uuérdent úzer sólchēn ménniskōn. sô enēas uuás. únde achilles. tíe uuír íóh lébende héizen heroes. táz chīt hértínga álde chūeniga.]

Târ sízzent in íro ménniskínēn górpōtōn. díe manes héizent. [a manando] dáz chīt rúnsige. uuánda sie rúnne

procreati, ut carmentis in arcadia ab effuso per uaticinia carmine memorata. Sibylla uel erithrea, quaeque cumea est, uel frigia: quas non decem, ut asserunt, sed duas fuisse non nescis, id est, therophilen, troianam marmensi filiam; et symmachiam hippotensis filiam, quae erithra progenita, etiam cumis est uaticinata. Ex hac diuinandi possibilitate amphiaraus mopsusque celebrati.

A medietate uero aeris usque in montium terraeque confinia, hemithei heroesque uersantur, qui ex eo quod heram terram ueteres dixerunt, heroes nuncupati. Ibiue manes, id est, corpori humano praesules attributi, qui pa-

fóne íro fórdern sámen. Tísiu uútti dero lúfte fóne demo
 mánen níder. íst álliu in plutonis keuuálte. Dér oúh sum-
 142. manus héizet sámo so méister. álde méisto manium. | Dár
 uuándelot luna. díu proserpina héizet. [uuánda sî germina
 túot proserpere.] Uuánda díe sélben manes kegében uuér-
 dent corporibus án dero conceptione. bedíu uuónènt sie
 géno mít ín. íoh nâh temo líbe. Únde mít ín hártende.
 héizent sie lemures. [táz chît lares morantes.] Únde úbe
 sie fóre chíusko lébetôn. sô uuérdent sie ín góumen híusero
 alde búrgô. díe héizent lares. [fóne íro múoter lara.] Sínt
 sie áber árg uuórten. fóne demo corpore. sô uuérdent sie
 larue. dáz chît [lares mali.] álde manie. [dáz chît insanien-
 tes.] Híer sínt créhto gúote manes únde úbele. díe greci
 skéident. in íro uuís sie námonde. agathos demonas. únde
 cacos demonas. Híer sínt oúh tíe méisten manes. únde
 déro méisterun. mana. únde mantuona. Híer sínt oúh tíe
 sie suárze héizent. únde aquilis kelíche. [uuánda sie in íro
 bíldê skínent.] Únde fura íoh furna. [díe fóne furuo co-
 143. lore gená|môt sínt.] únde dero ándero múoter mania.
 únde únmetemi [dero elementorum] únde tróum trúge-
 nara. Sélbiu díu lúft uuíder dia érda getrúoptíu. fóne
 dero óberûn uuármí. únde fóne dero níderun názi. ne

rentum seminibus manauerunt. Denique haec omnis aeris
 a luna diffusio sub plutonis potestate consistit; qui etiam
 summanus dicitur, quasi summus manium. Hic luna, quae
 huic aeri praeest, proserpina memoratur. Uerum illi manes,
 quoniam corporibus illo tempore tribuuntur, quo fit prima
 conceptio, etiam post uitam iisdem corporibus delectantur,
 atque cum his manentes appellantur lemures. Qui si uitae
 prioris adiuti fuerint honestate, in lares domorum urbium-
 que uertuntur. Si autem deprauantur ex corpore, laruae
 perhibentur ac maniae. Manes igitur hic tam boni quam
 truces sunt constituti, quos ἀγαθούς καὶ κακούς δαίμονας
 memorat graia discretio. In his etiam locis submanes
 eorumque praestites mana atque manuona; dii etiam, quos
 aquilos dicunt. Item fura, furnaque et mater mania; in-
 temperiaeque et alii triptes diuorum degunt. Circa ipsum
 uero terrae circulum aer ex calore supero atque exhalatu

lâzet tie hína fárenten animas mît kemáche hína fáren.
 sie dâr io ána dúchonde. sámó so in éinero uuázerzéssó.
 Hinnân ságent tie poetę. rinnen dáz lóugezenta hélleuuázer.
 Únde in dés strúme uuálost únde tóccchont iómer die úbe-
 len sêlá. die uedius tés uuírdige uuéiz. Dén sie óuh plu-
 tonem héizent grece. únde ditem latine. únde nóh tánné
 malum iouem. Sélbun dia érda. dár si únbûhafte íst. há-
 bent erfúllet tero lánglîbon mániginá. in uuálden. ióh in
 fórsten. ióh in lóhen. in sêuuen. in áhôn. in brúnnôn. |
 Únde héizent sie panes. [sámó so discipuli panos. íh méino 144.
 dés. fóné démo uirgilius chît pan deus archadię.] Álde
 fauni. únde fones [fóné fando]. Álde satyri. [fóné satura-
 tate uoluptatis uuánda sie io in ludo. únde in saltatione
 sint. álsó óuh satyra. íh méino satyrica fabula héizet fóné
 saturitate inludendi. uel fingendi.] Álde siluani [fóné sil-
 uis]. Álde nimphę. [dáz chît aquarum deę.] Álde fatui.
 únde fatuę. [uuánda sie ménnicken túont infatuatos.] Álde
 fantuę. únde fanę. io ze déro sélbun uuís. fóné fando ge-
 héizene. álsó óuh tie chîlichâ. dár sie ínne spréchent. fana
 héizent. Téro sláhto sint óuh egipani. [die fóné egea
 gehéizen sint. táz chît capra. déro éinêr antonio begágenda.]
 Tise erstérbent álle úberláng. sámó so ménnicken.

[Dánnân héizent sie geméinliche macrobite.

dáz chît longeui.]

madoreque infero turbidatus, egredientes e corporibus ani-
 mas quodam fluenti aestu collidens, non facile patitur euo-
 lare. Hincque tractum pir flegetonta sollertia poeticae ad-
 umbrationis allusit, atque in eo perenni strepitu uolutata
 colliditur animarum, quas uedius adiudicarit impietas, plu-
 ton, quem etiam ditem ueiouemque dixerè. Ipsam quo-
 que terram, quae hominibus inuia est, referciunt longae-
 uorum chori, qui habitant siluas, nemora, lucos, la-
 cus, fontes ac fluuios, appellanturque panes, fauni, fones,
 satyri, siluani, nymphae, fatui, fatuaeque uel fantuae, uel
 etiam fanae, a quibus fana dicta, quod soleant diuinare.
 Hi omnes post prolixum aeuum moriuntur nt homines,

Sie sint áber filo máhtig fóreuizennes. únde ánanéndennes. únde scádônnnes. Únder dien níderên góten stát tíu iuno. díu dín uuíelt tódigero. Nû íst si dír uuórten hímeliskiu iuno. álde uesta.

145. [Díz spríchet iuno fóne íro sélbun in tertia persona. Sî chît. Sólih tù | uuâre. sólih uuás íh tír. sólih tù nû bíst. sólih pín íh tír nû.]

Únde déro uuórto. gebôt si íro sámó so íu úndôdi gero. Sízze ánaauertes chád si in iouis mánigi. ze hímele bráhtiu. Tára nâh nám si des rouches éinen téil. úzer íro rouhfáze.

QUALIS IN SUMMITATE AERIS LUNA CONSPECTA SIT.

Dés mézes fûorton sía áber hóhor íro trégela. Sô sie dô gefáren hábeton fóne érdo úf. cênzeg únde zuéinzeg. únde séhs túsent lóuftmâlo. únde dero hímeliskôn gágenlûtôn éina írstríchen hábetôn.

[Sie uuâren dô dára chómen. dâr luna inchît tien uuázeren án dero érdo in sesquioctaua proportionē. Díu inchédunga máchôt ten êristen tonum.]

146. Ín des mánen ríng chómeniu. únde dâr iunoni róu- chentíu. Sáh | sî bí íro éin corpus. sínuuélbez. únde mú- reuuz. úzer déro liehti (*sic*) des híملتóuues keránde, in

sed tamen et praesciendi et incursandi et nocendi habent praesentissimam potestatem. Inter priores igitur genios tua adhuc mortalis uirginis diua consistet. Nam eccam tibi iuno aetherea seu uesta est; ut iam immortalis diuaeque praecipit dicens; iam sede concilio iouis directa, demumque de acerra uirginis artem sumit. Tunc portitores diuae correpta lectica magno eam molimine subuexere. Sed postquam centum uiginti sex millia stadiorum aëria subiecti leuitate conscenderant, ac tonum primum ex ftongis compleuere caelestibus; lunarem ingressa circulum uirgo, diuae congruis nidoribus supplicando, de proximo conspiciatur globosum quoddam tenerumque corpus ex superni

spiegeles uuís uuíder uuérfen díe án síh kescózenen skînen.

[Dero súnnun skîmen uuídersláhent an demo mánen. bedíu ne íst sín lieht âne uuíderliehsene.]

Dâr uuás ána dáz egypziska hórn.

[Uuánda luna púchelôt in hórnēs uuís, uuíder ánderên planetis.]

Tero súnnun lampas skéin dar ána in des lampadis uuís tén ze eleusina salmoneus rex án díe scôz. tie er sláhen uuólta.

[Über álpheum fluuium brúccôta er. únde dâr úbere currus iágondo. dónerota er. lampades skíezendo. blécchezeta er. sô tùondo. uuólta er gót héizen.]

Únde skéin dar ana dér bógo dero uuéido gutenno.

[díu dictinna héizet. táz chît retiatríx. uuánda dictis grece rete latine héizet. Áber luna héizet diana. sámō so duana. uuánda sí duobus temporibus. íh méino diebus ac noctibus ze óugon íst.]

Únde déro érdfróuuvn tympana. skînen dar ána.

[uuánda sí íst náhesta déro érdo. díu mît duobus hemispheriis peuuélbet íst. sámō so mît tympanis.]

Án íro skéin oúh tríbildig. únde mîssefáreuuer uuárb in égebârero | máhtigi.

147.

[Uuánda ze êrest íst sí hórnahtíu. sô dânnē hálbscáftig. sô dânnē fól.]

Únde so uuío sí hórnahtíu uuâre. únde fône díen hórnēn stéchelíu. únde gefélligíu, ze díen úzsuízzedōn des

roris leuitate compactum, instar speculi praenitentis et adiaculati fulgoris radios reuibrare. In eo sistra niliaca, eleusinaque lampas, arcusque dictinne, (i. dianae) tympanaque cybeleia uidebantur. Triformis etiam discolorque uertigo terrilili quadam maiestate rutilabat. Quae licet cornigera et aspera uideretur egestionibus oportuna tamen et fe-

tóuues. sî óugta dóh felem únde ceruam. dáz chît tâmen únde híndûn. [uuánda sî uuéidegútin íst.] únde óugta si fier uuéandi in íro [drín] ánalúttén.

[uuánda sî hábet tría uirginis ora in fier uuéndinon. Éiniú íst a prima ad octauam. ánderiu fóné octaua ad quintam decimam. diu dríttá fóné quinta decima. ad uigisimam secundam. diu fierda dánnan ad primam.]

A LUNA AD MERCURIUM SCANDENS QUAE UIDERIT.

Tánnan fûor sî dô den hálben téil ze mercurio. dânné sî gefáren hábeti fóné érdo ze demo nânen. Démo emitionio erfárnemo. begágenda íro míchél líut ámbahténtero. álso brúte sólta.

148. Únder dién chám éin uuíb. scóníu. íóh míchél|lichó gáreuuíu. díu díá iúngfróuun cháttá únde chústa. Áber dés vuúnderôta síh tíu mánigi. díu síh fóre nícheli bína lángha zuô milâ. sô syrus chád. táz sî geslâpfa uuórteniu cyllenii. sô etrusci ságent. sína brút sô hálsen máhta âne níd. Tíu sélba íáh. sî híez facundia. dáz sî gebóren únde gezógen uuâre in íro hóue. Únde íro mágezóhun mít réhte uuésen

lem et ceruam etiam conuersiones bis binas uultibus praeferebat.

Ex hinc medio quam ad lunam conscenderat, ad cyllenii circulum uenit. Quo hemitionio permeato, multiplex ei, utpote nubenti dominae ministrorum populus laetabundus occurrit. Inter quos splendentis formae habitusque foemina, ac promptae ubertatis ornatibus opulenta, uirgine salutata, usque in eius osculum confisa peruenit. Sed mirabatur illa obsequentium multitudo, quae sicut syrus quidam astitit in numero duorum millium fuerat constituta, quod foemina, quam hetrusci dicebant ipsi deo nuptam fuisse cyllenio, nulla prorsus inuidia titillata, uirginem complexa constrinxerat. Haec autem facundia, nam illi hoc erat uocabulum, in philologiae penetralibus se ortam educatamque memorabat. Nec indignum esse, quod sibi

fórderorun. tíu íro ío gáb zierda. únde mánigên discipli-
nis fûora.

Chám óuh éin zímig tierna. állero diernon chíuskesta
méisterina. únde flégara sínes hûses. Sî hiez themis. [táz
chît obscuritas.] álde astrea. [dáz chît sydereia.] álde
erigone.

[dáz chît contentiosa. Dáz sydereia puella
sínes hûses flége. dáz íst fúnden fône díu uuánda |
er in uirgine hábet domicilium. álso óuh ándere 149.
planete hábent in ánderên zéichenen. Dáz ímo
obscuritas únde contentiosa diênôen. dáz keuállet
ad rhetoricam.]

Áher trúog sí in hénde. [álso man uirginem málêt
án dero spera.] únde éina tabellun úzer ebeno geuuórhta.
mít súslíchên zéichenen. Tár stúont an mittero der egypt-
zisco fógal. dér dár ibis héizet. [táz íst ter egyptzisco stórh.]
Áber skéin dar ána éin scône hóubet. únde án démo éin
scône múnt. sáment temo flúgescúhe mercurii. Táz lécchota
éin zuíhóubetêr vuúrm.

[Der stórh áhtet tero vuúrmo. sô túot ter
rhetor dero scúldigôn ín demo dínge. Ér hábet
scônen ánafáng an sínero rédo. ér bríngét sia áber
ze zuéin vuúrmen. uuánda er míte béidíu túot.
damnat et liberat.]

Únder déro tabellun éin gértá glízentíu.

[dáz íst sermo rhetoris. an démo díu gréhti
uuésen sól dero gértó.]

alumna praelata est, quae et sibi semper ornatum et pa-
bulum multis prae buerat disciplinis. Uenit etiam quaedam
decens, ac pudicissima puellarum, quae praesul domus
custosque cylleniae, uerum themis, aut astrea, aut erigone
dicebatur; spicas manu, caelatamque ex hebeno pinaka
argumentis talibus afferebat. Erat in medio auis aegyptia,
quae ibis memoratur ab incolis. Sed cum petaso uertex
atquo os pulcherrimum uidebatur; quod quidem serpentis
gemini lambabat implexio. Subter quaedam praenitens

Tiu uuás fórnahtigíu gúldin. míttíu uuás sí túnchelíu.
ze níderost suárzív.

150. [álsó | óuh sîn sermo ze êrist scône íst. únde
dára nâh sárfera. únde ze iúngest úbertéilet.]

Únder íro zéseuuun der scálûn hábento testudo. únde
dér râmendo scorpíó.

[uuánda der rhetor íst síh sélben skírmendo
testudo. ánderro fârendo íst er scorpíó.]

Ze uuínstrûn éin réia.

[Díu bezéichenet tía snélli sînero rédo.]

Áber díu réia réizta den únscádelen fógal ze féhtenne
sáment tien vuúrmen.

[uuánda díu sélba snélli páldet ten rhetorem.
ze hínderstânne den strît.]

Sélbêr íbis hábet éines egyptziskes mânodes fórenámen.

[dér gorpeios in íro uuís héizet. táz chît
nouember.]

Dísa tábellun gágen íro getrágena êreta sí. Únde so
uuío sí dar ána bechnâti des príutegómen zéichen, íóh âne
dáz ne uuólta sí sía úngeêreta lâzen.

Dô bechám íro óuh [íro suíger maia.] athlantis tóhte-
151. rôn scônista. búrlíchíu hártó fóne | íouis mítesláfe. únde
fóne des súnes keuuálte. Díu ne geuuérdota dâr níeht
skînen in íro snórun díeniste. âne día uuága deę blancę.

[díu fóne bina lance. dáz chît fóne zuéin
scúzelôn. sô héizet. Uuáz uuólta sí déro? Âne
dáz man sía gelícho êreti demo súne.]

uirga, cuius caput auratum, media glauca, piceus finis ex-
stabat. Sub dextra testudo, minitansque nepa; a laeua
caprea. Sed dilofon aliten, quae sit oscium mitior in
certaminis tentamenta pulsabat. Ipsa uero ibis praenota-
tum gerit nomen mensis cuiusdam memphitici. Hanc ta-
bellam eum ingestam sibi conspiceret uirgo uenerata, licet
sponsi cognosceret argumentum, tamen non ausa est sine
supplicatione transire. Tunc etiam candidior atlantidum
iouis congressu, pignorisque culmine prouecta superuenit,
quae quidem ne in nurus officio sine blanche libra apparere

Tíá begonda sí sár ántsázigo éren míl zuéin ópfer frískingen inében mercurio, dér lucrorum uuáltet. uuánda sí síá sáh ímo ében hêra.

A MERCURIO AD UENEREM.

Hínnân gáhotôn sie. únde fùoren éin semitonium únz ze uenere. Uenere díu den hîleih kérno gesáh. óuh keêretero. sô uílo iz kerísta. téta sí goúmen an íro. uuíó scône sí uuás. Áber úmbefángenív mít uuíder|uuartigên draconi- 152. bus. [sô castus amor íst. únde turpis.] únde ántfáhsíu, únde mít íro sélbûn ríngendíu. stíлта sí íouuéderen hísamén.

[uenerii seminis. Uuánda uenerius humor béidíu chúmet pudice íóh impudice. bedíu íst únder ín zuéin sólih rínga. dáz íouuéderêr den ánderen stíllet.]

A UENERIS CIRCULO AD SOLAREM.

Dés mézes íltôn sie chómen ín ében sole. Uuánda hálbes téiles mêr. dânné éin tôn sí. lángha dén stápf. Ánderhálb tonus uuás ter skríg. [táz sínt tríu semitonia uuíder zuéin.] Dâr sáh sí éin skéf. álle natúrliche fêrte métemêntez.

[Táz skéf pezéichenet cursum solis. Állíu díng keréchenônt síh fône sínéro cursu. álsó iz chít ín somnio scipionis. Sol inquit dux est et

dignata est. Quam uirgo uenerata, quoniam satis sociam filio recognouit, duabus cum lucrorum pote dicatis coepit honorare pecudibus. Hinc festinatur ascensus, et usque in ueneris circulum hemitonio transuolatur, ipsaque uenere, quae nuptiis allubescibat, quantum decebat orata hoc in ea perhibetur intuita, quod admodum pulchra, tamen antias draconibus circumflexa, crebroque capillitio uulsa (i. spisso crine soluta) ambifariumque nital secum congressa mitificat. Mox studium in solarem laborare circum, quippe sescuplo fatigabat ascensum; qui tonus dimidiis habebatur. Ibi quandam nauim, totius naturae cursibus diuersa cupiditate

princeps et moderator reliquorum luminum mens-
que mundi et temperatio]

Fóllez állero gíredo. [Állen dñgen gíbet sol. dáz in
gefállet.] Únde fóllez fíurínero húfon. [Uuâr íst sólih er-
háft fíures. sò án dero súnnun?] Únde úmbefángenez mít
153. sálígero sêlon lône. [Uuánda ueteres uuândon. | dáz tár
uuâre sedes beatarum animarum.]

Táz skéf féretôn síben férien. tîe brúodera únde ge-
lih uuâren.

Uuáz íst kelíchera dâne síben dága in uué-
chûn? Dîe trîbent táz iâr hína.]

Êin sálíg léuuen bílde stûont tár gebíldôt in bóume.

[Des hímeles hóhi. Dâr diu súnna gât. táz íst
ter bóum. sî íst ter léuuo. dér álle sáldâ gíbet.]

Ze níderôst tes póumes stûont táz píldo crocodrilli.

[Sî íst in hízzôn leo. in fróste crocodrillus.]

Dâr spráng inne éin brúnno hímeliskes líhtes. lóu-
genero rúnsôn flîezende. in állíu lícht tero uuérlte.

[uuánda álle stérnen hábent fône dero sún-
nûn lícht.]

Dáz keséhende stûont sî ûf. únde êrhafto diu óugen
náhor tùonde. férgota sî den gót sús.

SOLEM ADORAT.

Tû hóha chráft tes únehúnden íouis. [uuánda ér in-
comprehensibilis íst. Íouis tér íst generalis mundi anima.

moderantem, cunctaque flammaram congestionem plenissi-
mam, et beatis circumactam mercibus conspicatur. Cui
nautae septem, germani tamen suique consimiles praesi-
debant in proa, felix forma depicta leonis in arbore, cro-
codili in extimo uidebatur. In eadem uero rate fons qui-
dam lucis aetherae, arcanisque fluoribus manans, in totius
mundi lumina fundebatur. Quo uiso philologia consurgens,
totaque ueneratione supplicans, ac paullulum conuiuens
oculos, deum talibus deprecabatur:

Ignoti uis celsa patris, uel prima propago,

nâh téro íst apollo consilium. únde dára nâh mercurius |
 sermo.] Sínmachig zínsele. [Uuánda álte líute uuándon. 154.
 síh sêla únde sín háben fône sole. únde lichamen fône
 luna.] Mûotes úrspríng. [Táz íst ouh nâh témo uuâne]
 Liehtes ánagenne. [Sô íst ouh táz.] chúning tero bérohafti.
 [Súnna gebérehafot álliu dín.] Zierda únde lób tero góto
 Únde óuga dero uuérhte. [Tíu uuâre blínt. âne dia súnun.]
 Glízemo des scônes hímeles. [táz chít tero lúfte.] Dù den
 óberôsten fáter séhen mûost. [Úbe ęther iouis íst. tén ír-
 skéinet tiu súnna.] Únde dén máhtigen iouem ánaskínen.
 Tír sélbêr der hímel lôset. [Uuánda dû tuélest ín sînes
 suéibes.] Únde mít tînen férten gemétemêst tu die plane-
 tas. Uuánda únder ín mîttên gâst tû.

[Íro sînt trí óbe dír. drí níder dír.]

Lieba mézchûoli gébende dien stérnon. Iágonde íoh
 státende die planetas. Sô dû scáffunga tûost íro férten. |
 Hínnân íst tír gelâzen. dáz tû mûost kân. án dero fier-155.
 dùn stéte.

[Nídenân úf. álde óbenân níder. íst ío díu
 súnna fierda.]

Dáz tír díu sélba zála guíssôt uuérde. an dúrnoh-
 tero áhto.

[Tíu dúrnóhti máchôt denarius. dér án qua-
 ternario fúnden uuírt. sô man chít éinez. zuéi.
 dríu. fieriu.]

Fomes sensificus, mentis fons, lucis origo,
 Regnum naturae, decus atque assertio diuum;
 Mundanusque oculus, fulgor splendentis olympi,
 Ultramundanum fas est cui cernere patrem;
 Et magnum spectare deum, cui circulus aethrae
 Paret, et immensis moderaris raptibus orbes;
 Nam medium tu curris iter, dans solus amicam
 Temperiem superis, compellens atque coercens
 Sidera sacra deum, cum legem cursibus addis.
 Hinc est, quod quarto ius est decurrere circo:
 Ut tibi perfecta numerus ratione probetur;

Ne máchôst tû sâr mît tíu zuéi tetrachorda na?

[Fóne septem uuérdent zuéi coniuncta. álsó fóne octo zuéi uuérdent disiuncta.]

Latini héizent tíh solem. uuánda dû solus píst nâh ioue des liehtes hóubethafti. Únde ságent sie díh éinen trágen in hóubete. zuélif cúldine skímen. Uuánda dû máchôst zuélif mânoda. únde zuélif stúnda. Tíh chédent sie mît prídele chêren fier rós. Uuánda dû éino ríhtest tia réitâ. día quatuor elementa mundi máchont. Tû rûmest
156. tero nâht fóre dero fínstri. únde gíbest íro. sô filo | sí liehtes hábet. Fóne díu chédent sie díh. tóugeníu díng chúmfígiu mélden. Álde fóne díu. dáz tû mît táges liehte írbárost tie náhtscúlde. Díh pétot nilus enâdigen serapim. únde memphis osyrim. Díh pétont mísseliche sacerdotes. coronam. [uuánda dû sie trégist mît duodecim gemnis.] únde diuitem. [uuánda dû sie álle getûost diuites.] únde forum dáz chít publicum. [uuánda nieht sô únuerbórgenes neíst.] únde typhonem. [dáz chít superbum. álde sublimem.] Dû bíst ter scôno blûomo. dér iú chínt uuás. tén berezinthia mínnôt.

[táz chít terra. uuánda sí íst in uuíntere betân. únde lángêt sie des lénzen. sô blûomen sínt.]

Dû bíst táz chínt mît temo flûoge. dû bíst ter fûoro gébo triptolemus. Dû bíst tes héizes lándes hammon. Tû bíst táz chínt fóne biblo.

Nonne a principio geminum tu das tetrachordon
Solem te latium uocitat, quod solus honore
Post patrem sis lucis apex, radiisque sacratum
Bissenis perhibent caput aurea lumina ferre;
Quod totidem menses, totidem quod conficis horas,
Quatuor alipedes dicunt de flectere habenis,
Quod solus domites, quam dant elementa quadrigam.
Nam tenebras prohibens, retegis quod caerula lucet.
Hinc phoebum perhibent prodentem occulta futuri.
Uel quia dissoluis nocturna admissa, et iseam
Te serapim nilus, memphis ueneratur osirim.
Dissona sacra mitram, ditemque forumquo typhonem,
Atis pulcher item, curui et puer almus aratri.
Ammon et arentis libies, ac biblius adon.

[ciuitate egypti. dáz uenus uuéinóta. erslágenez fône demo ébere.]

Sô misselicho némmet tíh tíu uuérht. Héil dû uuâra bilde dînes fáter. únde dero góto.

[Dáz tú fône díu bíst. uuánda | dû gíbest uultum. únde aspectum díen ánderên stérnôn. 157.]

Drí búohstaba bíldônt tínen námen dux. *) únde des námen héilesôd. in sexcentis et octo numeris.

[Uuánda tau bezéichenet CCC. éta bezéichenet octo. áber tau CCC. Uués dux íst er? Âne dero ánderro planetarum.]

Tú fáter. hílf mír hína ze chómenne ze dero úfmánigi. Únde den hímel chúnnên in dînen námen.

A SOLE AD MARTEM. ET INDE AD IOUEM.

Sò sí dírró dígi fernómen uuárd. sô híez man sia dúrh stríchen dero góto gesáze. [dáz chít híez man sia ánauuért fáren.] Áber bóhor gerúhta. tuuálta sia dér fiure gelícho circulus. ter hêrôsto iouis súnô. Fône démo circulo rán díu lóugezenta áha níder.

[in lunarem circulum. dâr die áltén uuândôn uuésen hélla.]

Tánnân châmen | sie ze iouis circulo. síe máhtôn oúh 158. líehto dáz emitonium erlíden. Tés circulus lútta fóllen

*) 577.

Sic uario cunctus te nomine conuocat orbis.

Salue uera deum facies uultusque paterne,

Octo et sexcentis numeris, cui littera trina

Conformat sacrum mentis, cognomen et omē.

Da pater aethereos mentis conscendere coelus;

Astrigerumque sacro sub nomine noscere caelum.

His auditis, deorum sedes iussa est permeare, uerum hemitonio subleuatam pirois circulus immoratur, in quo iouis fuerat maximus filiorum. Ex quo circulo uisus piriflegeton amnis ad infra demeare. Quo transgresso (neque enim labor fuerat, hemitonii interiecta transcurrere) in io-

tonum. Dâr uuás tér stérno. dero libchíechûn máchungo. Ióh héilesám skîmo glîzendêr in mánméndero uuîzi. Sînes liehtes uuîziu natura. róteta in stilli. únde in spûote. uuórtenu fône uuármên mískelungôn [martis óbenân]. únde cháltên [saturni nîdenân]. Ter iouis stérno stûont târ. Sêlbêr iouis. tér álle stéte eruuállôt. uuás tô gefáren sô man chád. kebîeten ánderên góten. únde demo hímel hêrote.

A IOUE AD SATURNUM

Tîsen iouis circulum fûre rúcchentiú. únde sámó fílo hóhôr chómentíu. sáh sî dén stábênten fáter dero góto. in chálti. únde in fróste.

[Uuánda calor solis ne mág ín fóre férrí
irréichen.]

159. Áber | dér sêlbo ríng saturni dér síh târ úmbedráta.
dér sáng in dóriscûn.

[Dáz chît sáng. álsó gróbo sô dores. síngent.]

Áber sêlbemo saturno uuás ána uuílon draconis píldê.
uuílon leonis kéinôn. uuílon búrste mít éberes zánen. únde
álles égesen uuás er fól.

[Dáz íst fône díu. uuánda sîn constillatio.
dáz chît sîn fatum. fóre zéichenet álle zâlâ.]

Dóh uuás sîn geuuált sô fílo mêro. sô fílo sîn ríng
uuí-

uialis sideris peruenere fulgores; cuius circulus phtongo personabat. Illic sidus erat temperamenti uiuifici ac salubris, effulgentia blandisque uibrata candoribus. Cuius quidem lucis natura ex calidis humidisque commixtionibus candens, quadam prosperitatis tranquillitate rutilabat. Uerum ibi sidus iouis; nam ipse totius mundi membra collustrans ad deorum dicebatur imperium et senatum celitem commeasse. Hunc etiam praetergressa circum, ac parili interiectione sublimis, deorum rigidissimuu creatorem in algido haerentem pruinisque niualibus conspicata; uerum idem quem circumuenire nitebatur orbis melo dorio tinnibat. Sed ipsi praesuli nunc draconis facies, nunc rictus leonis, nunc cristae cum aprugnis dentibus uidebantur, totoque exitiali seuiebat horrore, cui tamen potestas pro circi granditate maior

uuîtero uuás. Sî dô erchómeniu. fône sínên hárophôn. unde ánderên scállen. flôh sî fône sô únmezígemó suéibe sînes circuli.

A SATURNO AD CAELUM.

Dánnân fûoren sie íligero férté. hálbés mër. [dáz chît hálbés toni mër, dânné tonum.] Uuánda in drín emitoniis fólle chám si ze hímele. dár díe stérnen ána stânt | Unde 160. sô múode uuórtene. án díen stégôn dero sex tonorum. fóre úrdrúzzi dero stadiorum. Tánne sie gesáhín dáz sie erfáren hábetôn zuíuáltigo hélien. Án dëmo úzlàze déro fólleglichún rártó. nâh sólichên árbeiten. éteuuáz keblâsende. hírmdôn sie dár.

IAM IN CAELO POSITA NOUA ET MIRANDA CON- TEMPLATUR. SUPPLICANS IOUI ET DIIS.

Philologia ába dëmo trágebélte skricchendiú. Tánne sî sáhe díu bréiten féld tes liehtes. unde díá scóni dero úfuuértigún stílli. unde sî sáhe sô mánige mísselíchína. unde díe getáte dero tégân (*sic*) góto. [díe dár decem regionum flégent.] Unde sî síh uuýnderoti ín hímele díenôn díe ába némen dero vuércho. [dáz chît árbeito.] déro fône díu sînt

maior ac prelata ceteris habebatur. Denique harpis bombisque perterrita, tam intoleranda congressione uirgo diffugit. Inde maximis conatibus sescuplo itineris euehuntur. Nam tono ac dimidio ad ipsius caelitis sphaerae globum ac laqueatum stellis ambitum peruenitur. Sicque sex tonorum conscensionibus et stadiorum defessa lassitudine fatigati, cum diapason simphoniam quicquid emensi erant aduerte-
rent consonare, perfectione absolutae modulationis, post labores maximos recreati, paullulum conquieuerunt.

Ipsa quoque philologia lectica desiliens, quum immensos luminis campos, aethereaeque tranquillitatis uerna conspiceret, ac nunc tot diuersitales cerneret formasque decanorum, tunc octoginta quatuor liturgos celo miraretur astare; uideretque preterea fulgentes crebrorum siderum

octoginta quatuor. uuánda in sô mánigiu getéilet íst. ál
 161. dáz fône érdo ze hímele íst | Únde sî sáhe die glizenten
 speras: tero mánigôn stérnôn. Únde die geflóhtenen ringa
 ín éin ándere. Únde sélbûn dîa speram diu den úzerosten
 bífang máchôt. suéibônta mît vuúnderlichero dráti. Únde
 dîe hímelgíbela. Únde dîa hímel áhsa in ále ríhte gân fône
 éinemo gíbele ze demo ándermo dúrh tia érda.

[Diu uuírt échert mît sinne fernômen. uuánda
 sî corporalis ne íst.]

Únde án íro uuérben álla dîa héuigi des uuérlt zím-
 beres. Lúzzel gedénchende ér si dára cháme. ándere góta
 ne bechénnen dén gót. únde dén fáter. sóliches uuérches.
 únde sólchis uuístuomes.

[Uuánda gótes sapientia íst. quę exsuperat
 omnem sensum et hominũ et angélorum.]

Uuánda sî ín sáh úbersláhen. ióh tíe úzenân uuérlte
 162. gesáligôten. únde in sínemo fiurinen uuérlt|stúole. den
 mán échert fernémen mág mándegen sízzen. Sélbemo hí-
 mele fílo náho gechníuuentíu. únde íro mùotes keéinotíu.
 péteta sî ín stílló únde lánço. In álta uuís mánige sine
 námen ío sô stílló ánahárende. nâh úngelíchèn spráchon
 dero líuto. lánge únde chûrze. únde únehúnde, mît sáment
 líutigèn literis. [sô gót teutonice.] únde mît keskéidenèn

globos, et circulorum alterna illigatione texturas. Ipsam
 uero, quae ambitum coercet ultimum, spheram miris rapti-
 bus incitatam, polosque et axem ex coeli summitate ui-
 bratum profundam transmeare terram, atque ab ipso totam
 caeli molem machinamque torqueri; tanti operis tantaeque
 rationis patrem deumque noscens ab ipsa etiam deorum
 notitia secessisse; quoniam extramundanas beatitudines eum
 transcendisse cognouerat, empirio quodam intellectualique
 mundo gaudentem, iuxta ipsum extimi ambitus murum
 annexa genibus, ac tota mentis acie coartata, diu silentio
 deprecatur; veterumque ritu uocabula quaedam uoce men-
 tis secundum dissonas nationes numeris uaria sono ignota,
 iugatis alternatisque litteris inspirata, ueneraturque uerbis

gespröchene. [sô deus latine.] Unde êreta si mît tîgi dîe flîhtkôta dero ûnânasîhtîgûn uuêrlte.

[dâr gôles sêlbes stûol in thronis et dominationibus super cherubim et seraphim gerih-tet stât.]

Ióh téro ministros êreta sî. dîe dírrô ánasîhtîgûn uuêrlte ánauuáltôn ántsâzîg sînt. [tîe liturgi héizent.] Unde álle dîa sámahafti. mît tes ûmbegrîffenen faler ge|uuálte 163. ûmbehábeta. êreta sî. Férgota si ételiche drî gótâ. Unde ándere síben skîmen hábente. des táges ióh tero náht. [uuánda dáz iâr állez kesíbenôt íst. in dágen ióh in náhten.] Unde éina úrsprînges tiernûn. [dáz sêlbîu deitas íst.] Sî béteta óuh nâh tero platonis tóugeni dîe geuuálta. dîe dir héizent éínest. unde zuírônt. in éínero uuíste.

[uuánda zuô persone sînt patris et filii in éínero essentia.]

Sûs péteta si uestam. díu des fiures plûomo íst.

[uuánda sî fiur íst. fône fiure chómeníu.]

Álde sî béteta dáz lîcht. fône lîcht chómenez. [táz chît filium dei.] unde dîa uuésentûn uuârhéit. fône ún-uuésentên.

[uuánda sî ne hábet originem fône ánderên dîngen. Sî íst táz kót íst. ér íst ûnuuórtenêr. ún-uuórten íst óuh sî.]

Dô gestûont sî benámen skéiden. dero ánderro gôto deificationem. [dáz chît uuéliche fône mén|niskôn uuórten 164. uuârin góta.] unde sáh sî síh sêlbûn gehéilegôta uuésen. Táz

intellectualis mundi presules deos eorumque ministros, sensibilis sphaerae potestatibus uenerandos, uniuersumque totum infinibilis patris profunditate coercitum, poscitque quosdam tres deos, aliosque diei noctisque septimo radiatos; quandam etiam fontanam uirginem deprecatur. Secundum platonis quoque misteria ἀπαξ καὶ δις ἐπίκουρα potestates. His diutissime florem ignis atque illam existentem ex non existentibus ueritatem toto pectore deprecata; tum uisa secernere ἀποθέωσιν sacraque meruisse. Quippe quidam

uuás fóné díu. uuánda uuíze trópfen dero míliche gelíchun áho. trúffen sia lángséimo ána. stérnôn dar inne bléc-chezentên.

[Uuánda lacteus circulus tár dero góto gesáze íst. zû íro náhta. dánnan bechnâta sí síh kehéilegôt uuésen.]

Fróuuíu únde ioui dánchezdíu. fûor sí in lacteum. dâr sí uuíssa. die góta fóné ímo gesámenôte.

QUALIS UISA SIT DOMUS IOVIS.

Tár [in lacteo] uuás iouis hûs. Sólchez. táz iz mít sínero vuúndermícheli dísa uuérlt úmbegrífse. únde in scôni die stérnen úberuuúnde. únde fóné séltsani sínero gestel-ledo. den signiferum gefrôniskôti. Únde sô skînbare uuás iz 165. sámó so iz úzer sílbere geuuýrchet uuâre. | Scôniv gádem. únde gerígôt first clízen dar ána mít snêfáreuuên brórten. Iuppiter únde sín chéna mít állên dien góten dâr sízzende in hóhemo stûole. únde in uuízên bánchezen. béit er. únz tie trúhtínga châmín.

SPONSUS PRIMUM INTRODUCITUR.

Sô er dô gehôrta dero brûote náhentero. die síngenten musas únde díe sûozen ráрта. fóné únében lûtréístên sángen.

candores lactei fluminis tractu stellis efflammantibus de-fluebant. Laetabunda igitur gratesque testata iter in ga-laxeum flectit, ubi senatum deum a ioue nouerat congre-gatum. Erat autem ibi iouialis domus, quae etiam gran-ditate mira mundanum ambitum possideret, et decore conspicuo fulgorem siderum uinceret, et nouitate situs signiferum circulum decusaret; (i. ornaret) preterea tanto splendore renidebat, ut argenti crederetur fabricata materia. Ibi septa candentia, culmenque sectatum limbis niualibus albicabant. Ibi iupiter cum iunone omnibusque diuis in suggestu maximo ac subselliis lacteis residens sponsales praestolatur aduentus; qui simul musarum uoces ac dissonis meladulcia cantilenis uirgine adueniente percepit, priore

sô hiez er ze êrest chómen den brúote gómen. Sáment
témô châmen óuh zuêne sîne liebesten brúodera. dionisius
únde apollo. Hercules únde pollux mít castore. únde mars.
únde álliu iouis sláhta háftôn síh ze sînemo uuérche. |
Dero elementorum flégera. únde díu scôna mánigi dero 166.
angelorum. únde dero áltfóorderôn sêlá. díe ze hímele chó-
men uuâren. díe háftôn síh álle ze ímo. 'Tû sáhist târ
heroum poetas. mít hedera gezierte. únde síngente. Uuánda
díe cytharistę uuâren. bedíu sáhist tû sie dâr mít íro sêit-
sánge. 'Tie sáhist tû uuérbin íro speras.

[uuánda sie astrologi uuâren.]

Ardebat heraclius. 'Tisêr zúndeta. [uuánda er chád fône
fiure uuésen álliu dîng uuórteniú.] udus thales. Mít réhte
íst er názer. [uuánda er día názi chád uuésen rerum origi-
nem.] circumfusus atomis democritus uidebatur. 'Tisêr uuás
pestóubet. mít smâlên spraten.

[díe nehéina grôzi ne hábent. uuánda er fône
díen ze sámíne gerándên chád uuórtena uuésen
dísa uuérlt.]

'Tisêr [pithagoras] fánt arithmetícá. bedíu zálota er.
Aristotiles sùohta gnôto án demo hímele absolutam per-
fectionem.

[uuánda día chád er uuésen animam mundi.
díu den hímel túrnet.] |

loco precepit uenire cyllenium, cum quo liber et delius
fidi amantissimique germani, hercules etiam, uterque ca-
storum, gradiusque, et quicquid deorum de ioue pro-
genitum est, cyllenii adhaerebat officio. Elementorum
quoque praesides, angelicique populi pulcherrima mul-
titude, animaeque praeterea beatorum ueterum, quae
iam caeli templa meruerant, gressus maiuginae seque-
bantur. Linum, homerum, mantuanumque uatem, redi-
mitos canentesque conspiceres; orpheum atque aristoxenum
fidibus personantes; platonem archimidemque sphaeras au-
reas deuoluentes. Ardebat heraclitus; udus thales, cir-
cumfusus atomis democritus uidebatur. Samius pitha-
goras celestes quosdam numeros replicabat; aristoteles
per celi quoque culmina endelechiam scrupulosius requi-

167. Epicurus trûog zûo blûomen. ûnde âlle lûstmâchungâ.

[uuânda ér chád, summum bonum uuésen uoluptatem.]

Zeno fûorta frûot uuîb.

[uuânda dia lóbeta ér. dô er fône gehîléiche screib.]

Tiser [archesilas] chôs tia tûbun.

[uuânda ér screib fône fógalen.]

Târ giengen nôh tanne gnûoge in chrîechiskûn gemântelôte dér nehêin sô ne iáh. sô der ânder.

[uuânda îogelichêr féstenôta sîna sectam. dâz chît sîna lêra. *)]

Têro nehêines réda ne mâhta man fernêmen fôre démo sânge déro musarum. dôh sic bráhtîn. Sô ér dô chám. ûnde ingieng. sô êreta in gâgen îmo ûf stândo, âl dâz hêrote dero gôto. Sélbêr iouis sázta in in ében sînemo stûole. ze zéseuuûn. ûnder îmo. ûnde ûnder pallade.

DEHINC SPONSA INTRODUCTA. |

168. Sâr hálto uuárd oûh tiu brût mît îro camenis in ge. ládôt. îro mûoter [fronesi] fôre îro gândero. Sô sî dâra in chám. ûnde îro róuh ûz scûttendo ueste geántuuvrta. diu ânderro gôto mágezo uuás. ûnde îro dô fólgeta. állero gó-

*) Es ist eines Tintenflecks wegen nur lér zu lesen

rebat; epicurus uero mixtas uiolis rosas et totas apportabat illecebras uoluptatum. Zeno ducebat feminam prouidentem; arcesilas collum intuens columbinum; multusque pretera palliatorum populus stndiis discrepantibus dissonabat; qui quidem omnes inter musarum carmina concinentium audiri, licet perstreperent, nullo potuere rabulatu. Ueniente igitur introgressoque cyllenio omnis ille deorum senatus ueneratus uerticem ingredientis exurgit. Ipse iupiter eum propter suum consessum pallade a dextra sociata medium collocauit. Nec longo interiectu ipsa quoque philologia ambita musis ac matre praeambula corrogatur. Qua ingrediente, ac uesta deum nutrice eiusdemque pedissequa acerram illam olacem aromatis refundente, omnis ille ordo celicolum portiones sibi com-

telih sâr nêmente têil des rouches. têr îmo gefiel. sâz er frô arábiskes stânces. Ûnde dôh sîa iouis hîeze sízen bî îmo. uuânda sî scâmelîn uuâs. sô uuâs îro liebera. bî dien camenis ze sízzenne. pallade bî îro uuésentero.

DOTATUR SEPTEM ANCILLIS.

Tô stûont tiu mùoter ûf. ûnde bát iouem iôh tie ândere. dâz îro mùosi fóre ín âllên geántvuurtet uuérden. so uuâz îro maiugena ze mâli gében uuóltî. ûnde sî îro uuídemên sô bechâme. | Ûnde sie dânnê liezîn fóre ín gelésen 169. uuérden dia uuídemscríft an tábellôn. [âlsó iz sîto uuâs.] ûnde dîa uuídemêa. [nâh tíu sô papius ûnde popeus sîa ze romo iú fúnden.] Tô ónda man îro dés pítentero. âlsó iz réht uuâs. táz si dâr fóre âllên géchóren uuúrtîn. Dô stûont apollo ûf fúre den brúoder. ûnde dîe ér eruuéleta sînero díuon. ze uuídemên ze gébenne. dîe begónda er îmo éinzen brîngen. Dîe uuâren sólih. táz sie ín âllên scône ûnde zîere gedúhtôn.

EPILOGUS.

Tero satyra nû éines mícheles téiles keságetero. [uuânda nouem librorum zuéi hína sînt.] tíu sélba satyra únsémfte gelân íst. mít lángemo dúmse. [ih mēino. uuânda nóh

petentes attribuens arabicis laetabatur halatibus. Uerum uirgo, ut est per omnia uerecunda, licet a ioue eius assidere confinio iuberetur, tamen ibi potius uoluit, ubi musas conspexerat, admota palladis consortione residere. Tunc exurgens uirginis mater poscit de ioue superisque cunctis, ut sub conspectu omnium quicquid sponsalium nomine praeparauerat maiugena, traderetur, ac demum dos a uirgine non deesset; tuncque tabulas ac papiam popeamque legem sinerent recitari. Cuius petitioni iustissimae deorum senatus attribuit, ut in consessu celitum offerenda probarentur. Hinc phoebus exurgit fratris officium non detrectans, ac singulas ex famulitio dilecto cyllenio incipit ad mouere, quae tam pulchrae cunctis quam ornatissimae refulsere.

Transcursa lector parte magna fabula,
Quae tam morosis implicata ductibus

170. septem libri fóre sínt.] nôtet ter | gágenuuérto mórgen. únde der ánagâdo tág. tímberen dia chérzûn. Únde úbe der tágerôd scôno ne fáreti den fírst. mít temo êristen skîmen. únde er mít liehte ne dúrhprâche diu fénster. Sô geuuîteroti den ríng. tíu átaháfta pagina. éteuuâr nôh fúrder gebréittív. Nû chédent tíu fólgenten bùoh. tíu únsih liberales artes lêrent. hína íst taz spél.

[Tér téil dero satyrę dér uuâre gelîh ne íst. tér íst hína. Der héizet grece mithus.]

Sie geûzônt tia lûgi mít uuâre. Únde zéigônt sie zîmige lîrnunga. Sie ne fermîdent óuh tíu spél nieht. in míchelmo téile.

Nû hábest tu [lector] fernómen uuáz nû zûo gânge. úbe iz hímelgóta sô uuéllen. únde muse. únde apollinis lyra.

Tenui lucernam palpitare lumine
Coegit instans innitens crepusculum;
Ac ni rosetis purpuraret culmina
Aurora primo conuenustans habitu
Surgens fenestras dissecaret lumine
Adhuc iugata compararet pagina
Quocunque ducta longiorem circulum.
Nunc ergo mithis terminatis, infiunt
Artes libelli qui sequentes asserent.
Nam fruge uera omne fictum dimouent,
Et disciplinas annotabunt sobrias
Pro parte multa, nec uetabunt ludicra.
Habes quid instet, si potestas celitum
Faueantque musae et chelis latoia.

B e r i c h t i g u n g e n .

S. 92, Z. 27. lese man barbarismum. In der althochdeutschen Übersetzung der aristotelischen Abhandlungen κατηγορίαι und περί ἐρμηνείας ist S. 31, Z. 24. díu uríst statt díneur íst und S. 69, Z. 7. hábemáhtigen zu lesen.

Berlin, gedruckt bei Trowitzsch und Sohn.

Martianus

Althochdeutsche, dem Anfange des 11ten Jahrhunderts angehörige, Übersetzung und Erläuterung der von Mart. Capella verfassten 2 Bücher De nuptiis Mercurii et Philologiae

Berlin 1837

A.lat.b. 202 h

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10171470-0